Päewaleht

PÕHJAKEVAL KINNITATA KAASANDED
PIKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pika tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“, Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 9—15. Kella 15-nest alates kuni kella 9-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, uksehoidja ja Pika tän. raamatukauplus; nr. 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Jaani tän. raamatukaupluse tel. nr. 446-11.

Peatoimetaja H. TAMMER

TELLIMISHINNAD:

1 kuu postiga 1 kroon 50 senti.	1 kuu postita 1 kroon
2 kuud „ 3 „ — „	2 kuud „ 2 „
3 kuud „ 3 „ 70 „	3 kuud „ 3 „
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 20 s.	Üle 3 kuu korraga tel järgneva kuu eest 1
Välismaale 4 kr. kuus.	Aadressi muutmine

Kuulutuste hinnad: kuulutuse küljel 6 senti, teksti ees teksti sees 15 senti ja tekstis teksti kirjaga 18 senti r laiuses. Kohaotsimise kuulutused kuni kr. 3.— poole Kuulutuste koha valikut ei kindlustata.

Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numbrisse igapäe laupäeval kl. 10-ni.

Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need saadetak kui vastav postmark juure lisatud.

Nr. 182 — Neljapäewal, 4. juulil 1935 — XXX aas

Riigiwanema dekreete ja walitsuse otsusi

Walitsuse koosoleku päewakorras oli kesknädalal 36 punkti

Wabariigi walitsuse järjekorraline koosolek kesknädalal algas kell 12. Koosolek peeti kohtuministeeriumi ruumes.

Koosoleku päewakorras oli seekord terwelt 36 punkti. Seetõttu kestis koosolek, mida juhatas riigiwanem, kella 6-ni p. l. Rida päewakorrapunkte, mis küll läbi arutati, jäi järgmiseks koosolekuks otsustada wõi lükati mõneks ajaks edasi.

Maapanga laenud soodsamaks

Wabariigi walitsuse otsusega määrati Eesti Maapanga põhikirjas ettenähtud laenude wäljaandmisel liikwele lastawate panga II ja V seeria pantkirjade kursiks 100, endise 85 ja 95 asemel. Uue kursiga pantkirjade realiseerimiseks on Maapanga juhatuse arwates wäljawaateid.

•

Kinnitada ja panna ajutiselt maksma 19. juunil 1935. a. Brüsselis sõlmitud konwentsioon Eesti ja Belgia-Luxembourg'i majanduslidu waheliste kaubandussuhete ning maksmiste öiendamise hõlbustamiseks ja allakirjutamisprotokoll.

Eesti kodakondsuse pääsmine lihtsamaks

Riigiwanema poolt anti dekreedina 3. juulil Kodakondsuse seaduse muutmise seadus.

Kodakondsuse seadust muudeti selles mõttes, et naturalisatsiooni korras kodakondsuse astumise soowiawalbusele, mis esitatakse siseministrile, lisandatakse tarwilised tunnistused. Kui tunnistuste wõi nende ärakirjade esitamine on wõimatu wõi raskendatud seetõttu, et wastawad perekonnaseisu muudatused on registreeritud wälismaal, wõidakse seaduses tähendatud asjaolusid tõendada politsei wõi wallawalitsuse tunnistusega, mis antud wälja wähemalt kahe usaldusväärse tunnistaja ütluste põhjal.

Kaubalaewad ei saa enam wedada reisijaid

Riigiwanema dekreediga 3. juulist muudetakse teedeseadust, mille järgi õigus laewasõiduks jõgedel ja järwedel on kõigil Eesti kodanikel, wälja arwatud laewaühenduste pidamine reisijate ja kaupade weoks regulaarsetel laewaliinidel, milleks peab olema teeteeministri luba. Load annab teeteeminister tarwiduse järgi. Regulaarsete laewaühenduste ja regulaarsetel laewaliinidel reisijate ja kaupade weo korra ning liinipidajate kohustused ja tingimused määrab teeteeminister.

Siiseweele laewanduses on tekkinud olukord, et laewaliinidel, kus peetakse regulaar-ühendust kinnitatud sõiduplaani järgi, weawad reisijaid ja kaupu ka teised majinajõuga liikuwad laewad kinnitamata sõiduplaani järgi, mis kuulutuste wõi muul teel teatatakse laewa peatuskohtades. Niisugused laewad sõidawad harilikult kinnitatud sõiduplaani järgi ühendust pidawate laewade eel ja wiiwad reisijad ja kauba enne liinipidaja laewa saabumist. Sarnase olukorra juures kujuneb liinipidajail wõimatuks pidada korralikult laewaühendust. Et wältida seda ebanormaalset olukorda, tuli nendel laewaliinidel reisijate- ja kaubawedu reguleerida nii, et teeteeministril oleks õigus regulaarsete laewaühenduste pidamiseks anda iarbekorral lubasid kui ka määrusi reisijate- ja kaubaweo korraldamiseks.

Rabatulekahjude kustutajaile tasu

Anti metsa- soo- wõi rabatulekahjude kustutamiseks käsutatud isikute tasumaksmise määrus.

Metsa-, soo- wõi rabatulekahjude kustutamiseks käsutatud isikutele maksetakse tasu metsa, soo wõi raba omanike poolt järgmistes normides: täiseealisele meestele 15 senti tunnis, täiseealisele naisele 12 senti tunnis. Tasu alla arwatakse ka see aeg, mis tarwilik isiku ümnetuskohale jõudmiseks ja sealt kojusõitmiseks.

Maapanga puhaskasu 196.210 krooni

Wabariigi walitsuse otsusega 3. juulist s. a. kinnitati Eesti Maapanga 1934. a. aruanne, mille arwete seis on tasakaalus 31. dets. 1934 Kr. 85.316.030.25 ja kulude-tulude arwe Kr. 662.385.65, näidates puhaskasu Kr. 196.210.78.

Turbatööstuse puhaskasu 115.533 krooni

Wabariigi walitsuse otsusega 3. juulist 1935 kinnitati riigi turbatööstuse 1934. a. aruanne, mille arwete seis on tasakaalus 31. dets. 1934 Kr. 3.892.386.24 ja kahjude-kasude arwe Kr. 408.687.53, näidates puhaskasu Kr. 115.533.11.

Loomaarstliku töö liikide nimestik

Loomaarstide kutsetegewuse seaduse alusel awaldas wabariigi walitsus põllutööministri ettepanekul loomaarstliku töö liikide nimekirja, missugused tulewad täita loomaarstide poolt wöi nende juhatuse wöi järelewalwe all. Nimestikus on loeteldud need töö liigid, millede läbiwiimine on seotud hädaohuga operteeritawa looma elule ja mis nõuawad operatsiooni teostajailt põhjalikke teadmisi topograafilise anatoomia, operatiiwse kirurgia ja steriilse resp. aseptilise käitlemise alalt. Peale selle peab nende tööde läbiwiimine toimuma looma üldise ehk kohalise nimastuse abil. Tööde nimestik on olnud läbiwaatusel Tartu ülikooli loomaarsti-teaduskonnas ja Eesti loomaarstide ühingus ning on nende poolt tunnistatud otstarbekohaseks.

Endised frondisõdurid Pariisis. Endiste frondisõdurite liidu (F. J. D. A. C.) kongressi sis, saabusid sinna niihästi endiste liitriikide kui ka keskriikide frondisõdurite esindajad. näha wasakult: Ciolana, Rumeenia, tundmatu, kolonel Abbot, Inglismaa, von Bary, Sak feld, Saksamaa, Jean Goy, Prantsusmaa, Hans Oberlindober, Saksamaa, Jean Desbor A. C.'i president, von Hofen, Saksamaa, kindral Roman Gorecki, Poola, dr. Dyck, Poola fo, Itaalia, Frongerelli, Itaalia.

Ettewalmistused monarhia jalu seadmiseks Austrias

Ertshertsog Otto saab Austriasse tulekul tagasi oma wa

Wiin, 3. 7. (ETA) Austria walitsus otsustas tühistada seaduse Habsburgide maalt wäljasaatmise kohta. See on uueks sammuks Habsburgide dünastia uuesti Austria troonile tõstmise poole. Habsburgidele kawatsetakse tagasi anda ka kõik nende riigistatud kinniswarad Austrias. See tähendab, et ertshertsog Ottole, kui ta tuleb tagasi Austriasse, antakse tagasi kaks kuulsat muuseumi Wiinis, 12 lossi ja suur hulk mõisasid maal, mis 1918. aastal konfiskeeriti wabariikliku walitsuse poolt.

Arwatakse, et selle sammu esimeseks tagajärjeks on troonipärija ertshertsog Otto tagasitulek Austriasse, esialgu küll ainult lihtkodanikuna. Kuid siis algab Austrias wõimas kihutustöö Otto troonile tõstmiseks.

Siinsed mõjukad ringkonnad ertshertsog Otto troonile tõstmine maks abinõuks natside kihutustö miseks Austrias. Teatawasti nõ Austria ühendamist Saksamaaga.

Ettepanek Venizelose t

Ateena, 3. 7. (ETA) Rahn schoulas tegi rahwuskogule ettepan sõtaks 2000 naelsterlingit tasu sõ täide surmaotsuse, mis tagaselja lose kohta. Kui keegi wälismaa määrusliste, kes tagaselja on sur tapab Venizelose, siis temale p tasu tuleb anda ka amnestia.

Rapla, Mustwee ja Kärdla saawad keskkooli

Koolide awamine riigiwanema poolt otsustatud

Riigiwanema otsusega 3. juulil s. a. lubati awada ja wõtta awalikkude keskkoolide wõrku Harjumaa keskkool — Raplas, Mustwee keskkool — Mustwees ja Kärdla keskkool — Kärdlas järgmistel motiiwidel:

Harjumaal pole seni ühtki maalasuwat keskkooli; alul oli kawatsus awada keskkool Paldiskis, kuid sealne gümnaasium kiratseb õpilaste wähesuse tõttu ja samuti on põhjust karta ka keskkoolile juba Paldiski äärasendi pärast. Rapla asukoht aga maa keskel on wäga soodus keskkoolile, ka pole see kõht kaugel Läänemaa wähemalt läänepoolsele osale. Harjumaal on palju keskkoolis õppida soowijaid lapsi, kellest Tallinna keskkoolid suudawad mahutada ainult wäikese osa linnalaste suur tungi tõttu.

Mustwee asub kaugel kultuurilisest keskkohtadest, kõige lähem keskkool asub 70 km kauguisel ja nõudmine keskhariduse järele on suur. Riiklikult seisukohalt oleks tähtis kindlustada eesti elementi Peipsi ääres. Mustwee on hea ühendus ümbruskonnaga ja seal asuw keskkool teenib kõigepealt Peipsist läänepool poolringi raadiusega 25—30 km.

Hiiumaal on tema isoleeritud oleku tõttu wäga rasked olud laste koolitamisel, eriti pärast algkooli lõpetamist. On olemas tõsine wajadus tõsta Hiiumaa hariduslikku tasapinda; see oleks wõimalik keskkooli asutamisega. Keskkooli lõpetanud laste wanadus wõimaldaks siis soowijaile jatkata haridust juba kaugemal kodukohast.

Nende koolide awamine ei suurenda riigi kulutusi, sest wastawalt wähendatakse kulusid täienduskoolide arwel.

Preemiaid süwendustööde meeskondadele

Ergutusabinõu töö kiirustamiseks ja otstarbekohaseks läbiwiimiseks

Riigiwanema poolt anti dekreedina 3. juulil weeteede walitsuse teenijate ja tööliste preemiate ja lisatasu seadus.

Weeteede walitsusele allunatele süwendustööde ning Peipsijärwe alandustööde ujuwabinõude meremärkidepanijate laewade juht- ja meeskondadele, elektrikaana juhtidele ning tunnitsitele maksetakse, peale kooseisus ettenähtud palga ja muude lisatasude, tööwiljakuse tõstmiseks, wastawalt normeeritawate tööde eest, preemiaid ja lisatasu. Maksetawad preemiad ja lisatasud ühe kuu jooksul ei wõi ületada 50% preemia- wõi lisatasusaaja kuupalgast. See eestiri ei ole maksew tükitöötajude ega tükitöötaju alusel arwutatawate lisatasude kohta.

Tööd, mille eest preemiaid ja lisatasu makstakse, ning preemiate ja lisatasude normid igaks eelarweaastaks määrab teeteeminister kokkuleppel majandusministri ja riigikontrolöriga.

Preemiate maksmise põhjenduseks tuuakse ette, et töö süwendustöödel ja Peipsijärwe alandustöödel on seotud suurte raskustega ja riisikoga.

Teatawasti ummistuwad jõesuud ja laewasõiduteed kõige rohkem teewadise kõrgwee ajal tekkiwa kiire woolu ning ka jääummistuste mõjul. Selleks, et laewasõit wõiks alata juba warakult, on tarwis ummistunud jõesuid ja laewasõiduteid kiirelt puhastada. Sarnastel kiire iseloomuga töödel on siis rahuldawad tagajärjed, kui neid teostatakse wahetpidamata, ära kasutades ilmade olukordi.

Peipsijärwe alandustööde produktiiwsus sõltub tähtsal määral süwendaja, wedurlaewade ning praamide juht- ja meeskonna hoolsusest ja leidlikkusest. Töökohal laewatee on kiwine ning awariid laewadega tekiwad kergesti, samuti süwendaja mehhanismid töötamisel kiwises maapinnas sähewad kergesti rikki, seda kõike wõib suurema hoolsuse pingutusel wältida. Peipsijärwe alandustööde ükfikud tööalad on üksteisega tihedalt seotud ning tööseisak ühel tööalal paneb seisma kogu töö, samuti on sagedasti tekkiwate wigastuste parandamine kulukas. Preemiad aitakfid kaasa töö produktiiwsuse tõstmiseks ja wäldikfid asjatuid kulutusi tööseisakute ja wigastuste parandamises.

Wabadusristi kawaleride kodu kordaseadmiseks 15.000 kr.

Wabadusristi kawaleride kodu seaduse põhjal määras wabariigi walitsus kodu elukoone kordaseadmiseks ja sisustamiskulude katteks 15.000 kr.

Kodu asetseb Wirumaal Ildriku riigimõisa maalal, mis antud Wabadusristi kawaleride kodu asutamiseks kaitseministeeriumi waldusele üheks hoonete ja päraldistega.

Diplomaatlik kroonika

Reede õhtul wõi laupäewa hommikul on oodata Tallinna uut Tschehhoslowakkia saadikut Jarozlaw Lipat, kes arwatawasti esmaspäewal esitab wolitused riigiwanemale Kadrioru lossis.

Kirjanduslik kultuurfilm raamatuaastaks

Raamatuaasta puhul kawatsetakse muu hulgas walmistada ka kirjanduslik kultuurfilm. Materjalide kogumiseks on ülesanne tehtud kirjanik M. Rauaic.

Kirikute ja usuühingute seadust muudeti

riigiwanema dekreediga nii, et põhimäärused kirikuile, kelle koguduste liikmete koguarw ületab 100.000, kinnitab wabariigi walitsus siseministri ettepanekul, kus aga koguduste liikmete arw alla 100.000, seal kinnitab kiriku põhikirja siseminister. Siseministri kinnitamisele kuuluwad ka usuühingute ja nende liitude põhikirjad.

Saksa sõjawäeline esindaja Balti riikidesse

Helsingi, 4. 7. (ETA) „Uusi Suomi“ teatel Saksamaa kawatseb sügisel nimetada oma sõjawäelise esindaja Balti riikidesse, alatise asukohaga Helsingis. Lehe kuulmist mööda nimetatawat sellele kohale wajor Rösing Saksa peastaabist.

Eesti raudteelased Soomes

Helsingi 4. 7. (ETA). Neil päewil saabus Helsingi 31 Eesti raudteelasest koosnew ekskursioon. Eesti külalisi olid wastuwõtmas Soome raudteelased. Külaliste kasutada anti teise klassi magamiswagun, milles nad sõidawad Turgu, Tamperesse ja Ida-Soome. Eile Eesti raudteelased asetasid pärja Eesti wabadussõjas langenud Soome wabatahtlike hauale.

Tarwastus uppus kaks inimest järwe

Kesknädalal enne lõunat leidis Tarwastu walla ümmuste külas aset kurb õnnetus. Nimelt uppus Tarwastu Mustla alewist mõned kilomeetrid eemal asuwase Pikru weski järwe kaks meest, samas lähedal asuwa „Pedaja“ talu perepoeg, 27-a. Ferdinand Lipping, ja tema õemees, 30-a. August Peterson.

Uppumine oli tingitud hoopis iselaadi asjaoludest. Nimelt tahtis August Peterson pärast töö lõppu weskijärwes ujutada hobust, milleks ta ise istus hobuse selga ja juhtis selle järwe. Jõdnud kümmekond meetrit kaldast eemale, muutus hobune millegipärast rahutuks ja wiskas mehe oma turjalt wette. Peterson ei osanud ujuda ja fattus seepärast uppumishädaohtu ja hakkas karjuma appi. Seda kuulis talu perepoeg Ferdinand Lipping, kes kohe ruttas õnnetule appi. Kuigi L. polnud halb ujuja, sattus ta nähtawasti külmale allikakohale ja wajus silmapilk hiljem wee alla. Õnnetuile püüti küll rutata appi, kuid abi jäi hiljaks. Kui nad tõsmati weest wälja, ei annud elluäratamiskatsed enam tagajärgi.

Kurwa sündmuse ohwriks langenuist Lipping oli poissmees, Peterson aga abielus ja ühe lapse isa.

K. R. Pusta uuesti saadikuks

K. R. Pusta

Riigiwanema otsusega nimetati Kaarel-Robert Pusta erakorraliseks saadikuks ja täiswolilisek ministriks Rootsi, Norra ja Taani walitsuste juure, asukohaga Stokholmis, arwates 15. juulist s. a.

K. R. Pusta on teatawasti endine kauaaegne Eesti saadik Pariisis, hiljem Warssawis. Wiimase aasta töötas wälisministeeriumi keskasutuse juures eriülesannetega.

•

Seoses K. R. Pusta nimetamisega saadikuks Rootsi, Norra ja Taani teostub teisigi personaalmuudatusi diplomaatliku teenistuse alal käesoleva kuu keskpaigu. Senine ajutine Eesti esindaja Stokholmis A. Haman on määratud Eesti ajutiseks esindajaks Kopenhaageni. Stokholmi saatkonna sekretäriks tuleb senine saatkonna sekretär Londonis R. Kask.

5. Soome-Ugri kultuurkongress Tallinnas

Helsingi, 4. 7. (ETA) Neil päewil Punkaharjus peetud Soome-Ugri kultuurkongressi ettewalmistustoimkonna koosolekul otsustati 5. Soome-Ugri kultuurkongress pidada 28. juunist — 1. juulini 1936. aastal Tallinnas.

Uus kirikukord nõudis juba politsei abi

30. juunil peeti Lihulas koguduse täiskogu koosolek uue kirikukorra järele. Päewakorras oli nõukogu liikmete ja kiriku kongressi saadiku waliminc. Muus asjas rääkimiseks koguduse elust sõna ei antud. Koos oli umbes 35 inimest. Õpetaja Luberg nõudis koosolekult kõrwaldada neid liikmeid, kes ei ole maksnud 1934. a. makse, aga on tasunud 1935. a. makse. Koosolijate selgitust, et 1934. a. maks ei ole sunduslik ja seepärast ei wõi ka mõõduandew olla, ei pandud tähele ega protokolleerjtud. Et need, kel 1934. a. maks maksmata, wabatahtlikult koosolekult ei lahkunud, kutsus õpetaja Luberg kohale politseikonstaabli, nõudes wõimuga nende koguduse liikmete kõrwaldamist koosolekult. Kui konstaablile näidati ette liikmekaart, loobus tema oma wõimu tarwitamisest. Siis koosoleku juhataja awaldas, et tema neile hääleõigust ei anna, ega annud ka neile walimisseedeleid. On ka juhtumine, kus 1934. a. maks tasutud, kuid õpetaja on jätnud summa liikmeraamatusse märkimata.

Küll selgitati ajakirjanduses, et wanu makse surwe-abinõudega sisse ei nõuta, aga Lihulas õpetaja oli wist esimene, kes awaldas surwet wanade maksude kättesaamiseks ja tarwitas esimesena politsei abi uue kirikukorra elus.

Koosolekul küsiti ka, mispärast wanad maksud on maksmata, ja nõukogu esimees selgitas awameelselt, et temale on mitmel korral koguduse liikmete poolt teatatud, et wanu makse ei taju ta seepärast, et õpetaja Luberg ei ole koguduselle wastuwõetaw. Tuleb teine õpetaja, — tasutakse kohe maksud.

Einetajaile ja lõunatajaile jahedais keldriruumes
iga päew kl. 11—4
rikkalik
rootsi eine
Maitsvad lõunad
kella 1—5.
Lõunamuusika
kella 2—4.
mängib hr. Kirillowi
mandoliinistide kwintett.

Restoran-baar-öölokaal
„O. K.“
S. Karja 18.
Tel. 449-93.

Igal
suur k
Esinewad:
ley, tantstr
O. K
Kabaree al
Tantsu
kella 9

Homme ilmub
Tänapäev
nr. 4 juuliku
numb
Selles numbris kir
Tamm'aare, R. Kam
E. Laaman, kol. S
Narwaensis, W. Ad
J. Kaups, Wana P
Grünthal, L. Künna
Fr. Tuglas, W. M
A. M., A. Säärits, H. Paukson, A. Tiitsmaa, P. Rummo, E. A., L. Mõtus ja Justus 40 lhk., 25
„Tänapäew“ on mete parim 'a soln'im pildirikas ü'dajakiri. „Tänapäewa“ kaastöölispere on ületamat
huwitawaim seltsiline on „Tänapäew“. Nõudke lehemüüjailt ja lugemislaudadest. Ü sinumb
O-ü. „Noor-Eesti Kirjastus“

ÖÖLOKAAL
„MUST KASS“
MUGAVAD KABINETID ● PARIM AVAR TANTSUPÕRANDO ● MUUSIKA KABAREE ● TÄNASEST PEALE KÖÖK KULINAAR BAUMANNI JUHATUSEL ● ODAV SOE BAAR ● BAARIS ÕLU 25 SNT PUDEL.

Odawald
TAPEETE
alates 15 s. rull ja kallimaid suures walikus müüb
Fr. Martinson,
Suur Tartu mnt. 1, kõnetr. 314-50.

„Laste Rõõm“ on laste maailm.

ZEISS IKON
Ilmus trükk
esimene 32-lhk. eestikeelne Zei
kataloog. Kataloog, mis on trü
kunsttrükk-paberil, on hädatar
raamatuks igale fotoharrastajale
Raamat on hinnata saadaval
fotoäris wõi esinduslaos A.-S.
juures Tallinnas, Harju tän. 4
puhul juhatatakse kätte lähemad

Leedu päewakusimusi

Ameerika-Leedu ookeanilenduri ootel. — Ülemaailmne leedulaste kongress. — „Wanaaja päewad". Isamaalise noorsoo organiseerimine. — Kaitseasjanduse ümberkorraldamine

Leedu rahwale on ta liikmete wäljaärandamine wôôrsile toonud palju kasu. Eriti ennesôjaaegsetes oludes, kui Leedus polnud weel töostuskeskusi, tööleidmise wôimalusi, olid laialdased rahwakihid sunnitud matkama Uhendriikidesse, kus nende arw ulatub praegu üle miljoni. Ameerika leedulased on olnud suureks toeks Leedu iseseiswuse rajamisele nii moraalselt kui aineliselt. Wiimaste aastate jooksul on Ameerika leedulaste isamaalsus hakanud wäljenduma ookeanilendude korraldamises. Ses asjas ollakse wäga wisa. Kahe aasta eest lendasid New Yorgist kodumaa suunas wälja kaks leedulast — Darius ja Girenas. Nâd wiisid hästi läbi oma ülesande — ookeani ületamise, kattes raskeima osa oma matkast — ookeani, kuid hukkusid eesmärgi saawutamise eel Saksamaal, lennukiga alla kukkudes. Teostamata jäänud ülesande läbiwiijaks on leedu seltskond walinud leitnant Waitkuse, kelle startimine pidi olema neil päewil. Waitkuse wanemad on leedulased, kes elasid hulk aega Riias ja rändasid siis Ameerikasse. Nende poeg on eht Ameerika leedulane, kes teeninud Ameerika armees ja praegu 28 aastat wana. Lend on ette walmistatud wäga hoolikalt ja lennukile on antud nimeks „Lithuanica II" („Lithuanica I" hukkus). Lennuk on hangitud Ameerika leedulaste rahaga, ka Leedu ministrite kabinett toetas lendu 1000 dollariga. Kui Waitkusel lend õnnestub, astub ta Leedu armeesse, kuna lennuk annetatakse Leedu lennuklubile. Kui Waitkus püstitab uue ôhurekordi New York — Kaunas, nagu ta loodab, 28 tunniga, siis kôwenewad Leedu sidemed Ameerika leedulastega weelgi. Augustis peetakse Kaunases ülemaailmne leedulaste kongress, millele Ameerikast sôidab terwelt kolmtuhat leedulast.

*

Leedu sisemistest sündmustest oleks mainida relwafondi uuendamine. Relwafond asutati juba mône aasta eest, kuid siis ta polnud aktuaalne. Nüüd on temast saanud kogu rahwa südameasi. Annetawad kôik — sôdurid, töölised, ametnikud. Kaunases peeti seltskondlike organisatsioonide esindajate koosolek, millest wôttis osa 100 delegaati, kes asutasid „Leedu relwastatud jôudude toetamise liidu", mis koosneb mitmest organisatsioonist. Uhing ootab, et pärgadele kulutatud summad, lôbustusmaksud ja muu niisugune, antakse relwafondile. Saadaw raha läheb sôjaministeeriumi korraldusse. Uuestiasutatud tagawarawäe ohwitseride juhatus, kuhu waliti sôjaminister kolonel Giedraitis, linnapea kolonel Merkis ja kindral Plechawicius, annetas relwafondile 1000 litti. Eeskuju on jälginud teisedki organisatsioonid. Kinod ohwerdawad iga pileti maksust 10 senti relwafondile.

*

Tähtsaks sammuks Leedu julgeolu kindlustamisel on Leedu schaulide (kaitseliitlaste) liidu ümberkorraldamine uutel alustel. Ministrite kabinetis wastuwôetud seadusprojektiga militariseeritakse schaulide liit. Ta kuulub sôjaministeeriumi ja armeekomandöri walwele. Rinde kaitseliitlased wabastatakse armee kordamisôppustest. Pensioni môttes on kaitseliitlased wôrdsustatud sôjawäelastele. Kaitseliitlaste liidu juhiks on ohwitser, kelle määrab riigipresident.

*

Peale nende sündmuste riigi pealinnas tuleb märkida tähtsamaid sündmusi prowintsis. On korraldatud terwe rida „wanaaja päewi" wanaaja asjade wäljapanekuga ja wanaajá kommete elustamisega. Merkinis korraldatud wanaaja päewale ilmus ka riigipresident. Suurt patriotismi puhkemist märgiwad lehed riigipresidendi nimepäewa pühitsemisel 13. juunil. Suurimad pidustused olid presidendi sünnikohas Uzulienosis, kus president awas uue koolihoone, siis weel Kibartis ja Tauragis.

Prowintsis on wäga palju hästiorganiseeritud rahwusliku meelsusega noorsugu. Noorsooliidul „Lietawiski Jauniuju ukininku ratelial" on 700 osakonda, mis liidab 20.000 noort. Peale selle töötab linnades noorleedulaste liit. On asutatud isegi noorsoo ratsaspordi staap ratsasôidu-instruktoritega.

*

Armee komandöri koha asutamisega on Leedu armee elus alganud agar tegewus. Praegu on päewakorral noorsôdurite teenistusseaduse muutmine, sôjakoolide ôppeplaani ümberkorraldamine, sôjawäeasutuste kompetentsi määramine ja muud. Ohwitseride ajakirjas „Kardases" annab armee komandör ligemaid seletusi sôjakooli töö ümberkorraldamisest. Uude põhikirja wôetakse, et isikuid, kes sôjakooli lôpetanud tagawarawäe leitnandi aukraadiga, wôib wôtta ka kaadri kadettideks. Seni on seda osalt juba praktiseeritud. Sôjakooli kursus kestab kolm aastat, kuna ta seni kestis kaks. Ülemineк kolmeaastasele kursusele teostatakse järkjärguliselt. Peale selle tuleb kadettidel enne sôjakooli astumist teenida noorsôduritena rügementides. Ka staashi pärast sôjakooli kursuse lôpetamist pikendatakse. Nônda saaksid ohwitserid parema ettewalmistuse nii teoreetiliselt kui praktiliselt. Sôjakoolidesse wôetakse wastu keskkooli haridusega noormehi 18—25 aastani. Neil tuleb sisseastumisel teha wôistlusekšamid leedu keeles, Leedu ajaloos ja matemaatikas. Eeskätt wôetakse tegewasse teenistusse seersante, siis aktiiwseid ja reserwsôdureid ning alles selle järele neid, kes pole olnud sôjateenistuses. Sôjakooli wastuwôetud arwatakse kadeti-kandidaatideks. Neid wôib alles noorsôduri teenistusaja lôppedes heade tunnistuste puhul wôtta kadettideks. Uuendused puudutawad ka kadette-aspirante. Senise ühe aasta asemel on nende kursust nüüd kuue kuu wôrra pikendatud Kadetid-aspirandid saawad tagawarawäe noorema-leitnandi aukraadi. Kadetid-aspirandidki peawad enne sôjakooli astumist teenima rügementides. Kuna praegu tegewas teenistuses olewatest ohwitseridest on puudus, siis korraldatakse kiirendatud sügisel sôjakoolides kümnekuised kursused tagawarawäe noorem-leitnantidele, kelle wanus piiratud 28 aastale. Seni on sôjakooli lôpetanud 9 tagawarawäe-leitnantide lendu. Mônes lennus on olnud isegi kuni 600 isikut.

Leedu sôjawäe sanitaarwalitsus korraldas kaks kursust arst-ohwitseride ettewalmistamiseks. Esimeses lennus olid tegewäe arst-ohwitserid. Hiljuti lôpetasid ühekuise kursuse tagawarawäe arst-ohwitserid. Kursused on wäga hästi korraldatud, neil ôpetatakse: sôja-sanitaartaktikat praktiliste töödega, sôjawälja kirurgiat, gaasiohwrite päästmist, ratsutamist jne.

L. M.

Eesti kaubandus-tööstusbüroo Harbiinis

Eesti Harbiini ärimeeste ja äritegelaste koosolekul 17. märtsil s. a. kutsuti ellu Eesti kaubandus-tööstusbüroo.

Wiimase eesmärk on aidata kaasa turgude leidmisels ja Eesti kaupade wäljawedoks Kaugessе Idasse, olles ühes sellega ka tasuta wahemeheks töösturitele ja äridele.

Seni on kaubanduslik läbikäimine Eesti ja K.-Ida (Mandshukuo, Jaapani ja Hiina) wahel olnud nôrk ja juhuslik, kuid bürool on lootust parandada olukorda. Eesti kaupadest on K.-Idas leida: kilud, kalew, telefoniaparaadid, Haapsalu tewwismuda-seep j. t. Need artiklid on teatud ja nôutawad.

Büroo esimeheks on walitud kaupmees h-ra A. Luik ja sekretäriks h-ra R. J. Grünberg.

Büroo aadress: P. O. B. 515, Harbiin.

„Kroonuwiina" tuleku juubel

Wiinamonopoli 35. a. tähtpäew 1. juulil

III.

Wôitlus tänawal joomisega.

Nagu juba monopoli awamispäewal selgus, sai rahwal kombeks wiina juua uulitsal. Sellele juhib muu seas tähelepanu „Felliner Anzeiger", mainides, et Wiljandis uulitsal joomine eriti akuutseks ähwardab saada seetôttu, et seal normiks on seatud kiirus, millega juba 20 sammu jooksul monopolipoest arwates wäikene pudel lahti wôetud ja tühjaks joodud peab olema. (R. Z." nr. 154). Uulitsal joomise pahele juhiwad eriti agaralt tähelepanu saksakeelsed ajalehed kui ühele olulisemale monopoli puudusele. Kuna kroonuwiinamüügi keskwalitsus hoolega jälgis monopoli môju rahwale ja kôiki kirjutusi ajalehis sellel teemal, siis oli nende kirjutuste otsemaks tagajärjeks rahukohtuniausedustiku artikkel 42. redigeerimine, mille järele suurendati arestinorme ja kôrgendati rahatrahwe kuni 10 rublani. Art. 42 uue lisandi järele loeti süüteoks ka seda, kui kaks wôi kolm head sôpra hoowis wôi wärawakäigus napsijoomiseks kokku tulid. Nâd wôeti wastutusele kogunemise pärast awalikuks piirituse joomiseks. Oli loomulik, et palju käsitöölisi, kes uute reeglitega harjunud polnud, mitmel korral protokolle kaela said, ja pidid kas 50 rubla trahwi maksma, wôi 2 nädalat arestis istuma.

Sômajade puudus.

Teiseks monopoli olulisemaks waeks osutus lühikese aja jooksul asjaolu, et kôrtside kaotamisega teeweertelt teisest küljest kadusid ka maarahwale pikemail reisidel hädawajalised ulualused ja ööülesolemise-paigad. Eriti kardeti, et see puudus end talwel tugewasti tunda annab. Kuressaare saksakeelses häälekandjas „Arensburger Wochenschau" kirjutab keegi „K." pealkirja all „Audiatur et altera pars" (kuulatagu ka teist-, wastaspoolt), et kôrtsid kahel põhjusel olewat tekkinud:

1) reisijaile peawarju andmiseks ja 2) rahwale kooskäimiseks. Seepärast ei oleks tohtinud kôrtse sulgeda, waid neis teemajad awada, kuni rahwal sobiwamad kooskäigukohad tekkiwad. Süüdistab kôrtside sulgemises „rahwasôpru", kes kôrtside kallal asjata wirisenud ja kroonut taga äsitanud. Samuti olewat süüd ka kôrtsipidajail endil: „Selle asemel, et kôrtse moodsa elu nôudeile wastawalt ümber ehitada, lasti ehitusmâdaneda, nii et nad tôesti ennem rôôwlipesadele sarnelesid kui reisijate ôömajadele ja kohalike elanike kooskäimiskohtadele. Nâd püüdsid waid wôimalikult suuremaid sissetulekuid saawutada, eeskätt wôimalikult palju wiina ja ôlut külalistele sisse joota."

Kôrtsmikud „keerawad" seadust.

Ent monopol ei kutsunud esile kuritarwitusi ja korrarikkumisi mitte ainult joojate peres, waid wôib olla isegi suuremal määral kôrtsmike hulgas. Kuiwôrd osawasti kôrtsmikud oskasid seadust oma kasuks keerata ja millise leidlikkusega isegi kroonuwiinapudelit uue tuluallikana kasutada, ilmneb Liiwi aktsiisiwalitsuse ringkirjast, mida tôsine riiginôunik M. D. Umnow palub Rii alehtedes awaldada, ja mis kahtlemata ka meie kôrtsmiku kohta klappis:

„Juba esimeste päewade jooksul pärast kroonu wiinamüügi sisseseadmist selgus, et erakauplejad, kellele wiinamüük lubatud igas kwantumis waba hinnaga ja ka pitseeritud pudeleis (2. järgu trahterid), tarwitawad mitmesuguseid wôtteid hindade kunstlikult kôrgemale ajamiseks, ja põhjustada püüawad, et külalised wiina pitsklaasidest jookid. Nii näiteks ei anta wiinapudeleid wälja lahtikorgistatult ja wiinapudelite sisu on soe (eriti suwel maitsetu). Arwatawasti soendatakse neis wiina sihilikult. Edasi antakse klaasid ebasobiwalt suured ja kohmakad. Lahtikorgistamise eest nôutakse eritasu, jää eest wiina jahutamiseks tôuseb eritasu aga kuni 50 kopikani (mitmekordne wiina hind). Samuti tarwitatakse weel teisi wôtteid, et kroonuwiina tarwitajate silmis halwustada." („Rev. Z." nr. 153.) Ringkirja lôpus hoiatatakse, et kôrtsipidajalt, keda tabatakse selliselt süüteolt, müügiôigus jalamaid ära wôetakse.

Üldiselt peab tähendama, et ülemalt poolt monopoli siksseadmisega ja monopolide asutamisega püüti olla wôimalikult ettewaatlik ja rahwa soowe arwestaw. Kroonu wiinamüügi keskwalitsus jälgis hoolega asjade arenemisककku ja püüdis igati wältida uuendusi tekkida wôiwaid arusaamatusi. Waadati läbi ka kôik ajalehis monopoli kohta ilmunud sônumid. Juba enne monopoli tulekut oli waldadel olemas wôimalus sulgeda kôrtse oma walla piirides, kui otsus selleks tehti üksmeelselt. Seni aga see otsus oli ikkagi ärarippuw môisniku seisukohast: kui môisnik oli niiwôrd arenenud, et ta taipas kôrtsi kaudset kahjulikkust — oli ta nôus sulgemisega, kui aga arwas, et sulgemine talle toob kahju — otsis ja leidis ta alati mingi ettekäände wallawalitsuse nôudmisest kôrwalepöiklemiseks. Monopoli tulekul tekitas segaduft küsimus, kas enne monopoli tehtud ja seni läbiwiimata sulgemisotsus jääb püsima ja kas see maksab ka monopolipoe kohta. Sellesse olukorda tôi selguse rahaministri tsirkulaar, millega neis waldades, kus wastaw otsus tehtud, poed ja kôrtsid kohe suleti. Lisaks teatati, et kohtades, kus warem wastawa otsusega kôrts suletud, monopolipoodi awada ei tohi.

Kuidas kujunesid lôpuks monopoli tagajärjed?

Nagu selgub kroonu monopoliaruandeist, oli riik arwatawa kahju asemel saanud monopolist isegi kasu. Neis toonitati ühtlasi, et ka rahwa olukord on majanduslikult paranenud, mis nähtuwat hoiukassaoperatsioonide tôusust ja samuti suhkru ja tee tarwitamise suurenemisest, hoolimata kôrgendatud tollidest.

Mis puutub môisnikesse, siis nende protestiawaldused waibusid niipea, kui sai teatawaks, et kroonu maksab suletud kôrtside omanikele kahjutasu (kokku ulatus see summa 9 milj. rublani). Paljud neist wôisid olla ônnelikud, eriti need, kes ise ei omanud wiinawabrikut, sest monopolipoed asutati tihti otse kôrtside wastu. Monopolipoest wôeti „põhi alla" ja mindi siis kôrtsi ôlut jooma. See aga ei olnud kôrtsmikule küllalt tasuw.

Wiinawabrikud jäid môisnikel endiselt tööle. Nüüd tuli aga wiina wabrikseerida ainult kroonu tellimise peale kindlas kwantumis, ja seda proportsionaalselt wabrikute 1892.—1899. aastate wahemiku maksimaalse toodanguga aastale. Aktsiis walmistataks.

Lôpuks weel paari tolleaegse

trahteripidaja arwamusi monopoli kohta:

Monopolitulekuga tôsteti kôrtsmikuseisus jälle e au sisse, sest mitte igaüks ei saanud trahteri awa luba. Aktsiisiwalitsus walis arwukast palwekirjade jast ainult need wälja, kelle „paberid olid jäänud r rimata," s. t. kellele warem kôrtsi pidades polnud tud protokolle. Ka muidu läks kord kõwemaks ja r kôrtsides piinlikku puhtust ja korda. Peale aktsiisia nike, kes walwasid, et ôllepoodides wiina ei müü ja muid selletaolisi kuritarwitusi ei toimuks, pandi monopoliga ametisse ka „kaloodusnikud", wasta umbes praegusile kordnikele ja konstaableile, ja kes o poolt silmas pidasid kôrtse ja trahtereid. Eriti alg oli kord wali, iga wähemagi tähelepanematuse, l põrandale siilitamise, mida seni loeti „kôrtsikultuur eest wôis saada protokolli. Hiljem loomulikult see waibus ja hakkas kôrtsipublikule jälle puhuma „w maid tuuli". Warem juba trepil nâpus hoitud r asus ajajookful jälle oma wanale kohale — põhe j siilitamise suhtes poldud enam wäga tagasihoidlik.

Pärastpoole hakkas wiin pugema salamahti ka lepoodidesse. Ametnikekaader, kes selliste salamüü järele waltwas, oli küll suur, ent üldise korra tagat neku tôttu, minutusid ka ametnikud jälle „alkaem pooldajaks". Kôrtsides jäi üldiselt siiski maksma wem kord, eriti wôrreldes ennemonopoliaegsega.

Maal tunti monopoli alguses puudust teew seist jalapuhkamise ja ööbimise kohist. Hiljem puudus kõrwaldati ja lubati mitmes wanas kõ majas awada teemaju ja isegi ôllepoode.

Üheks senitundmatuks uuenduseks, mille nopol kaasa tôi, oli kôrtsi sulgemine suuremail hadel, pühapäewadel kiriku ajal ja liisuw mise ajal. See oli isegi niiwôrd uudne, mõni agar kôrtsmik pühadeks wôi liisuwôt ajaks suure hulga seajalgu sakuskaks walmis tis, kui siis aga selgus, et kôrtsid neil päewil hoopis suletud, oli lugu kurb —

kuhi konte kôrtsinurgas,
ware worstiwardaid warnas!

Monopolisiisteemi suuremaks hädaohuks wôimalus, et wiinajoomine muutub üldisem tungib perekondadesse ja kodudesse. Samuti wati, et kui ikka pudel kodus nurgas on, ega enne jäta kui pudel tühi. Üteldi:

enne sööb sõõmawahe,
pärast paneb päewa nahka!

Nagu pärast selgus, osutusid need kartused jatuiks. Ajajooksul harjuti ka täispudeliga k nurgas ja alul uudusena tundunud monopoli muutus pikapeale loomulikuks.

Kdr.

Majandusalal walmib uusi kawasi

Majandusministeeriumi juhtiwad jôud südasuwisel „hoogtööl"

Majandusministeeriumi juhtiw personaal on kibedasti ametis erakorraliste ülesannetega, mis ei wôimalda esialgu môteldagi suwepuhkusele, waatamata sellele, et kões on südasuwi. Minister K. Selter, kes walitsusliikmete puhkusel olles silmapilgul juhib kolme ministeeriumi tegewust, on algatanud terwe rea akuutseid majanduspoliitilisi küsimusi, mille suhtes ettewalmistawa tööga tahetakse jôuda lôpule hiigisese töösesooni aluks.

Seetôttu üksi direktoritest, samuti ka ministri abi, ei ole pääsenud suwepuhkusele lühemaksi ajaks. Tôenäoliselt ministeeriumi juhtiwate ametnike suwepuhkus tänawu langeb hilsemale ajale.

Nende ülesannete hulgas, mis majandusministeeriumis praegu teoksil, seisab esikohal rida seaduse eelnôusid, mille põhimôtted tehtud teatawaks riigi majandusnôukogule ja seal harutuselgi olnud. Nüüd wiimistellakse neid eelnôusid üksikasjaliselt ja neile antakse seaduse redaktsioon. Kuid peale warennimetatud eelnôude on kerkinud päewakorda ka teisi majanduspoliitilisi kawasid, mis haarab esijoones tööstust ja riiwab ka riigi fiskust. Edasi on lahendamisel nende kodade küsimus, mille kohta gatus peab tulema majandusministeeriumilt. kohal siin on ühistegewuskoda. Lôppeks on wôi kõwasti käsile ka majanduslike seaduste eest mise töö, millise aktsiooniga tahetakse käesole aastal teatawasti jôuda lôpule.

Meie skaudijuhid asusid teel Inglismaale

Eile kell 1 päewal wäljusid Tallinnast aurik turusel" kolm wanemat skaudijuhti, et wôita osa L ni juures peetawast kôrgema skaudijuhtide kooli ôppe rist 8.—19. juulini.

Sôitjateks on skautide peastaabi skautmasterid mar Jõgi — skautmasterite kogu juhataja Talli Herbert Michelson — peastaabi ülema abi Tartu Eduard Kublin — Sakala maleva juht Wiljandist.

Londoni kilje all Chingfordis asuw skaudijuhtide gem kool „Gilwell Park" on omanud noorsoo juh kaswatamises ja eitewalmistamises ülemaailmiku suse. Kool on asutatud ja töötab praegugi skautluse juhi kindral B. Powelli juhtimisel. Kogu kursus k laks aastat, misluguse aja kestes tuleb osawôtjatel kuu wiibida ijiklikult Gilwell Pargis. Käesolew k on arwu järele 112-es.

GUSTAF JONSONI romaan

ÄRI

COSTA NEGRAGA

7

George wôpatus, kui ta kuulis oma nime. Ta waatas terawalt mehele. Wiimase sôbralikkus muutus seejuures otse kleepuwaks. Ilma George'i wastust ootamata, laskis ta paadimehel anda endale reisiasjad, ning paigutas need kohe kahe neegripoisi selga, kes näitasid oma walgeid hammasteridu, ja wäljendasid seltsist heatahtlikkust, millele oli ükfikul reisijal raske wastu seista.

„Hea, läheme siis „Gran Hotelli"!" ütles George.

„Muidugi," naeratas imelikus riietuses mees. „Kôik reisijad tulewad meie juure. Ma tunnen härrasid americanosid. Ma armastan neid. Ma olen olnud siin hotellis majordomus ehk ülemkelner — kuidas soowite — palju, palju kuusid. Mu nimi on Miguel Palmasso. Ma olin wäga meeldiwalt üllatatud, kui siseminister saatis eile ühe oma adjutandi hotelli ja teatas mr. Harrisoni saabumist. Parimad ruumid on waratud teile. Kôik americanod, kes on meie juures elanud, on alati olnud rahul... Mis ma ütlen!... Nad on olnud otse waimustuses tubade, toidu ja teenimise üle. Kindlasti on ka mr. Harrison samuti waimustatud. Ja meie suurest rôômust wôida teid wastu wôtta meie wiletsa katuse all, ei taha ma kôneldagi. See on haruldane, otse tormiline! Kindral Olinores asus tubades, mis me määrasime teile. Me wiskasime kindrali eile ôhtul wälja. Samuti kogu ta staabi, perekonna ja sugulased. Kindral protesteeris. Päh! Wälja! Ja wäljas ta on. „Mr. George Harrison New Yorgist asub siia elama," wastasin ma kôigile tema wastuwäidetele, „ei maksa sest asjast üldse kôneldagi, wälja!" Kindral rahunes tähelepanuwäärselt ruttu. Ta kutsus mu kõrwale ja ütles: „Miguel, me oleme alati olnud sôbrad..." — „Mr. George Harrison New Yorgist," — wastasin mina — „wälja!" Kindral nägi, et siin ei aita midagi ja ta kadus ruttu kogu oma perekonna, sugulaste ja staabiga. Toad on nüüd mr. Harrisoni kasutada. On suur wahe gentlemani wahel Uhendriigest ja senjoori wahel... mis tean mina?" — „Pedrillo, Piquillo, edasi!" hüüdis ta neegripoistele, kes hakkasid kohe edasi liikuma.

George, kes oli endalt juba paar korda küsinud, kuidas wôis teada ülemkelner Miguel Palmasso tema tulekust, ja ta nime, sammus môttes selle, wähemalt enda arust, tähelepanuwäärse isiku kõrwal edasi. Oli selge, et tema reisist, mis oli wôetud ette täiesti salajaselt, oli siia ette teatatud. Nüüd tuli jätta ka kõrwale esialgne môte, elada siin môni aeg wôôra nime all. Ta otsustas jääda esialgu äraootawale seisukohale.

„Tuline tuhat, milline jäle hais!" hüüdis ta äkki, kui nad mööduisid ühest august, millest tôusid ôhku jälgid aurud.

Don Miguel Palmasso tegi imestunud näo, siis nuusutas ta oma kotkaninaga ôhku ja seletas rahulikult:

„Ah nii, muidugi, see on idalinnaosa prügiauk. Saadikutekogu määras nelja aasta eest kustutamata lubja ostmiseks suurema summa, kuid..." Don Miguel kehitas ôlgu, millist liigutust George sai näha weel sageli, enne kui ta lahkus Costa Negra pinnalt.

„Sellest august seal jatkub ju, et tuua linnale kaela taudi," tähendas George, kes ei teadnud weel, kas wihastada wôi naerda.

„Me teame seda. Linna wôimud on ka määranud palgad arstidele ja nende abilistele," ütles don Miguel wäärikalt. Kuid kohe kehitas ta jälle ôlgu, naeratas armastuswäärselt ja sosistas siis:

„Meie wahel üteldud, president wajas seda raha mujal wäga hädasti. Uks tema onupoegadest abiellus umbes aasta eest, ja teine sôitis hiljuti Euroopasse. See kôik maksab palju raha, ma tean seda, sest ma olen seal olnud."

Wabariigi pealinn asetses pool kilomeetrit rannast eemal. Rannale kôige lähemal seiswates majades leidusid môned madruste kõrtsid, mis sarnanesid kôigile sellelaadilistele, olles waid weel mustemad kui mujal. Uhest kõrtsist tulid kuuldawale haige grammofoni rigisewad ja ragisewad hääled, milles George arwas ennd kuulwat „Yankee Doodlet", kuid päris kindel ta selles ei olnud. See mänguriist oli nimelt wôtnud osa nii paljuist lööminguist, et ta oli elust wäsinud, ja ohkas weel waid môned toonid wälja. Wärwilised aga, kes tunglesid kõrtsi ukse ümber, näisid olewat „muusikaga" wäga rahul ja plaksutasid rôômsalt takti kaasa.

„Americano," ütles üks wärwilisist, kui George möödus oma kaaslasega.

„Harrison New Yorgist," seletas teine, suur rôugearmiline mees.

George hammustas wihaselt oma alumist huult. Nähtawasti tundis teda kogu linn.

Rännak jatkus wäikeste majade wahel, mille ees asetsesid suured prügihunnikud, kust tôusis wastik hais ja kerkisid kärbesteparwed, igakord kui keegi läks mööda. George ärimpsutas nina ja don Miguel, môistes tema môtteid, seletas sôbraliku naeratusega wäga uhkelt:

„Costa Negra on moodne linn, ta käib ajaga kaasas. Meil on just nüüd puhastustööliste streik."

„Kuid miks need poisid siis streigiwad?"

„Miks? Aga nad ei ole juba ammu enam saanud palka."

„Kuid siis tuleks ometi maksmisega rutata."

„Millega maksa, kui ma tohin küsida? Puhtusasutuse direktor sôitis minema ilma kellelegi ütlemata, kuhu, ja wôttis kassa kaasa. Praegusel hetkel ei ole linna rahakastides mitte üht wasksentigi. Prefekt on teinud kôik, mis wôimalik, see tähendab, ta reisis direktorile järele, et tuletada wiimasele meele tema kohust. Reisid maksawad raha, mr. Harrison, seda te teate. Ja mis direktorist järele jäi, selle wôttis prefekt kaasa. Kuna keegi ei tea, kuhu sôitis direktor, siis on ka teadmata, kuhu suundus prefekt. Kogu linn ootab nüüd pônewusega, kas kohtab prefekt direktoriga, ja kas nad tulewad siis koos tagasi. Meie wahel üteldud, selleks on wähe lootust. Siin on nimelt wiisiks, et kui keegi kord siit sôidab, siis ei tule ta enam tagasi. Ja miks peaks prefekt tagasi tulema, kui enne tema ärasôitu olid kassad jälle raha täis. Inimene wôib ju leida ka mujal ônne."

„Selle mülkaga on siin palju tegemist," pomises George tasakesi.

„Wabandage, ma ei kuulnud," ütles Miguel Palmasso, ja pööris oma kullinoka George'i poole.

„Ah, ma môtlesin ainult weidi, ei ole midagi erilist."

„Palun teid edaspidi môtelda waljusti," ütles Palmasso sôbralikult.

„Kui ma ei eksi, siis on siin kôige parem üldse mitte môtelda."

Ülemkelner naeris pehmelt ja mônusalt.

„Kôik americanod on naljahambad," ütles ta. „Ma olen ise elanud Uhendriikides neli aastat. Minu hääldamine juba tunnistab seda. Kas teile ei näi, et ma kônelen inglise keelt, nagu sündinud inglane?"

„Wäga hästi," nôustus George. „Tundub, nagu olekside sündinud ja kaswanud naugel põhjapool."

„Mr. Harrison, ma kinnitan teile!" Palmasso tôstis käe kinnitades üles, „waewalt neli aastat... ei... isegi mitte neli aastat."

„Nii, nii, ärge waid ägestuge, ma usun teid." George wastas teise uuriwale pilgule wäikese naeratusega, kuna ta môtles: poiss luiskab.

„Minule wôite loota. Don Miguel Palmasso on walmis minema läbi tule ja wee oma sôbra mr. Harrisoni eest New Yorgist. Usaldage mind, wôib olla wajate warsti sôpra. Siin teie kõrwal sammub ta." Don Miguel surus parema käe wastu oma rinda ja waatas hardunud silmil George'ile.

„Siin tuleb olla ettewaatlik," môtles George, „poiss tahab meelitada mind lobisemisele." Kõwasti aga ütles ta pöördudes lahke naeratusega oma kaaslase poole: „Teie meeldite mulle, senjoor, ja küll ma näitan teile, et usaldan teid. Kuid nüüd ütelge mulle, kust te teadsite minu tulekust?"

„Uks siseministri adjutant..."

„Ja muidugi," katkestas George, kes môistis, et sôbralikult irwitaw Palmasso oli ka walwel. „Aga kust wôis siseminister seda teada? Ma ei ole ju temale midagi teatanud."

„Mitte?" ülemkelneri silmist paistis piiritu imestus.

„Miks peab inimene, kes reisib pooleldi turistina, seda tegema? Ma olen ärimees ja tahan waid waadata, kas saaks siin teha mingit äri. Meie wahel üteldud, senjoor, küsimuses on kohw. Aga enne ostutehingut peame jôudma selgusele, mis see asi on wäärt."

„Ja see on kôik?" küsis Don Miguel ilma, et ta oleks wôinud warjata oma uudishimu.

„Mis wôiks siin siis weel olla?"

„Hm! Wôib-olla poliitika." Waewalt oli Palmasso seda lausunud, kui ta hammustas endale huulde, ja näis olewat kangesti ehmunud oma lobisemisest. Ta muutus jälle kohe rahulikuks, kui näis, et George ei olnud tema sônu tähele pannud, waid wastas kergelt:

„On raske osta kohwi, aga weel p raskem on teda müüa, meid on palju, ja nistus wäheneb iga aastaga. Wôib-olla t teie mônd kohwi-istandikku, kel on lôikus müümata?"

„Praegusel hetkel ei tea ma teile ke nimetada. Meie-wahel üteldud, siin maal môtle praegu palju keegi äridele, sest pol ka neelab kôik inimeste huwi. Kardetakse melt mässu, mr. Harrison."

George suutis taltsutada oma huwi.

„See on paha!" hüüdis ta. „Kui siin t wad segadused, siis pean ma ära reisima. olen ju siin äriasjus."

Palmasso naeratas nõrgalt, ja George r märkawat umbusku tema ilmes.

„Siin on hotell," näitas ülemkelner ü kahekordsele majale, mille uksеawausse olid kemad neegripoisid kadunud.

George waatas ringi. Nad olid jutle ajal, mis nôudis temalt kogu tähelepanu, j nud uude linnaosa laiade tänawatega ja r gete majadega. Suurem osa majadest olid ü kuid môned ka kahekordsed, ning awaid oma rôdudega ning kaunistatud esikülged head mõju.

„Siin on ju ilus," ütles George, kes tis jätta oma kaaslasele mulje, et hotelli külaline on waid harilik pealiskaudne n mees, kes ei tunne wähimatki huwi poli ega muude sellaste asjade wastu.

„Jah, eks ole," wastas Palmasso m tatult.

„Ja tänawad on puhtad. Siin ei ole dagi märgata streigist."

„Muidugi, parlament ja walitsuse ho on läheduses. Meie wahel üteldud, siseminis on mees, kes oskab pidada korda."

George märkas, et wiimase môtte awa misel toonitati igat silpi. Oli selge, et s seisis warjul hoiatus.

„Seda parem," ütles ta rôômsalt. On julgem ajada äri riigis, kus walitseb ki kord. Meie, kaupmehed, oskame hinnata tug riigiwôimu."

Palmasso heitis noormehele luurawa p George, kes pidas teda salaja silmas, tees nagu ei märkaks ta midagi, ja wahtis hotelli, mille ees nad seisid.

Ülemkelner awas ukse ja palus wôôrast tuda sisse.

Poola wälisminister Berliinis

Hitler ja Beck kõnelesid kaks tundi

Poola peab kinni Pilsudski testamendist kõigil aladel

Berliin, 3. 7. (ETA) Poola wälisminister Beck ühes saatjaskonnaga saabus täna hommikul Berliini. Waksalis olid teda terwitamas: riigisekretär Meissner Hitleri esindajana, wälisminister von Neurath, riigisekretär Bülow, Saksa Warssawi suursaadik von Moltke, protokolliülem krahw Bassewitz, wälisministeeriumi idaosakonna direktor Meyer ja Poola saatkonna liikmed suursaadik Lipskiga eesotsas. Waksaliesisel oli riwistatud Hitleri ihukaitsewäe aukompanii, kes andis Poola wälisministrile au relwa presenteerides. Beck ühes abikaasaga sõitis Poola saatkonda, kuhu ta oma külaskäigu ajaks jääb korterisse.

Berliin, 3. 7. (ETA) Kell 10,45 Poola wälisminister Beck Poola suursaadiku Lipski saatel tegi wisiidi Saksa wälisministrile von Neurathile. Siis minister Beck von Neurathi ja Lipski saatel läks jalgsi riigikantsleri palecesse, et teha wisiiti Hitlerile. Kõnelus Hitleri ja Beckí wahel kestis kaks tundi. Kell 13 von Neurath andis eine Becki auks.

Pärast lõunat jatkusid kõnelused Hitleri ja Becki wahel ja kestsid seekord kaks ja pool tundi. Kell 20,30 Hitler andis dinee Becki auks. Dineest wõtsid osa ministrid Göring, von Neurath, Göbbels ja von Blomberg, suursaadik Ribbentrop ja Lipski, kabinetiülem Lubienski, Poola sõjawäeline esindaja kol. Szymanski ja teised aukandjad. Dincele järgnes wastuwõtt kontserdiga.

Warssaw, 4. 7. (ETA) Poolametliku „Gazeta Polska" Berliini korrespondent teatab Hitleri ja Becki eilse kohtamise kohta, et on arutatud mitte ainult Saksa-Poola küsimusi, waid ka üldiseid Euroopa küsimusi, milledest Saksamaa ja Poola on huwitatud. Hitler olewat awaldanud sügawat kahetsust selle kohta, et marssal Pilsudski surm tegi wõimatuks kawatsetud kohtamise. Saksa walitsus pidawat suure marssali mälestuse parimaks austamiseks Saksa-Poola suhetes edasi minna Pilsudski poolt alustatud teed, sest see tee olewat kasulik mõlemale rahwale. Beck olewat teletanud, et Poola walitsus on otsustanud Pilsudski poliitilisest testamendist kõigil aladel pidada kinni. Poola walitsus ei nägewat mingit põhjust praeguste Saksa-Poola suhete muutmiseks. Poola välispoliitika peaesmärgiks olewat naabersuhete arendamine wastastikuse arusaamise ja wastastikuse usalduse alusel. Poola walitsus soowiwat tõsiselt Poola-Saksa suhete arendamist ja kõwendamist.

Wastasrinna lehed toowad Becki külaskäigust Berliinis ainult liihikesi teateid.

Poola sõbitajaks Prantsusmaa ja Saksamaa wahele

Pariis, 4. 7. (ETA) Prantsuse lehed märgiwad seda diskreetsust, millega ümbritsetakse Poola wälisministri Becki külaskäiku Berliinis. Tehakse mitmesuguseid oletusi Berliini kõneluste eesmärkide kohta. „Matin" arwab, et Beck tahab teada, kas Poola walitsus wõiks tarbekorral mängida sõbitaja osa Prantsusmaa ja Saksamaa wahel. Samal arwamisel on ka „Petit Journal".

Uus Briti saadik esitas wolitused

Wastastikes kõnedes kinnitati südamlikult sõbralikke suhteid Eesti ja Briti wahel

Täna keskpäewal toimus Kadrioru lossis uue Briti saadiku Edmund Monsoni wolituste üleandmine riigiwanemale. Wolituste üleandmisel wiibis lossis ka wälisminister, wälisministeeriumi protokolliülem ja Briti saatkonna liikmeid. Wolikirja riigiwanemale esitades saadik Monson pöördus riigiwanemale kõnega, milles ta lausus järgmist:

Teie Ekstsellents,

Mul on au esitada Teie Ekstsellentsile kirju, millega Kuningas, minu Kõrge Suwerään, on heaks arwanud ära kutsuda hr. Knatchbull-Hugesseni ning määrata minu Erakorraliseks Saadikuks ja Täiswoliliseks Ministriks Eesti Wabariiki.

Minu määramine sellele kohuse täitmisele on mulle suureks auks ja teeb mulle suurt headmeelt ning ma palun Teie Ekstsellentsi olla weendunud, et ma püüan kõik teha, et ära teenida Teie Ekstsellentsi ja Teie Walitsuse usaldust ning alal hoida ja arendada südamlikke sõpruse sidemeid, mis õnnelikult walitsewad meie maade wahel. Ma loodan, et Eesti Walitsus on omalt poolt nii lahke ja lubab mulle oma usaldust ning heatahtlikku kaastööd ning niiwiisi pakub mulle tarwilikku julgustust ning abi, ilma milleta ma ei saa loota, et wõiksin seda kõige austawamat ja meeldiwamat ülesannet rahuldawalt täita.

Mul on heameel esitada Teie Ekstsellentsile minu südamlikke soowe Eesti heakäiguks ning samuti minu kõige ustsekohesemaid soowe Teie Ekstsellentsi isiklikuks heaoluks.

Briti saadiku kõnele wastas riigiwanem järgmiste sõnadega:

Härra Minister,

Mul on wäga suur heameel wastu wõtta wolikirja, millega tema Majesteet Briti Kuningas on heaks arwanud määrata Teie Ekstsellentsi oma Erakorraliseks Saadikuks ja Täiswoliliseks Ministriks Eesti Wabariiki, ühes Teie eelkäija ärakutse kirjaga.

Heameelega meele tuletades Wabariigi Walitsuse õnnelikku koostööd Teie silmapaistwa eelkäijaga nende sõbralikude suhete arendamisel, mis nii õnnelikult walitsewad meie mõlema maa wahel, ma palun Teie Ekstsellentsi weendunud olla, et nende südamlikkude sõpruse suhete alalhoidmisel ja arendamisel wõite alati kindel olla minu ja Wabariigi Walitsuse kõige täielikumale kaastööle ja usaldusele.

Tänades Teie Ekstsellentsi lahkete soowide eest, mis Teie adresseerisite Eestile ja minule isiklikult, ma palun Teie Ekstsellentsi edasi anda minu südamest tulewad head soowid Tema Majesteedi Briti Kuninga isiklikuks heaoluks ning Briti Impeeriumi õitsenguks.

Eesti-Ingeri minewik Narwa linna muuseumis

Alustati Alutaguse etnograafiliste esemete kogumist

Narwa linna muuseumis awati hiljuti Eesti-Ingeri etnograafiliste esemete kogu. Esemete kogumist alati mõne aasta eest ja sellega jõuti niiüd lõpule. Kogutud esemed on paigutatud suure ruumi ja need annawad mõõdlemisi terwikliku ülewaate ingerlaste kodusest elust, majapidamisest, käsitööst jne. Esemetekogu on ainuke Eestis. Hõimurahwa killu esemete kogumisele aitasid waimustusega kaasa ingerlased ise, kes piiüdsid hankida wõimalikult rohkem esemeid muuseumile. Kunstnik W. Peil walmistas ka mitu mannekeeni ingerlastest rahwarõiwastes, kasutades modellidena ingeri mehi ja naisi. Ühtlasi on ehitatud miniatüür-talumuhoone Ingerist, ühes kõrwalhoonete ja õuega.

Niiüd on tehtud algust ka Ida-Wirumaa — Alutaguse — etnograafiliste esemete kogumisega. See töö osutub aga märksa raskemaks, sest kultuur on häwitanud ka Alutaguse sodde- ja raba-tagustes külades wana-Eesti rahwuslikud muinsused. Muuseumi juhatus loodab siiski päästa mõndagi Alutaguse omapärast.

Pildil — ingeri naine-mannekeen rahwarõiwastes.

Metsateenisjad saawad relwad

Et julgemalt ja korralikumalt täita ülesandeid

Wabariigi walitsuse poolt anti riigimetsateenijate relwa kandmise ja tarwitamise määrus.

Kuna relwa tarwitamine on olulisels abinõuks riigimetsateenijale, mille abil ta wõib julgemalt ja korralikumalt täita oma ametikohuseid metsa- ja jahiseaduse rikkumiste wastu wõitlemisel, siis antakse määrusega riigimetsateenijaile teenistuse eriaadist tingitud juhtudeks kindlad juhised relwa tarwitamiseks. Paljudes riikides on antud metsateenijaile relwa tarwitamise suhtes samad õigused, mis politseile ja piiriwalwele. Meil on piiütud käesoleva määruse kawas piirata riigimetsateenijate relwatarwitamise õigust miinimumini.

Relwa tarwitamise õigus määruse alusel on nähtud ette ainult riigimetsateenija ametikohuste täitmisel. Peale isiklku algatuse on antud õigus relwa tarwitamiseks ka ülemuse seadusliku käsu, kusjuures see õigus laieneb üheltpoolt ülemusele, kes on õigustatud seda käsku andma ka teiselt pooli käsu täitjaile.

Edasi nähakse ette kitsendused ning ettewaatuse abinõud relwa, eriti tulirelwa tarwitamisel. Wiimasel juhul on eriliseks nõudeks hoiatus. Samuti peab riigimetsateenija relwa tarwitamise eel tegema end teatawaks isikule, kelle wastu ta relwa tarwitab.

Türgi esindus Balti riikidesse

Riia, 4. 7. (ETA) Türgimaa kawatseb luua Balti riikides oma diplomaatliku esinduse. Esimeseks Türgi asjadeajajaks Riiga on nimetatud Türgi senine asjadeajaja Hollandis Nouri.

Soome kõrgem sõjakool lahkub täna

Täna lõuna paigu Tallinna linnapea annab lõunasöögi Soome kõrgemale sõjakoolile. Õhtul kell 6 Soome sõjakooli ülem kindral Hanell annab tee ohwitseride kõrgkogu kasiinos. Soomlased lahkuwad Eestist täna õhtul.

Eestlane Elewant Rootsi kohtus

Tahtis tappa oma tütart

Stokholm, 3. 7. (ETA) Täna algas kohtuprotsess Eesti kodaniku Elewandi wastu, keda süüdistatakse oma wäikese tütre tapmise katses. Kohus otsustas kaebealuse saata arstlikule uurimisele tema waimse seisukorra kindlaks tegemiseks.

Kuulus kinonäitleja läbisõidul Tallinnas

Kuuldawasti saabuwat täna kell 2 päewal lennukil Tallinna kuulus kinonäitleja Ramon Novarro. Ta sõidab kohe edasi Leningradi.

Ameerika rahandusaasta lõppes puudujäägiga

Washington, 3. 7. (ETA) Ühendriikide rahandusaasta lõppes 30. juunil puudujäägiga 3.575.357.963 dollari suuruses.

Tartu petmisaffääri segatud 5—6 i

Selgub üksikasju petistejõugu juhi tabamisest ja pett misest. — Ametasutuste petmine teostati meisterliku esines kõigiti soliidse härrana

Tartu petmisaffääri kohta kuuleme weel täiendawalt huwitawaid üksikasju. Petistele sai saatuslikuks, nagu teada, mahhinatsioon, mis taheti sooritada „Meltsi" sauna ostuga. Saunahoone pidi ostetama 45.000 krooni eest. Sellase summa peale oli juba nim. kinniswara omanikuga kokku lepitud. Muuseas olgu märgitud, et see kinniswara kuulub pärandustombule ja selle hooldajaks on pr. Sprenk, kelle abikaasa teenib Tallinnas põllutööministeeriumis. Käesolewa nädala alul wiibis ka härra Sprenk Tartus, kus ta ajas koos oma abikaasaga müügitehingut. Ostu-müügilepingu koostamise otstarbel külastas Sprenk Tartus Rüütli tänawal elutsewat adwokaat K. möödunud esmaspäewa hommikul. Seal selgus, et maja tahab osta Rudolf Tiido nimeline isik. Kuna adwokaadil tekkis

selle ostja suhtes kahtlus,

siis helistas ta telefoniteel ühele oma ametiwennale. Mehe kohta saadigi kompromiteeriw. andmeid. Niüd helistati maale Kuremaa walda Tolgadele ja küsiti järele, kas Hedwig Tolga kui talunomaniku poolt on tehtud talule obligatsioon. Wastus oli eitaw. Nii oli selge, et siin asjad korras ei ole. Kohe

esimese rongiga saabusid talunomanikud Tartu,

et asja selgitada.

Sprenkidel oli Rudolf Tiidoga nii kokku lepitud, et kell 11 e. l. läheb Tiido Sprenkide poole, kus ostu-müügileping walmis tehakse. Kuna niüd aga selgusid korraga üpris segased ja kriminaalse maiguga asjaolud, siis teatati Sprenkide poolt Tiidole, et ta ilmugu kella kahe ajal kohe adwokaadi kontorisse maja ostu-müügilepingu sõlmimisele.

Nii läksid pettur lõksu,

sest wahepeal olid linnajõudnud Tolgad käinud kriminaalpolitseis ja seal asja teatawaks teinud. Samuti oli adwokaadil kõnelus kriminaalpolitseiga. Sel teel tabatigi Tiido esmaspäewal kella ½3 paigu p. l. adwokaadi kontoris Sprenkide juuresolekul ja toimetati kriminaalpolitseisse ülekuulamisele.

Kriminaalpolitseis, nagu kuuldub, olewat R. Tiido saanud hakkama ka

isesuguse simulatsiooniga.

Ta olewat wõtnud suhu mingisugust walget pulbrit. Kuna arwati, et pulber wõib olla mürgine, siis lasti aretceritu arstil läbi waadata, kusjuures selgus, et pulber ei ole mürki sisaldaw. Wäliselt jätwat Tiido soliidse härra muljet ega wõiwat nagu arwata, et sellane „gentleman" petistejõugu juht on.

Tiido kui peapetturi tabamisega hakkasid hargnema kogu petmisloo niidid. Kuuldawasti on selgunud, et selles

pettusaffääris on tegewuse- inimest.

Mõisugust osa üks wõi teine etenda- selle kohta kriminaalpolitseist ei ole matsioonni, ja pealegi käis praegu pol selgitamiseks. Niipalju on aga teat kui talunomaniku üldwolikirja hankis on esinenud Hedwig Tolga, abikaasal Paul Tolgana, Rich. Plado, kuna wõetud Rudolf Tiido nimele. Hedwi Tiido naiskaaslasi, kes on kuuldawa tud. Weel olewat kuuldawasti asja Jõgewa alewist, kuna „Meltsi" saun fenud waheltsõbitajana üks endisi rii K. P. Kas wiimane ta petmisaffää teada. Richard Plado kohta kuulem Tartus, kuid mõni päew tagasi on t Tabatud ta kuuldawasti weel ei olem

Millise meisterlikk

R. Tiido petmist on lawastanud, s ta on talunomaniku tagant warastan lustuse-poliisi ja selle annud panka, talule tehtud obligatsiooni ja pantis Kõigi nende toimingute juures olewa ta, et tal olewat

lähem wahekord talunomaniku

ja et tema seal kord peremees olewat mõeldud ettekäändeks ja „wesegami kahtlust, miks tema on wolitatud ne tegelema.

Nagu teada, saadi obligatsiooni raha 3.400 kr. Seega on selles pe malt kannatada saanud pank. Pang dub, et nemad tahawad kahjutasunõut tarile, kes olewat liiga kergesti annu Kuidas sel alal edaspidine asjade kä praegu warajane kõnelda.

Täiendawalt pet

Tartu, 4. 7. Täiendawa tised on realiseerinud obligatsio majanduse Pangas, kuna leping tar Ilmari Reimani büroos. oli adwokaat Klaus.

Ühtlasi on selgunud, et H. R. Tiido naiskaaslaseks on tegu teenija 38-aastane Alma Rät wiibib wahi all ja on wõtnud asjaosalisi, R. Plado, on all

Kogu pettusloo organiseerij aastat wana ja istunud warem giroodukaristust wekslivõltsimis

Meltsi sauna ostu asi on ikka kuna pole suudetud teha selgeks, sid sellega saada kätte. Wõim asi oli eellawastuseks mingiks u petmiseks.

Rootsi sõjalaewastik tuleb Eesti wetesse

Tulewal nädalal sõidab Eestisse mitteametlikule külaskäigule Rootsi sõjalaewastik mitmes grupis. Tallinna sadamas peatub 12.—14. juulini kaks allweelaewastiku diwisjoni ühes emalaew „Svea'ga", kokku 5 laewa, fregats-kapten krahw Hamiltoni juhatusel. Peale allweelaewade saabub Tallinna ka lennukite emalaew freg.-kpt. Muhli juhtimisel.

Wormsis ja Haapsalus peatub häwitajate ja wahilaewade diwisjon, kokku 4 laewa, freg.-kpt. Dyrsseni juhatusel. Pärnu sõidab depoolaew kpt.-ltn. Fürsti juhatusel. Laewad wiibiwad Eesti wetes 10.—14. juulini.

Läbisõidul Riiga peatub Ruhno saare juures rannakaitse soomuslaewade ja häwitajate diwisjon, kokku 5 laewa, kontr-admiral Tamme juhatusel.

Wõi juuremaksud mais määrati kindlaks

Sellekohane komisjon põllutööministeeriumis määras kindlaks wõi juuremaksu määrad piimaühingutele maikuu eest. Fondist maksetakse eksportwõile juure maikuus järgmiselt: 2.—15. maini — 48 senti, 16.—17. maini — 28 senti ja 18.—31. maini 24 senti kilo kohta. Alates 16. maist wähenes juuremaks kindlustatud hinna allawiimise tõttu 1,20 kroonile endise 1,40 asemel. Kui juureks kujuneb juuremaksu kogusumma mais, selle kohta puuduwad weel kokkuwõtted. Niipea kui nendega Pikalaenu Pangas jõutud lõpule, saadetakse juuremaksusummad piimaühingutele kätte. Aprillis ulatus juuremaks wõile 304.215 kroonile.

PÄRNUMAA VI LAULUPIDU

peetakse Pärnus 6. ja 7. uulil k. a.

170 laulu- ja pasunakoori, kokku

5.500 tegelast

Tulge Pärnu laulupeole, Eesti kaunimasse suwituslinna!

Käigus huwi- ja erirongid.

Wargus ja petmine pealinnas

S. Juhkentali tän. nr. 38 asetsewast Johan Linnebachi korterist warastati meesterahwa sinine suwemantel 25 kr. wäärtuses. Wargad olid tunginud sisse walewõtme abil.

Endla tän. nr. 49 elutsew Rosalie Murr kaebas kriminaalpolitseile, et temalt on petetud wälja raadioaparaat 190 kr. wäärtuses. Kuidas see asi juhtus, pole esialgseli teada.

Öö wastu neljapäewa lõigati Kurna walles mitmel hobusel ära sabad. Waras Paul Kraus tabati täna hommikul Tallinnas ja toimetati ülekuulamiseks kriminaalpolitseisse.

Itaalia-Abessiinia wahekohus töötab

Itaallased olid tunginud Abessiinia pinnale, kui tekkis Ual-Uali kokkupõrge

Haag, 3. 7. (ETA) Itaalia-Abessiinia lepituskomisjon otsustas homme ära kuulata mõlema poole wolinike seletused. Abessiinia wolinik, professor Jeze Pariisi ülikoolist, tahab kasutada Briti ohwitseri kol.-ltn. Cliffordi aruannet, kes wiibis Ual-Uali lähedal sel ajal, kui seal oli wahejuhtum, millest tekkis praegune konflikt Itaalia ja Abessiinia wahel. Ka tahab prof. Jeze ette tuua Itaalia kaardid, mis näitawad, et Ual-Ual asetseb õige kaugel piirist Abessiinia territooriumil.

Itaalia delegatsiooni koosseisu on suurendatud 15 liikmele. Nende julgeoleku kindlustamiseks on Hollandi politsei poolt eriwalwe sisse seatud.

Walgel merel hukkus tormis 20 kalurit

Põhja-Ameerikas on keerdtorm sünnitanud suuri ameksi kahjusid.

Murmansk, 3. 7. (ETA) Walgel merel möllab kange torm. Kolme kaluripaadi wrakid uhuti kaldale. Nende meeskonnad on hukkunud. Palju kaluripaate on weel tagasi tulemata. Kaks suurt mootorpaati leiti wedurlaewa poolt, mis oli wälja saadetud abi andma. Ka nende meeskonnad on hukkunud. Seniste andmete järele tõuseb hukkunute arw wähemalt 20-le.

New York, 2. 7. (ETA) Põhja-Dagotas on keerdtormis mitu inimest saanud surma. Aineline kahju on suur.

Ka Eestis puhub juba mitmendat päewa wali torm. Täna hommikul tõusis tuule kiirus üle 6 palli, kuid laewade liiklemisele see mingisuguseid takistusi ei sünnita. Reisijate laewad lahkusid Tallinna sadamast kõik õigeaegselt ja halwimal juhul tuleb neil sihtsadamasse jõudmisel arwestada waid wäikese hilinemisega. Samuti tuleb reisijail wõib-olla teha läbi marehaigus, kuna tuul selleks on küllalt tugew, et laewa panna kõikuma.

Maamõõtja suri mesilase pistest

Iseäralik surmajuhtum Tartumaal.

Kesknädala hommikul suri wäga iseäralikul wiisil Tartumaal Ranna wallas töötaw riigimaamõõtja Ernst Riit, kes töötas nimetatud wallas Loba talus, kus ta korraldas selle talu maid ja mõõtis neid lahku. Kesknädala hommikul oli ta läinud talu aeda plaane joonestama. Aias asetsesid ka taruk. Korraga lennanud mesilane maamõõtja juure ja nõelanud teda poest. Pärast piste saamist oli rutanud Riit talu perenaise Lepasepa juure ja palunud wiimasel wälja tõmmata mesilasnõela. Perenaine teinudki seda, kuid nõela wäljatõmbamisel oli Riit minestanud ja maha langenud, kusjuures ta pea hakkas siniseks tõmbuma. Perenaiwa poolt kutsuti kohe kohale Pala jaoskonna terwishoiuarst. Enne aga kui arst kohale jõudis, oli haige heitnud hinge, mistõttu ka arstil ei jäänud muud üle kui konstateerida surma. Arwatawasti järgnes surm weremürgitusest, mida Riit sai mesilaspiste tagajärjel.

Ernst Riit oli 33 aastat wana, wallaline ja pärit Walgamaalt Hummuli wallast. Ta töötas wiimasel ajal maamõõtjana riigimaade korraldamise Tartu komisjoni juures.

Pulmapeoline uppus

Kose walla Kriwasoo küla lähedal uppus Narwa jõkke Narwa elanik 41-a. Mihail Tsugunow. Mees oli wiibinud Kriwasoo külas pulmas ja südaööst, olles üsna tublisti wiinastanud, ta läks jõkke kaa- vastama. Küila kohal on aga jõgi sügaw kohe kalda ääres. Nii tu mees läks werte, wajus ta kohe põhja ega tulnudki enam wee peale. Seni on uppunu laip leidmata.

Einetajatele ja napsitajatele kättesaadawam baar Tallinnas

„O. K."

S. Karja 18.

Nõdrameelne tahtis tungida raudteewahi majja

Kesknädala õhtupoolikul ilmus keegi tundmatu mees Sangaste ja Keeni jaamade wahel asetsewa raudteewahi Wassili Restschinski elumaja akna taha ja hakkas sealt laudu tungima sisse. Kerge wuewaga tõstis tundmatu maha wälimise akna. Siis märkas aga sissetungijat raudteewahi abikaasa, kes üksinda oli kodus. Naine jooksis suures hirmus majast wälja, et tõtata otsima abi umbes ½ km kaugusel asetsewast Hans Mõtuse talust.

Rääkinud sündmuse naabritele, selgus, et tundmatu sissetungija oli põgenejale jägnenud. Naabertalu elanike kaasabil wõeti ta kinni ja toimetati kohaliku konstaabli juure. Seal tehti kindlaks, et tundmatu on Walgast pärit 36-a. Arnold Jaani p. Miemaa, kes põeb närwihaigust. Ta oli Tartu närwikliinikus olnud rawimisel, kust mõni nädal tagasi antud Otepääl elutseva wenna walwe alla. Sealt oli aga nõdrameelne põgenenud ja nähtawasti tahtnud minna Walka. Mis põhjusel kawatses ta tungida sisse raudteewahi majja, pole esialgu weel selgunud.

„Caecilia" laulukoor Noarootsi

Rootsi kuulus segakoor esineb kontsertidega Rooslepas, Wormsis, Haapsalus ja Tallinnas.

Noarootsi Rooslepa kabeli 100-aasta juubeli puhul sõidab Eestisse Rootsi Göteborgi „Caecilia" segakoor. Koor jõuab Tallinna pühapäeval aurulaew „Vajaga" ja sõidab samal päeval kohe edasi autobusega Noarootsi Rooslepa kabeli juubelipidustustele. Noarootsi sõidab ka piiskop Rahamägi, kes kabelis peab pidulikku jumalateenistuse. Pühapäewa õhtul kell 5 esineb „Caecilia" koor kabelis kontserdiga. Öö saadetakse mõõda Pürksi põllutöökooli ruumes Noarootsis. Järgmisel päewal sõidab koor edasi Wormsi, kus kirikus esinetakse kontserdiga. Sama päewa õhtul annab koor teise kontserdi Haapsalu lossikirikus. Teisipäewal sõidab koor edasi Tallinna, kus kontserdiga arwatawasti esinetakse Pirital.

Juhatajana sõidab kooriga kaasa direktor Verther Charlsson. „Caecilia" laulukoori peetakse Rootsis kuulsaimaks. Tema kuulsus ulatab aga ka wäljaspoole Rootsit. Möödunud aastal käis koor kontsertreisil Norras, kus ta sai suure menu osalisteks. Tänawu pidi sõidetama Färöri saartele, aga Noarootsi õpetaja Sven Danelli palwel muudeti esialgne otsus ja niüd tuleb koor Rooslepa kabeli juubelile.

Küllakutse Balti riikide äritegelastele Inglismaalt

Sõit teostub eelseiswal sügisel.

Briti kaubanduskojad Londonis, Manchesteris, Bradfordis, Sheffildis, Leicesteris ja Wolverhamptonis on läkitanud kutsed Balti riikide — Eesti, Läti ja Leedu kaubanduskodadele, saata käesoleva aasta sügisel Inglismaale kaupmeeste delegatsioonid ejindusärimehiit, kes on huwitatud kauplemisest Inglismaaga.

Eesti Kaubandus-tööstuskoja juhatus on küsimust kaalunud ja asunud delegatsiooni asjus põhimõtteliselt pooldawale seisukohale. Arwatakse, et Eestis leidub wajalisel määral ärimehi, kes on huwitatud ärisidemeten Inglismaaga.

Balti riikide äriringkondade ejinduse küllakutsumise mõte tekkis Inglismaal kohe pärast seda kui Briti olt sõlminud kaubanduskokkulepped kõigi kolme Balti riigiga. Briti firmad soowiwad leida isiklikku kontakti Balti riikide äritegelastega, mis on uuremaks tagatiiseks kaubandusliku läbikäimise elustamiseks uue kaubalepingu raamides.

Walitsusewastane L walitsus tagan

Warssaw, 2. 7. (ETA) gandas ametist Lodsi linnanõuko hakkama oma ülesannetega. Ka

Kohwi

„O. K

konserwatooriumi kõ

Muusika kella ½8—

Kirillowi mandolinisti

Kohwiku külastajatel tarwitada

nõukogus korduwalt skandaalseid linnanõukogus on parempoolne muses.

Õnnetusi wälis

Kairo, 3. 7. (ETA). Niili läks ümber purjek, kusjuures uppu nende hulgas naisi ja lapsi.

Tokio 3. 7. (ETA). Ameri puudub kokkupõrke tagajärjel põhja kaku „Miduri-Maru" reisijaiit 68 ja isikut. Nähtawasti tuleb neid lugeda

Riia 4. 7. (ETA). Riia ran werine verekonnadrama. üks käi abikaasa ja kolm last, mille järele Selle teo ta on korda saatnud haiguse liku seisukorra pärast.

Merekaitse ülesehita gutud 112.885 kr.

Allweelaewastiku sihtkapitalile o liks 112.885 kr. 11 senti, mis on wäärne summa. Nii suurt summa ajal warem pole suudetud koguda. E kunud ameksi allweelaewastikule wi kuulutari wälja toimkondadewaheline

Waadeldes üksikute toimkondade korjanduse algusest kuni seniajani, p de järjekindlat tõusu. Wäljudes sell et ka edaspidi kodanikud suhtuwad h saaitawad sihtkapitali tegewusele ja ning edurikkalt wiia lõpule üldrahwa

Loodetaw il

reedel, 5. juulil.

Keskmisest kõwani puhanguliisi lää Muutlik pilwirus. Kohati hoowihma. rema muutuseta.

Ilmade ülewaade neljapäewa.

Eilse Kesk-Skandinaawia madalr des siirdunud Soome ja suundub seal Tema mõjul sajab Põhja-Skandin Ida-Soomes ja Lääne-Wenes wihm Põhjalahel ja Balti riikides kõwad l led. Atlandilt on ilmunud Shotim rõõhkond, mis kiiresti liigub ühes wi wade tuultega Lõuna-Skandinaawia, Kõrgrõõhkonnad waldawad Edela- j Lõuna- ning Ida-Wene. Temperatuu ti riikides, Poolas ja Lääne-Wenes

Eestis oli ööji 13—16 kr., täna kr. sooja ja sadas eile pärastlõunat j wihma.

Puhtaid ka

ostab

„Päewalehe" trü

Pikk tän. 2

Pelgulinlased!

Teie laialdaste nõudmiste rahuldamiseks meie kõrgekwaliteediliste lihasaaduste järele awame reedel, 5. skp., oma lihasaaduste kaupluse

Pelgulinnas, Telliskiwi t. 24

(Raudteelaste Tarwit. Uh. ruumes).

Saadawal mitmesugused toorlihad, suitsulihad, worstid, delikatessid ja muud mitmesugused karnikaubad. **Hinnad mõõdukad.**

Uh. „Wõhma Eksporttapamaja"

Määrus raadiosegajate wastu

Kaitseabinõud segamiste ärahoidmiseks 1. okt. s. a.

Wabariigi walitsuse poolt anti 3. juulil **raadiolewi wastuwõttu segada wõiwate elektriseadmete ja -esemete kaitseabinõudega warustamise ja nende seadmete ja esemete registreerimise, korrashoin ja müügi määrus.**

Uue määruse järele kõik raadiolewi wastuwõttu segada wõiwad elektriseadmed ja esemed peawad olema warustatud kaitseabinõudega segamiste ärahoidmiseks hiljemalt 1. oktoobriks 1935. Pärast seda tähtaega on keelatud kasutada, müüa wõi üles seada sääraseid elektriseadmeid wõi -esemeid kaitseabinõudega warustamatult.

Raadiolewi wastuwõttu segada wõiwate elektriseadmete ja -esemete nimestiku awaldab teedeminister ja määrab kindlaks lubatawate segamiste piirid.

Raadiolewi — raadioringhäälingu — kasutamine omab rahwaste juures tänapäew suure tähtsuse, seepärast on wälismaades erilist rõhku pandud selle peale, et kasutamine wõiks toimuda wõimalikult segamata wõi häirimata. Suurimateks raadiolewi kasutamise segajateks wõi häirijateks on mitmesugused elektriseadmed. Elektriseadmete poolt tekitatwate segamiste wastu wõitlemiseks on wälismaades antud seadusi ja määrusi, mis piirawad sääraste elektriseadmete kasutamist ja nõuawad nende seadmete warustamist kaitseabinõudega segamiste ärahoidmiseks. Raadiolewi kasutamine Eestis on samuti edenenud ja eriti viimat tõusu registreeritud kasutajate arwus on märgata käesoleval aastal, kus maksuliste kasutajate arw 14.000 möödunud aasta lõpul on tõusnud nüüd 20.000. Samal ajal ei ole aga küllaldasi abinõusid tarwitusele wõetud kasutamist segawate mõjude kõrwaldamiseks.

Uus meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus

Senine seadus muudeti riigiwanema dekreediga

Riigiwanema dekreedina 3. juulist s. a. anti uus meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus.

Wana seaduse järele wõis saada meistri kutse isik, kes on omandanud õppinud töölise kutse enne 15./28. nowembrit 1917 ning töötanud oma alal wähemalt wiie aasta jooksul, kuid uue seaduse järele peab ta olema töötanud wiie aasta jooksul juhtiwa wõi iseseiswalt tegutsewa meistrina, sellase meistri kohustetäitjana wõi ettewõtte juhatajana. Ka wõib anda soodustusi meistriekksami õiendamisel õppetöökodade juhatajaile kesk- ning kutsekooli haridusega isikuile. Uue seaduse järele wõib ühekordse eksamimaksu eest õiendada eksamit kaks korda, seniajani wõis ühekordse eksamimaksu eest õiendada eksamit piiramata arwul. Uue seaduse järele wõib tööoskusamet meistriks ja õppinud tööliseks registreerida eksamita kutseoskuslisi isikuid ja wastawaid registreerimistunnistusi anda kuni 1. juulini 1936. Pärast nimetatud tähtaega saab registreerida ainult tööstusliku kutseoskuse nõukogu loal. Õpilasi ei saa uue seaduse järele rakendada ületunnitöödele ilma tööoskusameti loata.

Seni oli kutsutud eksamikomisjoni liikmeid kolm, uue seaduse järele on neid waid kaks.

Uue seaduse järele on meistril ja õppinud töölisel, tööstusliku kutseoskuse nõukogu poolt tööstusettewõtte kohta antud määral, õigus õpetada tööstusõpilasi, mis on ühtlasi meistri ja teatud ulatuses õppimid töölise ainuõiguseks, sest muil kodanikel (insenerid ja kutselised õpetajad wälja arwatud) seda õigust ei ole. Tööstusettewõtte juhatamise õigus on aga igal kodanikul.

Meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus on koostatud arwestades kaubandustööstuskoja, meistrite ühingute ja Tallinna linnawalitsuse ettepanekuid ning tööstusliku kutseoskuse nõukogu poolt wastu wõetud.

Riigitrükikoja nõukogu liikmeiks

määrati walitsuse poolt A. Keller, G. Jallajas ja O. Plaks. Wiimane esindab kaitseministeeriumi reserwi läinud kol. E. Bachi asemel.

Lodix parim kinga kreem

Kümne aasta kestwusel katsetatud ja imeteldud.

Homseid sünnipäewalapsi

Jaan Ainelo, õpetaja, sündinud 5. juulil 1882. a. Räpina w. Wõrumaal. Omandas 1920. a. Tartu ülikooli juures keskkooli õpetaja kutse. Tegutsenud alg- ja keskkooli õpetajana. 1927. aastast Tartu Naisühingu käsitöökooli eestikeele õpetaja. Tegutsenud wäga paljudes seltskondlikes ja hariduslikes organisatsioones. Organiseeris 1918.—1919. a. Tartu- ja Wiljandimaal kaitseliitu ja hiljem „ühistööd". Awaldanud õpperaamatuid ja mitmesuguseid artikleid ajakirjanduses. Alatine asukoht Tartus.

Jaan Heljuste, õpetaja, sündinud 5. juulil 1893. a. Kuigatsi w. Walgamaal. Wõttis ohwitserina osa maailma- ja wabadussõjast. 1920. aastast wõimlemise ja maateaduse õpetaja Wõru keskkoolides ning 1927. aastast ühtlasi kaitseliidu Wõrumaa malewa pealik. Alatine asukoht Wõrus.

Ants Lauter, näitejuht ja näitleja, sündinud 5. juulil 1894. a. Welise w. Läänemaal. Õppinud näitekunsti Wene- ja Saksamaal. 1911.—1913. a. Mayeri keemiawabriku kantseleiametnik, 1913.—1915. a. näitleja „Estonias", 1915.—1917. a. maailmasõjas, 1917.—1918. a. näitleja Nowgorodi linnateatris ja 1918. aastast näitleja ja näitejuht „Estonias". Alatine asukoht Tallinnas.

Gustaw Mesfäinen, laulupõetaja, sündinud 5. juulil 1886. a. Paukala külas Ingeris. Tegutsenud õpetajana Ingeris, Peterburgis, Tallinnas ja 1923. aastast Raktweres. Wõinud elawalt osa seltskondlikust tegewusest. Juhatanud mitmeid laulukoore. Awaldanud laulmise õpperaamatu ja artikleid muusika-ajakirjades. Komponeerinud laule segа- ja lastekoorile. Alatine asukoht Tallinnas.

Aleksander Tassa, kirjanik ja kunstitegelane, sündinud 5. juulil 1882. a. Tartus. Elutses 1906.—1913. a. emigrandina wälismaal. Teenis Wene sõjawäes ja asus 1918. a. Tartu. Töötas Lõuna-Eesti kunstikaitse alal, Eesti Rahwa Muuseumi kunstiosakonnas, Eesti Kunstimuuseumis Tallinnas ja 1931. aastast Eesti Rahwa Muuseumis. Maalidega esinenud kunstinäitustel Eestis ja Wenemaal. Awaldanud eriraamatutena rea ilukirjanduslikke teoseid ja mitmesuguseid kirjutusi ajalehtedes. Alatine asukoht Tartus.

Karistusi prefektilt

Joobnute mürgel Walgejõel. 70 kr. wõi 3 nädalat aresti määras Tallinna-Harju prefekt karistuseks Aaspere wallas elutsewale 25-a. Julius Waademannile ja 20 kr. wõi 1 nädal aresti Kõnnu elanikele 29-a. Jaagop Aalmannile ja 18-a. Aleksander Niiwisele. Nimetatud mehed tungisid 8. juunil Walgejõel kallale kodanikele, peksid neid ja hiljem purustas Waademann talu-elumajal akna.

Politseinikele wastuhakkamine maksis 60 kr. wõi 1 kuu. 1. juulil lärmitses ja tülitas möödaminejaid Wana-Kalamaja ja Kopli tän. nurgal Lina tän. nr. 9—4 elutsew 32-a. Woldemar Toor. Kui meest tahteti toimetada arestimajja, hakkas ta kondnikule jõuga wastu ja löi. Prefekt määras mürgeldajale karistuseks 60 kr. rahatrahwi wõi selle mittetasumisel 1 kuu aresti.

Karistust lärmitsejatele. Wiruwärawa mäel lärmitsemise pärast karistas prefekt 10 kr. rahatrahwi wõi selle mittetasumisel 4-ööpäewase arestiga Wene-Balti tehas nr. 112 elutsewat 48-a. Boris Woiti.

Raekoja platsil lärmitses 9. juunil ja sai selle eest karistuseks 10 kr. wõi 5 ööpäewa aresti Kopli tän. nr. 12—2 elutsew 40-a. Priidik Allkiwi.

Kopli töömajas lärmitsemise pärast karistas prefekt 10 kr. rahatrahwi wõi selle mittetasumisel 5-ööpäewase arestiga 45-a. Woldemar Silda.

10 kr. rahatrahwi wõi 4-ööpäewase arestiga karistas prefekt Kullasepa tän. nr. 7—3 elutsewat 26-a. Walter Klaasingut, kes 16. juunil Witru tänawal tülitas naiskodanikke.

S. Tatari tänawal lärmitses ja tülitas naiskodanikke Wabriku tän. nr. 4—66 elutsew 27-a. Roman Muda, keda karistati 15 kr. rahatrahwi wõi 5-ööpäewase arestiga.

24. juunil lärmitsesid Narwa mnt. ja Uue-Sadama tänawa nurgal Muhu saare elanikud 29-a. Jaan Saar ja 24-a. Johan Rau. Prefekt määras neile karistuseks 10 kr. wõi selle mittetasumisel 4 ööpäewa aresti.

Jäämurdja „Suurel Töllil" lärmitses Wõidupüha õhtul korraldatud balli ajal ja sai karistuseks 10 kr. rahatrahwi wõi 4 ööpäewa aresti samas elutsew 56-a. Augustin Lepp.

10 kr. rahatrahwi wõi 5-ööpäewase arestiga karistas prefekt 43-a. Johannes Potisseppa, kes oma elukohas linna öömajas Lutri tän. nr. 19 wiinastanud olekus lärmitses.

Kolm Eesti kangelast

Uusi jooni Abergi, Lurichi ja Hackenschmidti elust

K. Reinberg.

Kalewi heitlus hiiglastega.

1908. aastal Peterburgis „Farsi" aias Aberg seisab wastamisi kardetud türklase Ali Hassan Nourlah'iga. Türgi hiiglasest katsusid teised maadlejad kõrwale hoida, ka kuulus Poddubnõi hoidus temale teele ette sattumast.

Kümnepuudase türklase kõrwal näis Aberg poisikesena. Aleksi huuled on kõwasti kokku surutud, kokkutõmbunud kulmud tekitawad kaks põdigiti kortsu, mis sügawalt künnawad laupa: Aberg läheb otsustawale lahingule. Türklase huultel mängleb üleolew muige. Warsti aga kaob türklase näolt naeratus: ta taipab, et on sattunud tõsisele, jah isegi kardetawale wastasele. Türklase jõulised rünnakud lööb Aberg kõik tagasi ja hakkab ise türklast ründama.

Ja siis sündis ime: Nourlah, kes tänini oli oma wastased wõitnud püstijalu, oli sunnitud üle minema parterri. Wähe sellest, Aberg ei lasknudki teda enam üles tõusta ja seljatas „hirmsa türklase" 17. minutil.

Rahwas oli üllatusest keeletu. Siis aga puhkes waimustustorm. Pealtwaatajad plaksutasid käsi, karjusid, wilistasid, trampisid jalgu nagu meeletud.

Nourlah kargab püsti. Ta ninasõõrmed wärisewad wihast, wõimas rind tõuseb ja wajub kramplikult. Huuled tõmbuwad laiali, awaneb suu, paljastades hambaid. Näib, et türklane on walmis kallale tungima oma waenlasele, kes naeratades teeb kummardusi märatsewale rahwale.

Türklane nõuab rewanschi, Aberg nõustub kõhklemata.

Järgmisel õhtul on mõlemad wastased jällegi koos. See oli wihase pulli heitlus kurikawala tiigriga; ürgne härjajõud wõitles tiigri sitkuse, paindumuse, kärmuse ja osawusega. Alguses ründab kättemaksu-ihkaw türgi pull, kuid warsti läheb algatus wõitlushimulise tiigri kätte...

Torkab silma Abergi paremus tehnikas ja wastupidawuses. 33. minutil teeb türklane Aleksile parterris mõrtsukaliku dopeltnelsoni, mis tugewa wastase juures on alati kaheteraseks mõõgaks. See wõte saab saatuslikuks ka Nourlah'ie: Aberg pigistab hiiglase käed kinni oma kaenla alla, järgneb wõimas niudewise ja hiiglane lebabki kahel õlal.

Türklane nõretab higist, Aberg on weel kaunis wärske.

Peterburgis Aberg seljatab ägeda heitluse järele ka teise hiiglase, Christoph Urbani, „Rheini Koljati", kes oli sama pikk kui Nourlah (208 sentimeetrit), kuid kaalus weidi wähem, nimelt 160 kilo. Urban oli Christoph Krumm'i warjunimeks, ta oli restoraator Bonnist.

Mõne meeste kuulsus kaswab.

Ajalehe ruum on liig napp selleks, et üksikasjalisemalt peatuda Abergi ja Lurichi wõidukäigust. Meie Kalewi kangetele wõsudele ei hakanud peale enam ühegi jõumehe hammas, igal pool wõistlustel sadasid neile esimesed auhinnad. Nende kuulsus tõusis, paisus, lewis kaugele üle laia Wene piiri, wallutas Lääne-Euroopa, rändas üle „suure lombi", lõi suurt mürtsu isegi sportlikus Ameerikas. Abergi ja Lurichi nimed olid suus nii lihtsal töölisel kui ka kõrgil aristokraadil. Polnud rahwakihti, keda polekšid huwitanud meie jõukangelaste esinemised maadluses. Uulitsapoisid, kiseldes Peterburgi agulite tänawail, ahwisid järele „Lurichi wõtteid", mis Saksamaal ähwardasid tumestada Hitzleri leiutusi prantsuse maadluse tehnikas.

Peterburgi seltskonna koorekiht pani keiserlikus Mariinski teatris toime heategewa peo. Esineda peol paluti ka Abergi ja Lurichit. Pääsmed olid kõik juba mitu päewa enne wäljamüüdud, kuigi hinnad olid kaunis soolased, alates 80 rublast; odawaim pääsmehind oli 6 rubla. Meie kangelased puistati üle elawate lilledega. Wene daamid polnud kitsid, kuigi pidu toimus kesktalwel. Mõlemale annetati keisri krooniga warustatud kuldaurahad. Lurichile peale selle daamide komitee annetas kuldshetooni, kaunistatud rubiinide ja briljantidega. Wanal Jüril oli juba rohkem edu daamide juures kui Aleksil.

Mõned kuud enne seda Aberg ja Lurich wõtsid osa Nürnbergis „Apollo" teatris toimepandud maadlustschempionaadist. Teatri direktooriumi poolt mõlemale annetati peale haritlike auhindade erilise austustähena kuldaurahad. Abergi auraha oli kaunistatud briljantidega, Lurichi aurahal puudus see sädelew ilustus. Tähendab, juurdist huwitatud meesjugu hindas neid kui maadlejaid, ja siin kuulus esikoht ikkagi Aleksile.

„Paljastajad" jääwad häbisse.

Silmapaistew edu tekitab kadedust. Ka Abergil ja Lurichil polnud puudust kadetsejaist ja waenlastest.

See oli 1907. aastal, kui keegi Russinow, kes nimetas ennast Lurichi masseerijaks, Peterburgi mõjuwamas lehes „Birzhewõija Wedomostis" esines „paljastustega" Lurichi tegewusest. Ta kirjutas, et wiimase kolme aasta jooksul Lurich ja Aberg olewat määranud maadluste tulemused mitte ainult Peterburgis, waid ka Warsawis, Tallinnas, Riias, Helsingis, Kiiewis ja Moskwas. Tema nähes olewat Lurich iga hommiku laiali saatnud Wene linnadesse telegramme, kes kellega peab maadlema ja kes keda peab wõitma...

Ja mitmed Wene lehed trükkisid ära sensatsioonilise paljastusena sellased naeruwäärsed wäljamõeldused. Kui Lurich ähwardas „paljastajat" wõtta kohtulikule wastutusele laimamise pärast, siis ruttas Russinow teatama „B. Wedomostis", et tal polnud põhjust sellasteks süüdistusteks ja et ta kirjutanud oma süüdistuskirja ägedas meeleolus (Lurich oli Russinowi wallandanud teenistusest liigjoomise pärast).

Keegi nimega Wene kirjanik ja ajakirjanik Peterburgis, kes oli maadlustest alati kirjutanud heatahtlikult, hakkas korraga „paljastama" maadluse telgitaguseid. Et kõik on puha rahwa petmine, et tschempionaadi korraldajad määrawad ette, kes keda peab wõitma jne. Sama saks aga oli järjekindlalt „laenanud" raha suuremate summadena maadluste korraldajailt ja polnud iialgi sõnagi lausunud raha tagasimaksmisest. Selle mehe halwad teod aga olid tuntud ja Moskwa ajaleht „Ranneje Utro" tõi nad päewawalgele, kuigi nime otsekohe ei nimetanud. „Paljastused" katkesid.

Kurjad keeled rääkisid, et siin olnud otsustawaks mõjuriks mitte Moskwa lehe hurjutused, waid Lurichi „kõnelus" selle härraga nelja silma all. Wanal Jüril oli kerge käsi... Muide, Lurich nimetas seda ajakirjanikku nimepidi ajalehe weergudel wäljapressijaks. Ja süüdistatu ei leidnudki siin auhaawamist, mis igalt korralikult inimeselt nõuab teatud samme.

Maadluste korraldaja Jaroslawzew teatas awalikult, et mahategewad kirjutused maadlusest Kiiewi ajalehes „Poslednija Nowostis" ilmunud seetõttu, et ta ei maksnud lehetoimetajale Malashewskile nõutud 150 rubla.

Sellane oli tooaeane kõlblus Wene ajakirjanduses.

(Järgneb.)

14.

„Tuletage meele, et Tallien oli see, kes häältas kuningale surmaotsuse, et ta pole waba ühestki patust ja et teda süüdistatakse 2. ja 3. septembri weresauna korraldamises! Teie, nii hea ja aus, kuidas te wõite sellest kõigest mõtelda, tundmata hirmuwärinaid? Teil on weel otsustuswabadus, te wõite weel muuta oma elu, kuid kui kannate Tallieni nime, pole tagasipöörmine enam wõimalik."

„See pole kirg, mis mind köidab Tallieni külge, waid tänulikkus ja omapärane autunne," ütles Theresia. „Mina olen selle hädaohu põhjuseks, mis talle kerkinud Bordeaux'd walitsedes. Ta wõetakse wastutusele julgeolu komitee ees. Kas pean tema niiid jätma maha?"

„Wähemalt ärge abielluge temaga."

„Ta nõuab seda ja meie abielu oleks minu au jalulseadmiseks. Te ei tea kujutella kui palju halba minust räägitakse, kuigi minu walitsemine on kuiwatanud palju pisaraid ja pole teinud kellelegi kurja, nagu arwan wähemalt mina ise."

„Teile on tõesti tehtud palju ülekohut."

„Kuid ma pole weel wõidetud!"

„Põgenege nende mõrwarite eest! Ärge pange oma elu kaalule! Te wõlgnete seda oma lapsele."

„Ma ei suuda oma kohalt lahkuda. Nimetage seda kohustuseks, uhkuseks, auahnuseks, kuidas tahate, kuid mu saatus on Tallieniga seotud."

„Olen tõesti kohkunud, et pean teid jätma kõrilõikajate kilda. Ja pealegi haigelt."

„Paranen peagi. Sõidan Pariisi! Kui Tallien peaks Robespierre'i wõitma ja tõusma wõimule, siis wõite arwestada mind ja seda wõimad teha teie sõbradki."

23. Konwendi president

Ysabeau istus oma laua taga, nägu akna poole, kust awanes waade wäljakule, millele oli jälle püstitatud tapalawa. Ta naaber Lacombe, kes oli nõudnud giljotiini ja wiinud nõudmise läbi, hõõrus rõõmuga käsi. Põlewate küünalde walgus mängles ta paljal laubal. Tal oli teraw profiil, silmad koobaste põhjas meelekohtades punsunud weresooned, auku wajunud põsed, sinised huuled.

Ysabeau toetas oma ümariku wanaaja preestri lõua peopesale. Ta iseloomus oli jälle wõitnud rahulikkus. Talle meeldis jagada oma aega töölaua ja lugemise wahel, wedamata oma wabariiklase tulisust mujale kui lausetesse türannide kukutamisest. Hetk polnud enam õppimiseks soodus. Ta ohkas:

„Töötame, Lacombe, töötame!... Kirjuta Tallienile. Ma ütlen ette:

„Wangistamised jatkuwad. Giljotiin mõistis kohut alles üleeile, saates surma ühe preestri, kes oli süüdi kuningriiklastega kaasa töötamises. Tänna läheb giljotiini alla üks usuhullustaja naine. Niisugune on meie wastus kuningriiklastele, kes olid lewitanud kuulduse, et surmanuhtlus kaotatakse."

„Esindaja kodanik, mis saab Tallienist? Kas jääd üksi siia? Kus on teie järeletulija? Kas Robespierre'i delegaat warjab end siin weel ikka?"

„Sa tead, millise rutuga Tallien sõitis Pariisi, et end seal puhtaks pesta. Tal läks maksma palju waewa enne kui ta suutis saada wastuwõttu julgeolu komiteelt. Kuid ta wõis rääkida mujal, nii konwendis kui jacobiinlaste klubis. Ta rääkis konwendis meie wastu tõstetud süüdistusest, et meie olewat tahtnud põgeneda Ameerikasse mitme miljoniga ja olime Bordeaux'd teostanud wasturewolutsiooni. Tallien pidas wäga hea kõne, näidates, et girondistide föderalism oli juurteni purustatud ja wabariigiga liidetud hästiorganiseeritud kommuuna, walamata tilkagi isamaalaste werd. Tallieni toetamiseks ja oma süüdistajatele wastamiseks peame tegudega näitama, et terror pole siin weel lakanud."

„Tõsi. Kuid kas need olid ainsad süüdistused, mis Tallienile heideti ette Pariisis? Kas ta lannat ei paljastatud?"

„Küll. Pole kahtlust."

„Tallien on järelikult sunnitud temast l ma, salgama oma sidemeid selle naisega?"

„Ei. Seda Tallien ei tee. Ta armastab naist. Ning pean tunnistama, et naiskodanik barrus awaldab energiat, mis ei taha sobi naiselikkusega. See naine on poliitikast huwit nagu ei üksi teine ta suguõde.

„Ta on auahne rohkem energia kui o sega."

„Kuid see, kuidas ta end kaitsnud, ei näita geltki wäikest osawust. Milles teda süüdistat Et ta on Hispaania rahamehe tütar, endise tokraadi naine, kahtlane ja ebaloodus isik. ta niiid teeb? Ta oskab olla kasulik rah asutades salpeetritöökoja ja walmistades püssi wabariigi armeele. Peale selle kandis ta kor dis ette iluša kõne, mis kuulsite teda pidawat klubis. Ta nõuab naistele õigust korraldada gepõetamist, asutada wanade ja wigaste ko Ta on äärmiselt isamaaline ja wooruslik...

Lacombe ei suutnud Theresiale andestad see oli talt rööwinud niipalju päid. Ta ütle

„Kas peame weel ikka täitma ta eestkostm palweid? Selle järel, kui wabastasime wana roy, oleme weel annud armu ka kolmele Sarr Ning niiid ta nõuab armuandmist Louvet'le, nõrkuse hetkel talle lubasin enne Tallieni lahk Kurat wõtaks. Ei teadnud arwatagi, et ei to mast rääkida, ilma et ta ei ilmuks isiklikult. len ta häält. Ta nõuab, et teda lastakse sis

„Astugu sisse," ütles Ysabeau, „ta toob r wõib-olla, ningisuguseid juhtnööre Talli Tallien on kawal, ma ei karda tema pärast."

Theresia, kel oli suure maailma selts kerge ja pehme kõnnak, oli revolutsiooni ringkondades liikudes omandanud kindla ja sammu.

„Kas toote mulle häid uudiseid?" küsis beau.

„Suurepäraseid. Kas teate ka, et taha tada uue salpeetritöökoja, mis oleks piirk suurim. Kuid mul on ütelda midagi pre Lacombe'ile."

„Räägi, naiskodanik."

„Sa pole loodetawasti unustanud lub mis andsid mulle Louvet' wabastamiseks. seda sulle tuletama meele. Sa lubasid teda bastada ja selle lootusega ja jättiski põgener

„Kuid tema wastu on tõsised süüdistuse pidas pagulastega sidemeid wabariigi kuk seks. Ma ei tea, kuidas teda wabastada..."

„Asi ei puutu sellesse. Sa lubasid teda p päästa siis! Hoiatan sind, et sinu pea was minu ees tema pea eest."

„Milline kee!" hüüdis Lacombe. „Se liig!"

Theresia istus rahulikult, korraldas end ber kleidi wolte, nõjatus käsipõsakile lauale les hoolimatult:

„Tallien on konwendi president. Ta sellele kohale esimesel kuupäewal hoolimata pierre'i wastuseisust. Siin on ta kiri..."

„Meie ei wabane iial sest naisest..." Lacombe ohates. Ta soowis kirglikult, et Antoine Jullien, kellele julgeolu komitee oli wolitused, oleks Bordeaux'd teostanud weris rori. Jullien kuulutas, et „kui piim oli ra toit, siis oli weri wabaduse-laste toit..." j badus puhkab laipade woodil..."

Ta tahtis Bordeaux'd ehitada uue suure tiini, mis oleks „nelja noaga warustatult w „kiiremini ja laialdasemalt töötada".

Lacombe kiitis heaks selle kawa, aimama tema isegi, tuline terrori pooldaja, peab jätm sama giljotiini all enne aasta lõppu, kogu rahwa rõõmuks. Rahwas tahtis liiia naelu ki, millel ta istus tapalawale sõites.

Waranduse ihas süüdati põlema talu

Wiljandimaal Lustiwere wallas aset leidnud salapärane talupõlemise lugu awastati

Wiljandimaal wõeti wahi alla Albert Maantee ja Põltsamaa linnas elaw kaewumeister Eduard Liiw, keda süüdistatakse raskes kuritöös — talupõletamises, mis toime pandud eesmärgiga, et sel teel talust wälja sundida talupidajat ja ise saada peremeheks.

Nimelt süttis wäga salapärasel kombel 6. juuni ööst põlema Lustiwere wallas Pudiwere külas Ristimäe talu elumaja. Tules põles ära kaks lehma ja mitmesugust wallaswara. Kuna keegi ei teadnud tule alguse kohta midagi lähemalt seletada ega oletusigi teha, siis ametiwõimud tulid arwamisele, et tegemist wõib olla süütamisega, seda enam, et talu omaniku ja selle omaste ümber oli tekkinud

omapärane keerdsõlm,

mida neil näis olewat raske lahendada.

Ristimäe talu omanikuks on waid 4-aastane Feodor Peedu. Tema isa suri 1932. a. ja pärast seda hakkas Peedu emaga sõbrustama keegi noormees Albert Maantee. Näis, et wiimane tahtis iga hinna eest saada talu endale ja selle eesmärgi taotlemisel sai hakkam ga omapäraste trikkidega. Ta tahtnud talu osta, des selle eest 2000 krooni, kuid et selle hinnaga m polnud nõus, siis hakkas ta otsima peremeheks saa teisi abinõusid.

Juuni alul ta kutsus pisikese 4-aastase peremehe dor Peedu talu lähedale lepikusse. Poisikese seletu rele wisanud Maantee teda karjaka Poifs aga saanud kaewurakmetest kinni ja roninud t last kaewust wälja. Warsti pärast seda

süttis ühel ööl põlema sama talu elumaj

ja sellega ka ühise katuse alla ehitatud hooned. Nag gunud, oli Albert Maantee ise tulekahju ööl wiibin km eemal Kabala wallas, millega pidi tõendatud et mitte tema polnud see, kes süütas talumaja. wahistatu, Eduard Liiw, nähtawasti oli Maantee laseks, kuigi ta esialgu oma süüd salgab.

Mõlemad mehed on praegu wahi all ja nende sü gitamine kestab. Arwatawasti selguwad põletamise asjad juba lähemal ajal. Juurdlus peab selgitama asjaolistel polnud kuriteo kordasaatmisel weel teisi lisi wõi kaasteadjaid.

Ülemaaline hobusekaswatajate päew Toris

30. juunil toimus Tori riikliku hobusekaswanduses esimene ülemaaline hobusekaswatajate päew, korraldatuna tori, eesti ja ardenni hobuste tõuaretajate kesktorganisatsioonide poolt.

Hobusekaswatajate päewa awas lühikese sissejuhatawa kõnega päewa juhataja G. Ottas.

Päewast osawõtjate arw küündis 700 lähedale. Esindajaid, saadikuid ja osawõtjaid oli ilmunud üle riigi iseegi kaugematest nurkadest.

Esimesena andis riikliku hobusekaswanduse juhataja dr. M. Ilmjärw lühikese ülewaate Tori hobusekaswanduse asutamisest, tema tööst ja sihtidest ning tõuaretuses saawutatud tagajärgedest.

Praegu aretatakse kaswanduses kõiki meil tunnustatud põllumajandusliku hobuse tõugusid, s. o. tori, eesti ja ardenni. Kaswanduse peaülesandeks on warustada riiki tarwilisel määral wäärtuslikkude sugutäkkudega.

Kaswandus laseb igal aastal keskmiselt wälja 7—8 tori, 3 eesti ja 3 ardenni sugutäkku.

Teisena refereeris Tartu ülikooliõpetajat dotsent K. Tapera — „Tehnika mõju põllumajandusliku hobuse dile". Ettekandest selgub, et jõuwankrid ja liikumajanad on sellewõrra mõjustanud hobusekaswatarwitatawad hobused peawad muutuma ca 100 kg kemaks.

Peale päewa peeti tõuseltsiide esindajate koosolekus wõeti wastu hulk resolutsioone. Tunnistati wajalikuks hobusekaswatuse korraldamise seaduse mapanemist, hobusehoiu kooli ajutamist ja põllumajanduslides enam rõhku panna hobusekaswatuse õpetamisele 1936. a. kuulutada hobusekaswatuse aastaks, tõuseltsile ja üldse hobuste tõuaretusele tuleks enam pöörata helepanu, määrates sellele rohkem toetusummaid.

P. Acwiku ettekande järele tunnistati üksmõlemalt wajalikseks asutada ülemaaline Hobuste Tõuseltsiidele, millele ajutine juhatus waliti koosseisus: E. Weeber, Soosaar, G. Ottas, A. Taliga, A. Saar, A. Riiland.

Majanduslik ringvaade

Ilmub neljapäe

Rahvusvaheline kaubandus läinud aastal

RAHVASTELIIDU KOKKUVÕTETEL 1934. AASTAL RIIKIDE VÄLISKAUBANDUSE KOGUS TÕUSIS. — HINDADETASE ALANES VEELGI. — MUUD MANDRID EDUKAMAD EUROOPAST?

Vastilmunud Rahvasteliidu statistilistest andmetest nähtub, et paranemistendents, mida ettevaatlik pilk võis märgata maailmakaubanduses juba 1933. a., jatkus ka läinud aastal, kuid mitte niivõrd kiirelt, nagu seda ehk võinuks tahta depressiooni sügavikest väljajõudmiseks hoogsalt ja tähtajaliselt. Kasvu aeglust võib eeskätt märkida ostumüügi koguväärtuse vaatlemisel. Hinnatuna naelsterlingites, kaupade koguväärtus riikidevahelises kaubanduses 1934. a. tõusis vaid 6,3 prots. võrra; kuid seegi tõus osutub 3,5 protsendiliseks languseks siis, kui kaupade koguväärtus mõõta kullas. Ka kullahinnad ise jatkasid lõdvenemist, kuigi aeglasemalt kui 1933. a.; seevastu kulla aastane ostumüügi kvantum tõusis 3 protsenti, jõudis seega 77,5%-le oma 1929. a. arvust. Depressiooniaegsed muutused maailmakaubanduse koguses, koguväärtuses ja hindades reastuvad järgmiselt:

	1929	1932	1933	1934
Sisseveo				
koguväärtus (miljonites kulddollarites)	35.585	13.972	12.484	12.011
Väljaveo				
koguväärtus (miljonites kulddollarites)	33.021	12.895	11.740	11.364
Kokku	68.606	26.867	24.224	23.375
	1929	1932	1933	1934
Protsentides (1929=100)	100	39,2	35,3	34,1
Hinnad . . . . . Protsentides (1929=100)	100	53	47	44
Kvantum . . . . Protsentides (1929=100)	100	74	75,5	77,5

Näeme, et riikidevaheline kaubandus k. a. alguks omalt üldväärtuselt moodustas vaid 34% sellest, mida ta oli a. 1929. Põhjusena võib märkida eeskätt hindadelangust, mis, nagu näitab tabel, viimase viie aasta perioodis osutub lõppeks kuni 56-protsendiliseks. Kaupade üldkvantum oma 1932. a. madalseisult, mis oli läinud alla kuni 26% oma 1929. a. tasemest, 1933. ja 1934. aastatel suurenes, — kuid ainult paari protsendi võrra. Aastast juurekasvu seega tuleb osutada liigagi aeglaseks, pealegi kui meenutame, et enne surutise algust, aastatel 1925—1929 juurekasv rahvusvahelises kaubanduses suutis olla aastas keskmiselt 5%.

Vaadeides üksikute kaubaliikide turustamist aasta kestel, võib märkida ära, et näiliselt maailm on jälle hakanud rohkem sööma-jooma. Riikide vahel müüdud toitainete hulk, mis eelmistel aastatel üha kahanes, nüüd kord jälle näitab paariprotsendilist tõusu (1929=100; 1933=82,5; 1934=84,5). Siiski ka läinud aastal üsna tunduvalt raskendasid toitainete ostumüüki mitmesugused nii import- kui ka eksportmaade valitsuste kitsendusmäärused. Näiteks nisu Euroopa viimastel aastatel palju enam ei importeeri. Nii mõnedki Euroopa maad on suurendanud kodust külvipinda, ja 1932. ning 1933. aastate lõikused olid nii head, et näit. Tschehhoslovakkia nisu ja nisujahu sisseveo katkestas hoopis. Toorainete ost-müük, mis eelmisel, 1933. a. oli paisunud kuni 8% võrra, jäi samale tasemele. Seda eeskätt seetõttu, et tähtsamaid toorainete tarvitajaid, P.-Am. Ühendriigid, s. a. piirasid oma sisseoste, ehkki enamik teisi tööstusmaid, peamiselt Euroopas (väljaarvatud Prantsuse) neid samal aastal tarvitas rohkem.

Valmissaadusi riigid 1934. a. müüsid üksteisele umbes 7—8% võrra enam kui eelmisel aastal.

Euroopa väliskaubandus, mis nii väärtuselt kui ka koguselt rahvusvahelisest kaubandusest moodustab enam kui poole, lõpetas läinud aasta sarnaselt eelmisele, ka uutes „lüüasaamistes" teistelt mandritelt. Kuna need mandrid on edukalt arendamas vastastikkust kaubitsemist omavahel, tuleb ka üldist tõusu maailmakaubanduse kvantumis, sellast, mida juba olemas, panna eeskätt nende arvele. L. a. sissevedu Euroopa maadesse väljaspoolt kahanes kuni 2,6%, ning samal ajal teised mandrid tõstsid selle oma sisseveo-koguse kuni 14% võrra. Ka näitas Euroopa väljavedu vaid 2,4-protsendilist tõusu, — teistel kontinentidel aga kuni 7%.

Eksporteerijate maade esirinnas tõstsid oma väljaveo-kvantumi tunduvalt Ühendriigid ja Inglismaa. Ühendriigid, kes nüüd saadavad suurema osa oma kaupadest mitte enam Euroopasse, vaid mujale, 1934. a. müüsid valmissaadusi kuni 30% rohkem kui a. 1933. Inglismaa ühtlasi suurendas ka oma sisseveo-kogust; juba 1929. a. see näit. ületas Ühendriikide sisseveo 25% võrra, ning l. a. Briti sissevedu oli enam kui 100% suurem kui Ühendriikide.

Seevastu Saksa ja Itaalia, kes küll 1934. a. vedasid sisse rohkem, väljaveos ei suutnud saavutada eelmise aasta taset, ja see langes vastavalt 16 ja 14 prots. võrra. Saksamaa väljavedu halvab võistlus teistelt Euroopa tööstusmaadelt ja eeskätt ka Jaapanilt. Prantsuse sissevedu, mis 1929.—1933. aastatel vahetumalt oli püsinud tõusul, näitas kuni 20-protsendilist langust. Siin mõjutas eeskätt frangikursi hoidmisest tekkiv sisemaine hindadelangus, ning see omakorda halvendas vahekordi rahvusvahelises kaubanduses. Sama protsessi võib jälgida ka Belgias; hinnad langevad, kuid seega ka tööstuse intensiivsus, ostujõud, tarvitus ja — sissevedu. Pole huvituseta märkida veel seda, et 1934. a. statistikas kokku kuni nelikümmend mitmesugust riiki ja asumaa-üksust endi väliskaubanduses juba definiitselt ületavad 1932. a. depressiooni — madalseisu. Nende maade hulka kuulub ka Eesti.

Aasta esimesel poolel ilmnes nähe, et mittetööstuslike maade väljavedu püsis tõusuteil, ja seda selletõttu, et tööstusmaad veelgi suutsid suuremal määral tarvitada tooraineid. Aasta keskpaigu vääringusüsteemi õõnestumine Saksas, koos nende arvukate vastastike enamsoodustus- ja clearinglepetega, mida üritas peagu ühel ajal iga riik, aga nõrgestas Euroopa ostujõu meretaguste saaduste suhtes, ning tulemusena siis ka toorainete-rikastes maades langesid hinnad, ostujõud, ja kahanes väljavedu. Sel kombel bilateralism kui tähtsamaid läinud aasta pärandusi rahvusvahelisele kaubandusele, juba tänaseks on aidanud luua olukorra, milles nii Saksa, kui ka mitmed teised riigid Euroopas enam ei suuda osta isegi odavamaid väliskaupu.

A. T.

Tallinna fondibörs 4. juulil

Diskont	Tšekid	4 juulil Ostjad	4 juulil Müüj.	3. juulil Ostjad	3. juulil Müüj.
2	London	18,11	18,35	18,11	18,35
1,5	New York	3,66	3,74	3,66	3,74
	Berliin (clearing)	143,50	147,00	143,50	147,—
4,5	Helsingi	7,98	8,10	7,98	8,10
4,5	Stokholm	93,40	94,60	93,40	94,60
2,5	Kopenhaagen	80,85	82,05	80,85	82,05
2,5	Oslo	90,95	92,15	90,95	92,15
3	Riia (clearing)	119,30	121,55	119,40	121,65
6	Kaunas	61,75	62,65	61,75	62,65
6	Amsterdam	250,20	253,20	250,50	253,50
5	Pariis	24,30	24,60	24,30	24,69
6	Zürich	120,30	121,80	120,40	121,90
2	Brüssel	62,00	63,00	62,—	63,—
2	Milsaano	30,35	30,85	30,35	30,85
3	Varssavi	69,55	70,55	69,55	70,55
5,5	Praha	15,35	15,65	15,35	15,65
3,5	Viin	69,15	70,55	69,15	70,55
4,5	Budapest	—	—	—	—
4	Danzig	69,65	70,65	69,65	70,65
	1 gr puhast kulda	—	—		

Väärtspaberid	Nominaalväärtus	Ostjad	Müüjad	Tehtud
6% Eesti Hüpoteegi Panga pantlehed	100.—	94	95	
927. a. 7% Välislaen (dollarites)	$ 1000.—	$600	3700	
5% Eesti Maakrediidi elti pantlehed	100.—	96	97	

Välisbörside kursid 3. juulil 1935.

	London	New York	Berliin	Stokholm
London	—	4,94 1/8	12,22	19,40½
Pariis	74,41	3 63 3/8	16,42	26.15
New-York	4,93,91		2,474	3,94
Stokholm	19,395	25,50	63,00	—
Kopenhaagen	22,40	22,07,50	54,55	86,85
Berliin	12,215	40,45	—	159.75
Helsingi	226,75		5,385	8,60
Amsterdam	7,23.50	68,26	168,93	269,00
Praha	117,87			
Riia	15,—		81,00	
Tallinn	18,25		68,50	
Kaunas	29,25		41,67	
Kuld	141 sh. 6 d.			
Hõbe	31			

VÕI VÄLJAVEDU JUUNIS

Piimasaaduste kontrolljaama andmetel on juunikuus veetud välja võid kogukaalus 24.048,4 tünni ehk 1.221.66,6 kilo. Möödunud aastal samal ajavahemikul ulatus või väljavedu 31.197,4 tonnile osutudes seega 22,9% võrra suuremaks. Iuuni või väljaveost suundus Inglismaale 16.409,5 tünni ehk 68,2%, Saksamaale 7.375 tünni ehk 30,7%, kuna ülejäänud 1,1% koguväljaveost jaguneb Palestiina, Ameerika Ühendriikide, Daani, Tschehhoslovakkia ja vaba lao vahel.

Vaatamata väljaveo langusele juunis, püsib poolaasta või eksport ikkagi veel suurem kui möödunud aastal samal ajavahemikul. Tänavuse 85.998,4 tünni vastu läks välisturule läinud aastal 83.202,3 tünni võid seega 3,4% enam.

EESTI LAEVADE LIIKUMINE

4. juulil 1935.

A.-s. Tallinna Laevaühisuse laevad:

A/l. Kajak — jõudis Calais'se propsidega sealt Saaremaale propse laadima. Maret — väljus 13. VI Tunasdezazalt Roueni. Piret — jõudis 14. VI Cardiffi, tühjendab metsalaadungit. Sulev — jõudis 26. VI Lissaboni sütega. Torni — jõudis 28. VI Archangeli, lossib metsa Garstoni jaoks. Kalev — väljus 22. VI Belfastist Archangeli metsa järele. Mall — väljus 2. VII Seahamnist Klaipedasse. Mai — väljus 28. VI Oportost Cardiffi. Mari — väljus 29. VI Port Talbotist Leixois'se sütega. Olev — väljus 28. VI Kemist West Hartlepool'i metsaga. Alev — 3. VII. Tallinnast Trangsundi metsa laadima. Järvamaa jõudis 3. VII Tallinna sütega. Kai — väljus Saaremaalt Hulli metsaga sealt Londoni suhkru järele Tallinna toomiseks. Kodumaa — jõudis 2. VII Ventspilli ajalepingul. Läänemaa — laadib Kotkas metsa Morlaix'i jaoks. Virumaa — jõudis 2. VII Brüsseli ajalepingul. M/pl. Venus — väljus 28. VI Rostockist Leningradi metsa laadima. Apollo — jõudis 1. VII Leningradi, laadib metsa.

Käsmu laevaomanike laevad:

A/l. Elna — Tallinnas dokis. Maia — väljus 3. VII Londonist Tallinna. Sigrid — väljus propsidega Tallinnast 29. VI Bonessi. Maria — väljus propsidega Tallinnast 29. VI Boness Docki. Nemrac — väljus 29. VI Hullist tühjalt Tallinna. Lenna — teel Bilbaost Cardiffi. Minna — jõudis 1. VII Londonist suhkruga Tallinna, väljub 5. VII tsellluoosiga Londoni. Linda — jõudis 28. VI West Hartlepooli. Hilda — teel Archangelist Hulli. Kotkas — jõudis 29. VI Oumbast Sharpnessi. Romeo — väljus 28. VI Klaipedast Ipswichi. Marta — laadib Pidulas propse Hulli jaoks. Elise — laadib Narva-Jõesuus propse. Borghild — teel sütega Hullist Tallinna, kuhu loodab jõuda umb. 5. VII. M.-pl. Merilind — väljus 28. II Tormost Nykjöbingi. P/l. Anette — jõudis 1. VII Kotka. Elfriede — 2. VII Tallinnast viljaga Wyborgi. Signe — jõudis 1. VII Kotka.

E. Bergmann ja ko laevad:

A.-l. Koidula — jõudis 28. VI Jakobstadti, laadib metsa Inglismaa jaoks. Keila — jõudis 1. VII Barrow'se, lossib metsa sealt Soome. Ilind — jõudis 29. VI Roueni, sealt Soome metsa laadima. Liina — lossib metsa Dunkirkes sealt Uleaborgi. Kulda — teel Calaisse Jakobstadtist metsaga. Kadli — jõudis 3. VII Loksale, laadib metsa.

A.-s. Merilaid ja ko laevad:

A.-l. Kuresaar — teel propsilaadungiga Jakobstadtist Grangemouthi. Merisaar — teel Hullist Brahestadti propsi laadima. Naissaar — teel Bordeaux'st Cardiffi propsidega.

J. Rang, G. Otmann, J. Kurgo ja Ko laevad:

A/l. Uranus —tühjendab Poolis. Kastor — tühjendab Woodburrys. Pollux — laadib Fredrikshamnis. Regulus — teel Roueni. Polaris — teel Lovisa. Vega — teel Randersi. Saturn — tühjendab Kopenhagenis. Jupiter — laadib Trangsundis.

O.-ü. Kalanduse laevad:

A.-l. Eestirand — heeringapüügil Islandis. Põhjarand — heeringapüügil Islandis. Harjurand — heeringapüügil Islandis. Läänerand — heeringapüügil Islandis. M.-pl. Agathe — teel Kemi'sse metsa järele Reikjavicke viimiseks.

Laevaühisuse EEROO laevad:

A/l. EOS. — teel Bostoni. Hermes — laadib Blythis. Helios — teel Ipswichi.

A.-s. Eesti Laevanduse laevad:

A/l. Nautic — laadib metsa Oulus Leithi jaoks.

A. Kalmi laevad.

A/l. Begonia — laadib metsa Mesane's. Margo — Tallinnas.

G. Sergo laevad:

A/l. Hiiola — teel Bergeni Gdyniast.

J. Martinson ja Ko laevad :

A/l. Nora — jõudis 3. VII Tallinna suhkruga.

Rahvusvahelise töökonventsioo tulemusi

I.

Versailles'i rahulepingu sõlmimisel arvati, et üheks suuremaks rahuteguriks maailmas on sotsiaalne õigus. Selle saavutamiseks loodi Rahvasteliiduga ka Rahvusvaheline Tööorganisatsioon asukohaga Genfis. Tööorganisatsiooni liikmeteks on kõik Rahvasteliidus olevad riigid automaatselt, kuid võivad olla ka need riigid, kes Rahvasteliitu astuda ei soovi, kuid Tööorganisatsiooni sihte pooldavad. Praegu ongi nii välja kujunenud, et Tööorganisatsioon on muutunud suuremaks rahvusvaheliseks organisatsiooniks kui Rahvasteliit. Tööorganisatsiooni liikmeks on Ameerika Ühendriigid, Jaapan ja Brasiilia, kes ei ole Rahvasteliidu liikmed. Töö-organisatsiooni liikmeks ei ole praegu ainult Island, Hedžas, Egiptus ja tegelikult ka Saksamaa, kuigi viimane ametlikult väljaastunuks loetakse alles käesoleva aasta sügisest.

Tööorganisatsiooni ülemaks organiks on Rahvusvaheline Töökonverents, mis rahulepingu põhjal kokku peab tulema vähemlt üks kord aastas. Organisatsiooni juhtivaks organiks on administratiiv-nõukogu, mis kokku tuleb tarviduse järele nii umbes 4—5 korda aastas. Tegelikuks tööde täideviijaks on alatiselt Genfis asuv asutus — Rahvusvaheline Tööbüroo.

Tänavune töökonverents oli järjekorras juba XIX-nes. Konverentsi algus oli 4. juunil ja lõpp 25. juunil. Tänavuse konverentsi päevakorras olid järgmised küsimused: 1. Ühelt maalt teise kolinud tööliste vanaduse, invaliidsuse ja surma korraks kindlustamise põhjal omatud või omamisel olevate õiguste alalhoidmine; 2. Naiste tööjõu kasutamine maa-alustel töödel igasugustes kaevandustes; 3. Noorte tööpuudus; 4. Tööliste rekruteerimine koloniides ja teistel analoogilistel territooriumidel; 5. Palgaline puhkeaeg; 6. Tööaja kestvuse lühendamine, eriti aga — a) valitsuste poolt ettevõetavatel või subsideeritavatel avalikkudel töödel, b) raua- ja terasetööstuses, c) igasugustel ehitustöödel, d) pudelitööstuses, e) kivisöe kaevandustes; 7. 1931. a. vastuvõetud tööaja kestvuse kohta söetööstuses käiva konventsiooni osaline revideerimine.

Päevakord oli pikem kui ühelgi konverentsil siiaajani, eriti, kui arvesse võtta sarnast rasket küsimust, kui seda on tööaja lühendamine. Arvesse võttes aga asjaolu, et konverentsil käivad peagu alati ühed ja samad inimesed, kes omanud juba suured vilumused, suudeti päevakord läbi võtta peaaegu normaalse ajaga, kuigi tööaja küsimuses vastolud muutusid väga ägedaks ja tööandjate rühm teatud viisil isegi tööaja küsimuse arutamist katsus takistada.

Konverentsi kodukorra järgi on töökonverentsil kaks lugemist. Nii peab iga küsimus tulema arutusele kahel konverentsil, enne kui võidakse vastu võtta lõplikku otsust, s. t. konventsiooni eelnõu või rekomendatsiooni (sooviavaldust). Esimesel arutlusel seatakse üles põhimõtted, mille kohta tuleb valitsustelt küsida nende arvamist, ja teisel arutlusel koostatakse valitsuste arvamiste alusel konventsiooni eelnõu või rekomendatsioon. Täpselt kodukorra järgi käies oleks tänavusel konverentsil lõplikult arutusele pidanud tulema ainult päevakorra p. p. 1, 2 ja 7 ettenähtud küsimused, kuna aga teised päevakorrapunktid oleksid pidanud arutlusel olema esimest korda. Tõsi küll, et tööpäeva lühendamise küsimus oli juba läinud aasta konverentsi päevakorras, kuid teisel kujul. Läinud aastal nimelt taheti vastu võtta konventsiooni kava, mille järgi töönädal ei oleks tohtinud ületada 40 tundi üheski tööstusharus. Seal juhitakse aga mitmelt poolt tähelepanu, et üldist konventsiooni kava kõikide tööstusharude kohta vastu võtta ei saa, kuna tingimused mitmesugustes tööstusharudes on liialt erinevad. Soovitati konventsiooni kavad välja töötada üksikute tööstusharude järgi. Üldise konventsiooni kava pooldajad tahtsid siiski oma tahtmist läbi viia ja komisjonis neil õnnestuski välja töötada üldise konventsiooni kava. Pleenumis ei saanud aga kava kaht kolmandikku kõigist ära antud häältest, nagu see nõutav konventsiooni kava vastuvõtul. See konverents otsustas küsimust uuesti arutada 1935. a. konverentsil üksikute tööstusliikide järgi. Seepärast konventsiooni pooldajad nõudsidki tänavu lõplikku arutlust kinnitades, et läinud aastal oli juba esimene arutlus. Kuna need pooldajad konverentsil olid enamuses, siis vastav komisjon asuski konventsiooni kavade väljatöötamisele. Pleenumis aga ei käinud nende käsi mitte nii hiilgavalt, millest üksikasjaliselt eelpool.

Teine küsimus, mis pidi ka tulema esimesele arutlusele, oli päevakorra pk. 3 all ette nähtud noorte tööpuuduse küsimus. Ka siin nõuti mitme riigi poolt asja tähtsust arvesse võttes lõplikku arutlust. Kuna selles küsimuses kavatsust ei olnud vastu võtta konventsiooni eelnõu, vaid sooviti piirduda ainult rekomendatsiooniga, siis saidki need pooldajad tarvilise enamuse ja komisjonis töötati välja rekomendatsioon lõplikul kujul, mille ka kinnitas konverents.

Päevakorra pp. 4 ja 5 kohta töötati välja valitsustele esitatavate küsimuste kavad. Konverentsi käik oli järgmine: Konverentsi juhatajaks valiti endine L.-Aafrika unioni tööminister Frederic Hugh Page Creswell, tema abideks valitsuste esindajate seast Norra kõrgema kohtu esimees Paul Berg, tööandjate esindajana Rumeenia professor Mircea ja tööliste esindajana Prantsuse tööliste esindaja L. Jouhaux. Konverentsil oli esindatud 52 riiki, nende seas ka esimest korda täieõigusliikkudena konverentsi saadikutena uute töö-organisatsooni liikmete, Ameerika Ühendriikide, Nõukogude Liidu ja Afganistani delegatsioonid. Eriti energiliselt võtsid töödest osa Ameerika esindajad, kes näitasid endid väga radikaalse sotsiaalpoliitika pooldajatena. Ühendriikide delegatsioon oli väga suurearvuline. Juhtideks olid „ajude trusti" inimesed Chicago ülikooli naisprofessor Miss Abbott ja Yale professor Hamilton.

Venemaa oli esindatud ainult ühe saadikuga, kelleks osutus Gosplani töösektori juhataja professor Boris Markus. Viimane deklareeris, et ta tänavusel konverentsil toimib rohkem vaatlejana, kuna Nõukogude Liit ei ole tuttav Rahvusvahelise Töö-organisatsiooni tööga. Kuna Nõukogude Liidul selgust ei olnud, kas temal Versailles'i rahulepingu kohaselt üldse võimalik on oma esindajat saata ja kuidas seda teha, siis jäi ka tänavu ära täieliku delegatsiooni saatmine, nagu nõuab seda Versailles'i rahuleping. Ja tõepoolest näib kaunis raske, kui mitte täiesti võimatu, olevat sõlme lahtiharutamine, kuidas saab Nõukogude Liit nimetada tööandjate tööliste esindajaid konverentsile ilma et ta seejuures rikuks Versailles'i rahulepingu artiklit 389.

Oma deklaratsiooni — olla ainult vaatlejaks — härra Markus ei täitnud siiski täiel määral. Ta võttis sõna isegi kahel korral ja hääletas ühel korral. Esimene kord sündis sõnavõtmine direktori raporti arutlusel. Kodukorra järgi võib sel puhul iga saadik rääkida kuni 15 minutit. Härra Markus palus konverentsi teha talle erandit. Konverents lubas seda. Ja umbes 45—50 minutit rääkis härra Markus direktori raporti puudutamata ainult pro dome sua, s. t. Nõukogude Liidu hiilgesaavutustest. Kõnet kuulati haruldase tähelepanuga suurte kiiduavaldustega, eriti ei olnu ameeriklased, kes näisid olevat otse Teisel korral võttis härra Markus selt 40-tunnilise töönädala üldkonvent mise eelhääletusmotiivide kohta. Ta seekord erandlikult siiski hääletusest selle konventsiooni vastuvõtmine tähe kest edu tööliskonna elus. Kuigi sell elluviimise puhul kõik maad jäävat Nõukogude Liidust, kus tööaja küsimu datud kaugelt radikaalsemalt tööliste kord paistis deklaratsioon niivõrd d et kiiduavaldusi peaaegu ei olnud. keeles ette kantud deklaratsioon tõlg de, näisid ainult Ameerika Ühendrii uuesti vasikavaimustusesse sattunud

Üldiselt näib töökonverentside täht tõusvat. Praegu hinnatakse mitmel helist Tööorganisatsiooni kõrgemalt tu. Näib laienevat arusaamine, et poliitika olulisemaks osaks on sotsia inimmajanduse küsimusi tuleb arutad jekorras ja nende järel alles seada as mitte vastupidiselt, nagu see alles ve väga mitmel pool ja praegugi veel m

Töökonverentsil arutusel olevaid takse väga tõsiselt ja nad näivad pa läbitöötatud olevat õige mitmekülgselt jatundjate poolt. Sellest ka tingitud gatsioonid muutuvad üsna suurteks. delegatsioonides oli peale rahuleping neljaliikmelise esinduse veel 20—30, gatsioonis isegi rohkem, asjatundjat-e

Erilist huvi sotsiaalpoliitika vas vat tundma Ameerika. Peagu kõikide kides on loodud erilised töö- või sots mid ja antakse välja väga radikaalsei gusi, Čiili valitsuse esindaja Gurc Ameerika tarvis kokku kutsuda er rentsi. Ta teatas, et konverentsi p Čiili valitsus näeks heameelega Čiilis. Konverentsi kulude katteks o määranud 220.000 Šveitsi franki krooni). Oma palve põhjenduseks ütles, et need edusammud, mis a ajal Ameerika mandril sotsiaalpoliit lossaalsed, Euroopas mitte õieti ette

Palvet toetasid ka Ameerika Ühendriikide ja teiste Lõuna-Ameerika riikide e otsustamiseks pidas administratiivnõ ralise istangu, kus otsustati Santiag ril 1935. a. kokku kutsuda erakorr rents Ameerika mandri tarvis. Ku kuludeks Čiili valitsuse poolt paku jatku, otsustati tööbüroo eelarvest 60.000 Šv. fr. (72.000 Eesti krooni) on sellel konverentsil: 1) kõikide t poolt vastu võetud konventsiooni eel rimise ja elluviimise võimaluste selgi kas, 2) küsimuste arutamine, mill oleks tarviline järgnevatel rahvusva verentsidel Ameerika seisukohast.

Ka Euroopas näivad valitsuste s tuvat radikaalsemaks sotsiaalpoliit suhtes. Seda näitas selgesti tööpäe küsimuse arutamine. See küsimus o töökonverentsi keskpunktiks. Nag tähendatud küsimuse üldine lahenda läinud aastal heakskiitu ⅔ häältee navu pidi küsimus kaalumisele tu riigi kohta. Selles asjas peetud ü aga selgus, et mitmed riigid, kes ve kõhklesid, on asunud tööaja lühen pooldavale seisukohale. See asjao grupile julgust esineda ettepan navu siiski vastu võetaks üldkonven tunnilise töönädala suhtes. Seda n lise energiaga, nagu alati, Itaalia sekundeerisid Prantsusmaa, Tšehhos rika Ühendriigid, Skandinaavia riigi seisjate eesotsas, nagu läinud aastal kuid tänavu juba kaugelt nõrgemal malt. Lõplikul hääletamisel Inglisi nud ühelegi konventsiooni eelnõule e jäi erapooletuks. Oma eitavad se kindlalt olid alal hoidnud peale E Hollandi, Šveits ja India, teised rohkem kõikuval seisukohal. Konve häälteenamusega töölisgrupi ettepan Hääletusel aga selgus, et siiski väg jäid erapooletuks. Tekkis jälle ka konventsiooni eelnõu, kui see esitat liialt radikaalsel kujul, ei saa ⅔

Kuna valitsuste radikaalsemaks selgesti näha, otsustas tööandjate g energilist vastupanu. Selle grup käis mitmel korral kantslis ja hoiat nase sammu eest, mis võiks rohkem tuua. Ta protesteeris ka mitmel k rikkumise pärast. Kuid ka tööandj ses ei olnud tänavu seda ühtmeelt, iseloomustas veel mõned aastad tag tis küll otsuse vastu, et tööandjad damise komisjoni töödest osa ei v kuulda, oli rühmas hääli olnud ka läks isegi niikaugele, et kolme esindajad pleenumis deklareerisid, et seisukohti õigeks ei pea. Kaks Ühendriikide ja Itaalia) loobusid rü painutamast, kuna üks (Iiri) seda kuigi vastu oma veenet.

Arvesse võttes tööandjate kõva mõnede valitsuste kõhklemist, otsust välja töötada väga tagasihoidliku eelnõu ja selle esitada komisjonile nähes, et liialt radikaalitsemine võib rikkuda, ühines selle kavaga. Selle peavad tunnistama ainult 40-tunnili himõtet ja selle tarvitusele võtma, elustandardi alalhoid selle all ei kan aga seda põhimõtet tarvitada üksik selle kohta peavad juhatust andma kohta vastuvõetud konventsiooni eel saigi konventsiooni üldkoosolekul t ja kaunis suure ülejäägi.

Sellest kordaminekust tiivustat tööpäeva lühendamise pooldajad, It kuuldagi tagasihoidlikumate nõu — konventsioonide lõplik arutlus edas sele aastale ja tänavu ainult koosta Komisjon koostas ja esitas konvere seks 5 konventsiooni-eelnõu eelpo harude kohta. Siiski pandi enn eelnõude hääletamisele asumist nime sele küsimus, kas lugeda tänavune või esitada valitsustele ainult küsi rents häälteenamusega otsustas tun lõplikuks avalike tööde, ehitustööd tuse suhtes, kuna aga raua-, terase suhtes otsustati valitsustele saata lehed ja konventsiooni eelnõu vas aastal.

Jaapani majandus kriisiohus

SURVEABINÕUD MAADE VASTU, KUS TAKISTATAKSE JAAPANI KAUPADE SISSEVEDU. — KAUBANDUSLIK KAITSEMAKS. — PETTUMUS MANDSHUKUOS

Jaapan ujutab oma odava toodanguga üle kõigi maade turud, mille tõttu Jaapani kaupade impordi vastu kõikjal astutud samme tollide kõrgendamise ja sisseveo kitsendamis eteel. Meil, Eestiski, on oldud sunnitud Jaapani kaupade sissetungi takistamiseks kõrgendama tolle.

Nüüd tahab kaubandusnõukogu Tokios, Jaapani kõrgeim majandusorganisatsioon, nende maade vastu astuda samme, kus tema kaupade ekspordile tehakse takistusi. Kõik Jaapani sisseveo kaubad tahetakse seada sama valvesüsteemi alla, mis juba maksmas väljaveo kohta. Nende maade vastu tahetakse võtta tarvitusele „kaubanduslik kaitsemaks", nimelt neilt mailt kaupu sisse vedades. Jaapani tollitariidele lisatakse juure teatavad summad mitmes kõrguses. Aktuualseks ergutuseks selle sammu astumiseks on Jaapanile saanud kitsendused, mis tema kaupade sisseveole Kanadas tehtud. Jaapan vedas 1934. a. Kanadast kaupu sisse 55 miljoni jeeni eest, suutes sinna välja vedada ainult 8 miljoni jeeni eest.

Jaapanil on tungiv vajadus igal tingimusel oma kaupu välja vedada. Jaapan on viimaste aastate jooksul osalt sõjavarustuse, osalt rahvapoliitiliste vaatepunktide pärast omale asutanud tööstuse, mida ta võib hoida raske kriisi eest ainult turgu hankides selle ülespuhutud tööstuse ainakasvavale toodangule. Jaapanil pole selles enam tagasiminekut.

Veel võimsamalt kui tegelik tootlus on tõusnud tööstuslik tootlusvõime, tööstuskäitiste kapatsiteet. On suurenenud nii väljaveo- kui relvastustööstuse tootlusvõime. 1930—1934. a. on kogu tööstuse ja mäekaevanduse toodang Jaapanis tõusnud tervelt 45 protsendi võrra. Üksikult näitab puuvillase riide tootlus 68-protsendilist tõusu, kunstsiidi tööstus 200-, toorraua — üle 100-, masinatööstus ligemale 100- ja ammooniumsulfaadi tootlus 140-protsendilist tõusu.

Tööstuse suurendamise alla on mahutatud hiigelsummasid, nii üksi 1934. a. üle 1 miljardi jeeni. Seda on liig palju, kui mõetleda, et alles kolme aasta eest, 1932. a., kogu Jaapani tööstustoodang laskis end hinnata umbes 5 miljardi jeeniga. Seda summat ei saa Euroopa valuutadesse ümber arvata, sest Jaapanis on jeenil palju suurem ostujõud kui tal oleks Euroopa valuutadega võrreldes pariteedi järgi.

Siinjuures tuleb märkida veel midagi: Nimetatud Jaapani kapitaliturult võetud summad moodustavad ainult väiksema osa üldiselt tööstuse alla mahutatud summadest. Suurem jagu tööstust on finantseeritud tööstuse enda tagavaradest, mida võidi koguda hea väljaveo ja relvastustööstuse õitsengu aegadel.

Nii kannab Jaapani kesk- ja väiketööstus nii ütelda suurtööstuse vanu rõivaid. Need väiksemad tööstuskäitised, mis Jaapanile iseloomustavad ja alles hiljuti veel olid käsitööstuslikku laadi, seavad oma käitistes meeleldi üles suurematelt tööstustelt odavasti saadud pruugitud masinad ja aparaadid, kindlustades seega endile hea tootlusvõime, ilma, et oleksid sunnitud käitište alla paigutama liig suuri kapitale. Esmajoones on kodutööstus üldiselt kasutanud seda soodsat võimalust. Ainult sel viisil on viimaste aastate jooksul paljudel keskmistel ja väiksematel käitistel olnud võimalik püsida suurtööstuse kõrval. Paremate töömeedodite mõjul ja oskustööliste kavakindla väljaarendamise teel on Jaapani tööstuskaupade kvaliteet viimaste aastate jooksul tunduvalt paranenud. Alles hiljuti veel olid Euroopa kaubad Jaapani omadest kvaliteedilt kaugelt üle, kuid see vahe on juba jõdnud tunduvalt alaneda. Seda tõsiasja tuleb Euroopa tööstusel tulevikus tõsiselt arvestada.

Kerge elukalliduse tõus Jaapanis kulla-aluselt lahkumise tagajärjel on lõplikult tasakaalustatud seega, et ühtlasi viidi läbi ka üldine tööpalkade alandamine. Ametlike andmete järgi on tööpalku alandatud umbes 8 protsendi võrra (1931. a. alates). Kuna ka maksukoorem on jäänud peagu muutmatuks, siis on Jaapani tööstuse tootluskulusid turu suurenemise tagajärjel võrdlemisi tugevasti alandatud.

Jaapan on sunnitud oma kaupasid välja vedama päev-päevalt aina tungivamaks muutuva tööprobleemi pärast: iga aasta tuleb tööarmeesse juure 300.000—400.000 noormeest, kes kõik vajavad tööd ja leiba. Ainult tööstus võib neid uusi inimmasse veel kuidagi võtta vastu. Põllumajandus ja kodutööstus on krooniliselt ülekoormatud ja vabastavad aastaastalt aina suuremal määral tööjõude. Siseturg kannatab hoolimata heast väljaveo- ja sõjatööstuse konjunktuurist kroonilise surutise all. Nii vabaneb alatiselt kapitali, mis siis ikka voolab soodustatud tööstusharudesse ja otsib börsil protsentekandvat tegevust. Siseturu surutise põhjuseks on tööpalkade alanemine ja põllumajanduse lootusetu seisukord. Tööstuse ekspansioon on viidud läbi Jaapani rahva ostujõu kulul. Ka viimaste aastate tööstusliku kõrgekonjunktuuri jooksul võis ainult võrdlemisi väike osa tööstustoodangust minna kohalikule turule. Sellest siis Jaapani pingutav tung välisturgudele.

Kui valitsus hakkaks vähendama sõjatööstusele antavaid tellimisi, oleks kriis käes. Tööstuskeskustes on juba hakanud ilmnema tööpuuduse suurenemine, mida küll kodutööstuse suure leviku tõttu raske täpselt mõõta.

Mandshukuo on Jaapanile seni toonud suure pettumuse. Hiigelsuured summad Jaapani kapitali on seni mahutatud Mandshukuosse maa sõjaväeliseks rahuldamiseks, ta majanduse tõstmiseks ja sõjakahjude kõrvaldamiseks. Kuid Mandshuuria põllumajandus on väga madalal järjel, kuna ta tähtsaim saadus — sojauba — on kaotanud turud. Nõnda suudab Mandshukuo väga piiratud arvul osta Jaapani tööstussaadusi ja Jaapani tööliste mahutamine Mandshukuosse on selle kõige tagajärjel ka väga piiratud. Hiina tarvitas ennemalt suurema jao Mandshuuria saadustest. Pole ime, et Jaapan jälle püüab Hiinat liita oma majandussüsteemiga. Hiinast tahet

Kohaliku teateid

Inwaliidide ühiselamu likwideeriti

Ruumid antakse üle üENü keskjuhatuse ja üENüTO kasutada. — Esimesed „riigi kasulapsed" astuwad täiseealistena ellu

1. juulist likwideerusid löplikult senine haridusministeeriumi poolt ülalpeetud inwaliidide ühiselumaja ja Waiwara lastekodu Tallinna osak., mis mölemad seni ajutisesid haridusministeeriumi majas, Lembitu tän. nr. 10. Nimetatud wabaks jäänud maja annab haridusministeerium kasutada Üleemaalise Eesti Noorsoo Ühenduse keskjuhatusele ja selle Tallinna osakonnale. Enne seda teostatakse majas kapitaal-remont: senised eluruumid ehitatakse waheseinte mahalöhkumise jne. teel ümber suureks saalideks, bürooruumideks ja klubitubadeks, millisesid uued üürnikud oma tegewusele wajawad. Senine asutuse — ühiselumaja W. lastekodu Tallinna osakonna — juhataja pr. M. Jalak kinnitati öppejöuks-kaswatajaks pimedate laste kooli Tartus.

Inwaliidide arw ühiselumajas wiimasel ajal kahanes kiiresti. Ühiselumaja omal ajal asutati selleks, et wabaduselöjas terwise kaotanud kodanikele wöimaldada odawamat äraelamist ja selle kestes möne nende terwisele wastawe kästöö wöi oskustöö äraöppimist. Esimestel aastatel oligi ühiselumajas elanikke öige rohkesti ja asutus on terwise kaotanud löjameestele elamise ning ametioskuste öppimise wöimaldamiseks teinud tänuwäärt töö. Aegamöda wähenes ühiselumaja elanike arw, kuna juba ametid käte öppinud hoolealused, sirdudes täielikult oma alale, lahkusid enamasti ka ühiselumajast. Nii oli ühiselumaja likwideerimise korralduse ajaks sinna jäänud weel waid üks inwaliid, kes ka leidis endale koha mujal.

Samas majas ajutses ja ühisele juhatajale allus ka Waiwara lastekodu Tallinna osakond. Wäiseed sjataemata ja leitud lapsed, kui nad Waiwaras olid juba kaswanud ametiöppimise-eelisteks, toodi üle Tallinna osakonda. Siin, elades kaswataja järelewalwe all, wöimaldati neile ametiie öppimine mitmesuguste käsitööliste juures, töökodades, wabritutes ine., kuni nad juba täiseelistena asusid ellu omal käel. Sellaseid „riigi kasulapsi" on Tallinna osakonnast läinud läbi mitukümmend ja tõigist neist on saanud korralikud kodanikud.

Nüüd, osakonna likwideerimisel, oli sellaseid noori siin üle kahekümne. Haridusministeeriumi wahewalitusel paigutati nooremad neist — 13—17-aastased — kaswatada perekondadesse. Wanematele, 17—19-aastastele, noormeestele ja neidudele aga muretseti töökohad ja nad peawad nüüd algama ise oma elu.

Osakonna järele wajadus wiimastel aastatel weel suurenesti, kuna just nüüd on Waiwara lastekodus palju lapsi saamas eelisteks, kus neil tuleb hakata öppima ameteid. Kuid nüüdsest peale tahab ministeerium hoolealused noored rohkem juhtida maale — taludesse ja asundustesse.

üENü, kellele senised Waiwara lastekodu Tallinna osakonna ja Inwaliidide ühiselumaja ruumid nüüd lähevad, paigutab hoone alumisele korrale oma mitmesugused bürood ning ehitab teised toad ümber ettekannete ja lõbustuste saalideks. Ülemisele korrale tulewad üENü Tallinna osakond ning mõned keskjuhatuse ruumid. Maja ümberehitamine algab juba lähemail päewil.

Sõjamäel hakkatwad paukuma lõhkelaengud

Laupäewal kell 11 toimetatakse Sõjamäel kiwise pinna murendamise otstarbel suuri purustamistöid lõhkelaengutega. Sõjamäe kaunistamise komitee tahab nii luua soodsama maapinna, et wõimalik oleks istutada Sõjamäele puid. Seni on paljud warem istutatud puud kuiwanud. Sõjamäe kaunistamise komitee korraldab eeltähendatud töid hiierajamise otstarbel.

Algkool sai uued tunnikawad

Käesoleval aastal hakkatwad 1. augustist maksma algkoolides uued tunnikawad, mille kohta awaldati wastaw määrus „Riigi Teatajas". Klasside nädalatundide arw linna ja maa algkoolides on 26—30. Emakeelt on eestikeelsete algkoolide tunnikawas esimeses, teises ja kolmandas klassis 8 tundi, usuõpetust 2, kodulugu 2, matemaatikat 6, joonistamist 2, tööõpetust 2, laulmist 2 ja wöimlemist 2 tundi. Terwisheiuõpetus ja maateadus algab 4. klassist. Koolides, kus lainud õppeaastal õpetati wöörkeelt, wöib eeloleval õppeaastal jätkata wöörkeele õpetamist 4. klassis 3-nädalatunniga haridusministeeriumi koolivalitsuse ringkirja alusel 10. augustist 1934 a.

Matmispaigad teatagu korda.

Niguliste kiriku kalmistu juhatus teatab, et tuleval aastal planeeritakse ja wöötwad tulla müügile järgmised matmispaigad, kui neid enne korda ei seata: nr. 8 — Adamson, Amandus, nr. 22 — Löhberg, Georg, nr. 24 — Fehst, Johan-Julius, nr. 85 — Justus b. Fehst, nr. 73 — Meisner, nr. 173 — Treumann, Magnus, nr. 57 — Petersson, Georg.

Matmispaikade seaduslikud pärijad wöötwad kirjalikult pöörduda Niguliste kiriku sekretariaati.

Suurem kinniswara oksjonil.

7. augustil müüakse enampakkumisel a.-s. „Naela" kinniswara, mis asub Kapli tänawa ääres ja koosneb 362,44 ruutsüllalisest eramaast ühes päraldisega. Sellel kinniswaral on hüpoteegiwõlga 4.500 rubla ja 170.000 krooni. Kinniswara on hinnatud müügiks 18.000 krooni eest. Kes tahab enampakkumisest wõtta osa, peab maksma 1.800 krooni tindlustusraha.

Pelguranna kallis jook ja tolmupilwed.

Pelguranna linnakse korda. Rand on lühikese aja kestes omandanud päris wiisaka wäljanägemise. Sutwiste palawate ilmadega seal leiab iga päew kosutust ja karastust merewees tuhandeid kodanikke peamiselt selle tandi linnasemadelt. Need kõik on muidugi tänulikud ranna kaunistamise ja heakorra eest. Kuid see tänulikkus ei ole täiesti waba rejerwatsioonidest. Kodanikud leiawad, et rannas käimine neile kipub muutuma pisut kalliks. Rannal puudub odaw jook — kali, mis seal waesematele kihtidele alati olnud lemmikjoogiks. Nüüd on alukord sarnane, et jookidele monopoliõigus on antud ühele ärile ja paarile kioskipidajale. Muidugi ei hakka need kauplema odawa kaljaga, waid müüwad limonaadi kõwa hinna eest. Kioskipidaja ostaab ise limonaadi sisse 8 sendiga ja müüb wäljas 15 sendiga. Loomulikult ei sobi see agulirahwa rahakotile. Teiseks näib liig kõrgena ka uue supelhoone riietehoiu norm — 10 senti.

Pelguranna rahwast häirib samuti ka juurepääsu küsimus rannale. Randa pääsmiseks tuleb enne tõmpida oma poolteist kilomeetri nagu tolmukastis. Tolmawad päris kohutawalt mölemad juurepääsuteed niihästi Pelguliinnast kui ka Lillekülast. Nende teede käimine häwitab kõik head muljed, mis muide pakub looduslikult kaunis Pelgulinna rand. Linnawalitsus peaks raebojatki nägema Pelguranna tolmupilwi. Paari-kolme kilomeetri bituumendamine ei maksa ju mõisat.

Torustikude ehitustöö antakse wälja.

Linna ehitusosakond annab wäljа walitpakkumisel S. Pärnu maantee ja Luha tänawa rajaswe-torustikude ehitustööd. Pakkumised toimuwad 8. juulil ehitusosakonnas. S. Pärnu maanteel arenewad praegu torustikumalil kaewamistööd.

Mõne reaga

Oksjonid linnapandimajas on 23. ja 25. juulil. Müügile tulewad 1934. a. ja enne seda panditud asjad, mille laenuprotsendid ôiendamata.

Linn wajab telliskiwe. Linna ettewõtete osakond annab wälja walitpakkumisel 100.000 telliskiwi hankimise. Pakkumised toimuwad 16. juulil.

Apteekide öötwalwe

Neljapäewal wastu reedet: R. Georgini apteek — Wiru tän. 15 tel. 450-89; W. Kuik'i apteek — Liiwa-Laial tän. 34, tel. 461-70; R Lehberti ja K. Schneideri apteek — Apteegi tän. 1, tel. 431-65; A. Putkowi apteek — Koidu tän. 43, tel. 454-97; J. Wolffi apteek — Mänga Kalamaja tän 7-a tel 440-74.

Kõhukinniolekul

wõtke hommikul wara tühja kõhuga klaas loomulikku

Franz-Josefi allikawett.

Kuulutajaile Tulnud Kirjad

3. juulil sisse		tulnud kirjad	
26 + 99	1	Müüdav korter	1
20×50+6454	1	Monika	1
2×2 E. J.	28	M. N. 7259	1
2735	1	Meie saladus	1
2 korralikku + 7229	2	Meeldiv+optimist	2
24	5	M. M. 7259	18
209	4	Maja 10.000 kr.	10
2×50+6454	3	Mereranda	1
35000	6	Myramis	2
3 + asjatundlik	8	Maatütarlaps + 17	1
30	20	Murtud süda	1
4×7	1	Müürisepp 50	1
450	9	Mõlemad vilunud hobusega	1
471	1	Nõunikule	1
55017 — Ford 1933	1	Noor + kaine	1
50—60+%	2	N. N. 1519	1
6571	1	Noor naine	1
6908	8	Nikeldaja + 7224	1
6986	3	Ostja provintsist	4
7057	1	On nõus kõigega	1
A. + E. + 7206	13	On kõigega nõus	1
A. R. 30	6	Oma korter	2
A. M. O. 27	2	Ostja 7654	1
A. A. A.	6	Õpipoiss 7208	1
Aastasulane	1	Puusepp 7149	5
Autorännak 18+28	1	Purustatud süda 40 a.	14
Ausameelne 7097	1	Pikem praktika 6114	1
Aus maaneiu 7378	1	Puhkus maal	1
Brünett X.	6	Püülivaltsid	1
Blond — 7112	1	Purustatud süda a.	1
D. D. 7148	2	Püüdlik 7460	1
Ei kahetse	12	Paluja 7238	1
E. K. 6943	1	Rutuline + vaheseinaga	5
Ellen	4	R. 25 + 7187	1
E. + E. + 7206	1	Riidekauplus 7454	1
Erika + 7314	7	Saue talu	2
Fotoõpilane 7223	3	Saarlane + 3	1
Figaro	2	Sepp-motorist 10	
Gentleman	17	H. J.	3
H. 34 + 7196	21	Soodus juhus 1941	1
Hilda + 6964	4	Saaremaa 1	1
Igatsus töö järele 7205	7	Tööline ja õpilane	1
Juurelõikaja	1	Taluostja	1
J. Örs	1	Tõsine palve 7298	4
Kaarli 7220	14	Tuba + väike + 7228	11
Kautsjon + praktika	1	Töökas neiu 6895	1
Karske 40 a.	6	Tõesti tõokas 22	1
Karske kojamees + 6664	1	Tungiv vajadus	2
Käidav koht 5402	1	T. II	13
Keetja 24	9	Töötahe 7110	4
Kümnik	4	Töömees 24 + 6883	2
K. + L. — 400	8	Takutajad	2
K. 60 T. 46	1	Täpne maksja 7178	1
Kui vaid sobime	1	Tütarlaps — 1720	1
Kuduja 333 XXX	3	Tingimused 6835	1
Kindel koht 26	2	The second marriage	1
Kutsetunnistus 625, P. 595—3	12	Tööjõud + 7018	1
Kui ainult sobime	11	U. U. U.	1
Keskealine 20	5	Ühekroonilise ettenäit.	
Kindel koht ja palk	1	10059078	5
Kindlustatud kapital	1	Üksik 7171	5
Kindel amet + 15—25	3	Ustav 28	8
Korralik + 7308	17	Uus äri 31	1
Kondiiter 7271	7	Varanduslikult kindlustatud	27
Korralik maksja 7248	3	Väljavaated	1
Kodused lõunad	1	Vast leidub	6
Korralik + 7208	1	Viimane palve	3
Korralik maksja 25	1	Valitsen keeli + 25	4
Kodumaa poeg 7017	1	Viimane lootus 999	1
Kojamees 6981	1	Väliseestlane 30	4
Koda 2	1	Veoauto	1
Lootus 19	1	Vilunud maaler 7153	1
L. K. 6621	1	Vilunud 21	1
Lapsevanker 7311	3	**Kokku 551 kirja.**	
Lupos	1		

Arstide koja esimeheks dr. Lübek

Pühapäewal, 30. juunil, pidas Arstide Koja Nõukogu oma esimese koosoleku. Koja esimeheks waliti dr. A. Lübek, Tallinnast, abiesimeheks dr. Th. Asu, Tallinnast, juhatusliikmeiks prof. dr. med. L. Puusepp, Tartust, dr. dr. M. Püümann, W. Jufs ja E. Girgenson, Tallinnast ning A. Wastalu, Nõmmelt. Juhatusliikmete kandidaatideks jäid dr. dr. Riiwes ja Wadi, Tartust. Rewisjonikomisjoni waliti dr. dr. H. Alwer — Haapsalust, J. Haho — Rakwerest ja A. Glükmann — Tallinnast, kandidaatideks dr. dr. A. Gleser — Wiljandist ja M. Lattik — Antslast. Distsiplinaar-kohtu koosseisu waliti dr. dr. H. Rosmann, R. Luuk, E. Hubel, R. Thar ja P. Pedusfar, Tallinnast, A. Arrak, H. Silbermann ja P. Hansen, Tartust ning M. Eller, Tartumaalt. Koja nõukogu juhatajaks waliti dr. H. Uustalu, Pärnust, abiks dr. Ed. Pihlak, Tallinnast. Järgnes koja 1935.—1936. tegewusaasta tegewuskawa ja eelarwe arutamine, misfugused wõeti wastu Koja Ellumiimise Komitee poolt esitatud kujul.

Kuresaarest.

Nimekaid suwitajaid Kuresaares. Praegu wiibib Kuresaares suwitamas ja mudaravil Eesti saadik Berliinis dr. Akel abikaasaga. Samuti suwitab ja wõtab mudawanne Soome weeteede walitsuse direktor Ilmari Johnsen perekonnaga. Soome kõlaline kawatseb wõtta osa ka Saaremaa tuletornide ülewaatusest, mida toimetab meie weeteede walitsuse esindaja kpt. Saarnak, kes saabub Kuresaare eelolewa nädala alusta.

Praegu on Kuresaares suwitajaid registreeritud 900 ümber.

Nõmme teateid

Sängitati maamulda kauaaegne seltskonna- ja omawalitsuse tegelane. Kestnädala õhtul sängitati Rahukogudusse kalmistul maamulda kohaliku majaomanike seltsi esimene ja ainuke auliige ning tuletõrje ühingu kauaaegne tegewliige Aleksander Küla põrm. Kadunut tema wiimasel teekonnal olid ülmunud saatma tuletõrje ühing kaitseliidu orkestriga, Nõmme Majaomanike Seltsi esindajad eesotsas seltsi esimehe Aleksander Kasega, Nõmme linnapea L. Ojawski ja mitmesaja pealine uudishimuliste ja kadunu tuttawate hulk. Pärast matusetalitust Rahukogudusse õpetaja Eilarti poolt ütlesid A. Küüsale ta lahkise haua ääres järelehüüdeid linnapea linnaomawalitsuse nimel ja J. Waga Nõmme Majaomanike Seltsi nimel.

Nõutakse abonementpileteid Nõmme-Tallinna omnibusel. Wabadusplestee ja Waldeki ümbruse majaomanikud pöördusid Nõmme Majaomanike Seltsi juhatuse poole, et see astuks samme abonementpiletite kasutamisele wõtmiseks Nõmme-Tallinna omnibuse liinil, kusjuures sõidukind sellase piletiga ei tohiks olla kõrgem abonementpiletiga sõidukinnast raudteel. Edasi nõuawad sama ümbruse majaomanikud kitsarööpalise peatuskoha awamist Oie tänawa otsa kohal. Mõlemad soowiawaldused otsustati teha teatawaks Nõmme linnawalitsusele.

Raadio

Reedel, 5. juulil

Tallinn-RKS. 7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemist. 7.20 hommikkontsert. helipl. 8.15—8.30 hommikpalwus (õp. Koppel). **Tallinn-Lasnamäe.** 19.00 helipl. ja reklaami. 19.15 riigi ringh. wäikese ork. kontsert. Juhatab R. Palm. Fučik, awam. „Marinarella". Pagel, fant. „Rootsi laulus ja tantsus". Joh. Strauss, walss „Lood Wiini metsast". Drigo, ballett-süit „Talisman". Lampe, „Salome nägemus". Ascher, pop. „Kewad Wiini metsas". Leopold, Krakowjak. Keler Bela, walss „Ilusal sinisel Reinil mõtlen Sinust". Leopold, marss „Mister John". 20.30 Henrik Seppik: Norra fjordides ja mägedes. 21.00 ajamäitaja-ôiendus. 21.01 ülek. Tartust. **21.10 wälismaisi päewaaud. 21.25 helipl. 21.40 kodumaisi päewaaudiseid.** 21.55 Eesti-Rootsi jalgpalli-maawõistluse kirjeldus (O. Lõwi). 22.10 helilaate Inglise popurriisid helipl. arr. Hall, „Jerome Kern'i meloodiaid" — New Mayfair ork. Harbach & Kern, pop. helifilmist „Kass ja wiinl" — Ligth Opera Company. Woods, „Tädi Sally" — Gaumont-Briti stuudio ork. Norton, pop. helifilmist „Chu Chin Chow" — Ligth Opera Company.

Tartu. 7.00—8.30 ülek. Tall. 19.15 ülek. Tall. 21.01 ilma- ja taimekaitseteateid. 21.10 ülek. Tall.

Stokholm ja Motala. 14.00—14.30 provintsi eeskawa. 15.00—16.00 ajaw.-muusikat. 18.05—18.30 soome mängumehemuusikat. 19.00—20.00 helipl. 21.00—22.00 sümfooniork. kontsert. 22.20 koorikontsert. 23.00—24.00 ajaw.-muusikat.

Riia ja Madona. 6.55 koraal. 7.35—8.05 kontsert. 12.00—12.30 börsiteateid ja helipl. 17.05 wene komponistide helindeid (helipl.). 18.10—18.35 soliste kontsert. Kawas laulu- ja klaveriettek. 19.05—19.30 läti laule ja klaverimuusikat. 20.05—22.00 operettide õhtu. 22.15 kontsert helipl

Warssaw ja Kattowice. 7.30 koraal. 7.50—9.20 helipl. ja teateid. 12.57 aeg, Krakowi fanfaarid. 13.15—14.30 ringh.-ork. kontsert. 16.30—17.00 koorilaule. 17.15—17.35 salongork. ettek. 18.00 klaverimuusikat. 18.20—19.00 kammerork. kontsert. 19.15—19.30 kooristkontsert. 19.45—20.05 salongmuus. helipl 20.30—20.50 kwarteti kontsert. 21.10—21.45 helipl. 22.00—23.00 sümfooniakontsert. 23.10—24.00 salongmuusikat helipl. 0.05 tantsumuusikat.

Praha. 7.30 teateid ja muusikat. 8.00—9.20 warane kontsert. 19.00—20.00 jaksa eeskawa. 21.15—22.20 filharm.-ork. kontsert. 22.35—23.15 „Päikese all", soliste, koori ja ork. ettek.

Budapest I. 18.45—19.30 helipl. 20.20 operiork. kontsert 22.00—22.40 laule. 23.00 muistlasmuus. 24.0 jazzmuus.

Moskwa Komintern. 7.20 helipl. 8.00 ork.-kon helipl. 18.30 oop. „Carmen".

Sport

Täna mängib Estonia profidega

Eile lükati wõistlus wihma tõttu edasi. — Tschehhid on kind oma wõidus. — Reedel tschehhide kolmandaks wastaseks T

Wihma tõttu lükati eile õhtul Kadrioru staadionil olema pidanad jalgpalliwõistlus Estonia ja Tschehhi profide wahel edasi tänaseks. Nii kohtawad Tschehhi profimeeskond Sp. K. Budejovice ja Eesti meistermeeskond Estonia täna Kadrioru staadionil algusega kell 19.00. Kui eile waatamata wihmale rohkesti huwilisi käis siiski Kadriorus ära waatamas, kus matsch peetakse, siis tänase ilusa ilmaga on oodata pealtwaatajaid palju rohkem, kui neid oli Budejovice'i ja W. S. Spordi matschil. See wõistlus näitas tschehhide kaunist ja kiiret mängu, kusjuures W. S. Spordil ainult seetõttu õnnestus wiigi saawutamine, et siniwalged teisel poolajal jõudisid otse kui ümber.

Meie ennustus täitus — andke hea wastane, siis mängiwad meie meeskonnad ka paremini. Säärast pinewat ja nauditawat mängu polnud pallipublik täna weel näinud. Tänasel matschil on suureks küsimuseks, kuidas Estonia wäljalt lahkub, kas wõidu wõi kaotusega. Tehniliselt on Estonia profidele wõrdsem wastane kui Sport. Profide wõitmine pole sugugi wõimatu, samawõrd ka kaotamine nendele. Tschehhid ise on kaljukindlad oma wõidule. Kestnädala õhtul kõneldi isegi, et nad on walmis kümnekordselt ühe wastu wedama kihla oma wõidule. Wõit on neil wajaline — see on neil kõigeparemaks abimeheks järgnewate wõistluslepingute saamisele. Oodata on seetõttu tõ delt täna weel paremat mängu kui oli üleeilsel tschil. Misfuguise resultaadi nad suudawad aga ö tada, selles on suur sõna kaasa rääkida meie m meeskonnal Estonial, kes loomulikult tahab paren sultaadiga wäljalt lahkuda kui W. S. Sport. mängu suhtes on kindel, et need, kes jälgisid profi mest matschi, ei puudu staadionilt paljude nende esimest matschi ei näinud.

Estonia koosseis täna profide wastu on järg Mitson; W. Peterson — Neeris; Saar — Pa Räästas; Estam — Uukkivi (Linberg) — Ellma Jensen — Mänga.

*

Et parandada Spordiga kohtamisel saadud m tagajärge, mängiwad Tschehhi profid Kadrioru st nil weel kolmanda mängu. Reedel kell 19.00 n nende wastu TJK, keda tschehhid loodawad ker wõita kui Estoniat. TJK esitab profide wastu järg koosseisu: Noonu (Trei); Gearets — Neumann mann); Schmidt — Sillak — R. Waldow (Bi warus); Kastan — Waldow — Kuremaa — — Tichutschelow. Wõimalik on, et tschehhide mängib kaasa ka J. Wälbe, kui selle klubilt sa nõusolek.

Eesti-Rootsit juhib Matti Aalto

Tulewal teisipäewal Tallinnas peetawale Eesti-Rootsi maawõistlusele palus meie jalgpalliliit saata wahekohtuniku Soome jalgpalliliidul. Soome kohtunikekogu on otsustanud saata wahekohtunikuks Matti Aalto ning Soome jalgpalliliit kiitis selle heaks.

Matti Aalto on warem juhtinud kolme Eesti maawõistlust — 1928. a. Eesti-Rootsit Tallinnas (0:1), 1932. a. Eesti-Soome B'd Helsingis (1:5) ja 1933. a. Eesti-Lätit Tallinnas (2:1).

Rootsi koosseis Eesti wastu

Tulewal teisipäewal Tallinnas peetawale Eesti-Rootsi järjekordsele jalgpalliwõistlusele on Rootsi jalgpalliliit määranud Rootsi rahwusmeeskonna kindlaks järgnewas koosseisus: S. Berggwist; N. Axelsson — W. Ståld; W. Carlund — B. Efsman — E. Snitt; R. Carlsson — A. Samuelsson — Sw. Johansson — K. E. Grahn — A. Hallman; warus A. Ohlsson, O. Hultfeldt, H. Pettersson, H. Carlsson ja A. Nilsson. Tallinna saabub Rootsi jalgpalliekspeditsioon juba laupäewal 19-liikmelises koosseisus, selles kaasa arwatud kolm esindajat.

Noor ww Sven Bergqwist (Hammarby) sai esmakordselt internatsionaaliks Rootsi hiljutisel maawõistlusel Soome wastu. Pk. Nils Axelsson (Hälsingborg) on 15-kordne internatsionaal ja mängis läinud aastal maailmaesiwõistlustel Argentiina ringi wastu. Wk. Walter Ståld (Stokholmi AIK) saab esmakordselt internatsionaaliks. Ph. Carlund (Örgryte) on 7-kordne internatsionaal. Tlh. Bengt Efsman (Eskilstuna) sai esmakordselt internatsionaaliks Rootsi tänawusel hiilgematschil Saksa wastu. Wa. Einar Snitt (Sandwiken) on 14-kordne internatsionaalina meie pallihuwilistele hästi tuntud.

Pä. Roger Carlsson (Eskilstuna) on 8-kordne internatsionaal. Pf. Ake Samuelsson (Borasi Elfsborg) on hea wärawakütt. Tff. Sven Johansson (Borasi Elfsborg) on 10-kordne internatsionaal, tänawu mänginud kolmel maawõistlusel ja l. a. Argentiina ja Saksa wastu. Wf. Karl Erik Grahn (Borasi Elfsborg) on kaitsnud Jolli farnane wäike mängija ja, rahulikkusele ja tehnilisele hiilgaw. Kuulub tänawuste „daanitajate" hulka ja löi Daanile ühe wärawa. Bä. Ake Hallman (Elfsborg, Boras) mängis tänawu samuti Daani wastu. Rootsi seekordne koosseis Eesti wastu on haruldaselt tugew. Huwitaw on asjaolu, et kogu eburiwi, peale pä. Carlssoni on Borasi Elfsborgist. Eesti koosseis Rotsi wastu määratakse kindlaks neljapäewal.

G. Sule wõistleb Wiljandis

Laupäewal korraldawad spordiühing Sakala ja Tartu Akadeemiline Spordiklubi ühisselt Wiljandi staadionil rahwusläkud kergejõustiku-wõistlused. Reist wõistlustest wõtab osa ründa Tartu, Pärnu, Wiljandi j. t. paremaid sportlasi. Muuseas tänawu esmakordselt wõistleb kaasa odawiskes ka Gustaw Sule. Teistest nimekaist kergejõustikuklassist startiwad Erikson, Raska, Arman j. t.

Von Cramm ja Perry Wimbledoni finaalis

Budge ja Crawford kaotasid poolfinaalides

Keiknädalal Wimbledonis mängiti poolfi Alul wõitis sakslane von Cramm hiilgawas gus ameeriklase Budge'i tulemusega 4:6, 6:4, 6: Teise poolfinaalis kohtasid l. a. wõitja Perry ja ford. Perry oli heas mänguhoos ja wõitis t sega 6:2, 3:6, 6:4, 6:4. Finaalis kohtawad fee Cramm ja Perry. Wõitjaks ennustatakse Perry

Eesti-Soome tennises

Tänawuse Eesti-Soome tennismaawõistlus laupäewal Helsingis ja kestab kolm päewa. Eesti wõistleskonda Soome wastu on määratud järg meie paremad tennismängijad: pr. Nõmmik, pr. pr. Paulson, warus pr. Feldhuhn, K. Lafn, H. P Tomberg, G. Rieman, E. Hiiop ja Lingwist, wa Lohk. Rahwusmeeskonna kapteniks on E. Hiiop tennismängijad sõidawad Helsingi laewaga reede mikul.

Tulewik — WJK 4:2

Keiknädala õhtul mängisid Wiljandi staadion jandi Jalgpalli Klubi ja Tulewik järjekordse Keik-Eesti ringkonna B klassi esiwõistluste ring mest warempeetud matschist olid kaks lõppenud dega ja ühe wõitnud Jalgpalli Klubi. kordne matsch normaalaja l andis ka wiigi pooleteunniliisel lisaajal saawutas Tulewik WJK ühe wärawa, seega lõppresultaat 4: lewiku kasuks. Jalgpalli Klubi ciitas seekord misest tuleb WJK-l ja Tulewikul weel kord osutusawas matschis. Mängu juhtis O. Kon linn.

Jaago maadleb Pajsmanni Kalewi wäljal

Sisseetulek olümpiamängude ettewalmistamise

Tallinna Kalewi wäljal peetakse homme, reede jega kell 18.00 maadluswõistlus Jaan Jaago Mag Pajsmanni wahel Jaago wäljakutsel. mad wõistlejid teaawasti Grand-Marines kõrg tschempionaadil, kusjuures Pajsmannilt wõeti tschempionaadi lõppemist tööluba, ilma milleta w elukutselised maadlejad ei saa esineda. Tõsisid kui nagu oleks tööloa äravõtmine toimunud Jaago sel, kes olewat kaotanud kohate Pajsmanni. Selle nud, tegi Jaan Jaago Pajsmannile wäljakutse je lus mõlema wahel kuni seljawõiduni peetakse Maadlusmatsch algab seetõttu kell 18.00, et peal jad jõuaksid minna jalgpallimatschile — TJK jovice'i kohtamisele. Sisseetuleku on Jaago ot annetada Tall. Kalewi rõskejõustiku-osakonnal maadlejate ettewalmistamiseks Berliini olümpia wastu.

Liseriigist

Harjumaalt.

Õpetajate sõit Soome jääb tulewaks aastaks. 2. juulil k. a. peetud Harjumaa Õpetajate Liidu juhatuse koosolekul otsustati Harjumaa õpetajate wastukülastõit Soome õpetajaskonnale teostada alles tuleval aastal. Teatawasti liikati see külastõit hiljuti Harjumaa koolide laulu- ja mängupäewa tõttu määramata ajaks edasi ja nüüd uue külastõidu tähtpäewa kaalumisel jõuti tulemusele, et tänawu weel waewalt wõimalikuks osutub Soome kollegide külastamine.

Lähem Harjumaa õpetajate kongress otsustati pidada ära eeloleva augustikuu lõpupoolel, seega ühel ajal maakoolivalitsuse poolt korraldatawate kursustega.

Maakoolivalitsuse poolt õppejõududele korraldatawate wõimlemis- ja aianduskursuste suhtes awaldati arwamist, et wõimlemiskursus wõiks kesta 4—6 päewa, aianduskursus aga kuni nädala.

Seisukoha wõtmine Inglise keele kursuse asjus jäeti esialgu lahtiseks, kuna teadmata on, kas Inglise keel jääb meie algkoolidesse funduslikuks õppeaineks.

Ajutise maawalitsuse aruanne kinnitati. Siseministri otsusega 1. juulist s. a. kinnitati Harju ajutise maawalitsuse aruanne mõõdunud 1934./35. majandusaasta kohta maawalitsuse poolt esitatud kujul.

Narwast

Narwas surewus ületab künni. Narwa linna statistikabürool on walminud kokkuwõte k. a. esimese poole sünni ja surma kohta. Selgub, et Narwas on poole aastaga sündinud 135 last ja surnud 250 inimest. Abiellunud on 105 paari.

Jõesuus 2500 suwitajat. 3. juulil oli N.-Jõesuu jaosk.-walitsuses registreeritud juba 2460 suwitajat. Suwitajate arw tõusep iga päewaga üsna jõudsalt, sest ilmad on haruldaselt soojad ja ilusad.

Pärnust.

Pärnus 1500 suwitajat. Juuli esimeste päewadega algas Pärnu hoogne suwitajate juurewool. Möödunud pühapäewal ja esmaspäewal saabus rohkesti rootslasi ja mõned perekonnad Daanist. Teisipäewaks oli registreeritud ligi 1500 suwitajat. „Jäneseid", suwitusmaalsust kõrwalehiilijaid, arwatakse olewat wähemalt 150.

Pansionid ja hotellid töötawad juba täiskoormatusega. Ettetellimiseta neis korterit enam ei saa. Küll aga on suwitajate mahutamiseks weel erakortereid. Ka turistide kodud on täis.

Suwituselu haripunkt läheneb iga päewaga. Mereramas on liikumist warahommikust hilisõhtuni. Merewee soojus piisib järjekindlalt 26 kraadi.

Kokkuleppel Rootsi reisibüroodega tuuakse 1. juulist alates iga nädal Pärnu 50 rootsi turisti, kes jäätwad kaheks nädalaks. Turistidega koos tuleb perekondi, kes jäätwad pikemaks ajaks.

Tartust.

Tartusse ajakohane turistidekodu. Wiimasel ajal on Tartut külastanud wõrdlemisi rohkesti wälisturiste ja ekskursioone. Ja nende arw kaswab aasta-aastalt. Seepärast on tekkinud tarwe ajakohase turistidekodu järele, mis praegu Tartus sellisel kujul puudub. Nüüd on hakanud asja korraldama Tartu NMKü, kus ka praegu turiste peatub. Nimelt kawatsetakse praegusele NMKü majale ehitada poolteist korda peale, mille tagajärjel maja saaks kolmekordne ja sinna wõiks sisse seada ajakohane turistidekodu.

Tartumaalt

Uus kirikuseadus toob tülisid. Lõuna-Tartumaal on pidanud mitmed kogudused uue kirikuseaduse põhjal täiskogu koosolekuid, kus on walitud uued kirikunõukogu liikmed. Wõrumaa on tekkinud aga lahkarwamised oka kogudusе ja õp. Eini wahel. Nimelt ei pooldanud õp. Ein esitatud nõukogu liikmete nimekirja. Nii suudeti õpetajale antud weto-õiguse põhjal walida 30 nõukogu liikme asemel ainult 17 liiget. Uus kirikuseadus on tekitanud rohkesti lahkarwamisi.

„Imearstile" protokoll. Otepääl sai politsei jälile „imearstile" K. Uibole. Mees reklaamis end awaliikes reklaamlehtedes. Kuna tal puudusid igasugused load ja kutsetunnistused, koostati talle protokoll.

Wõrust

„Kandle" teater uucle alusele. Wiimasel ajal on Wõrus kohaliku asjaarmastajate teatri ja selle näitejuhi üle rohkelt kõneldud. Et küsimus ähwardas päris paha pöörde wõtta, kutsuti teisipäewa õhtuks kokku Teatriringi erakorraline peakoosolek. Koosolek oli ootamatult otsekohene ja ka teraw, kus Teatriringi kui ka „Kandle" seltsi tegelased wastastikuselt rääkisid wist küll kõik, mis südame peal. Leiti üksmeelselt, et teater on töötanud möödunud hooajal kõigele waatamaa tagajärjekalt, kuigi hooaeg on annud 500 kr. ümber puudujääki. Kuna aga ka wanad wõlad tarwis korraldada, siis leiti olewat tarwilik midagi seisukorra parandamiseks wõtta ette. Üksmeelselt ajuti seisukohale, et tuleb Tartu „Wanemuise", Wiljandi „Ugala" j. t. teatrite eeskujul ellu kutsuda „Kandle" teatrijuhatus, kes oleks niihästi „Kandle" eestseisuse ja Teatriringi wahel wahemehelks ning otseselt teatri korraldajaks, kellele allusid kõik teatritegelased. Küsimus leidis üksmeelselt poolehoidu ning ajutise juhatusse waliti A. Tooop, G. Eisen ja J. Krull.

Hiiumaalt

Kärdlas uppus 11-aastane tütarlaps. Teisipäewa õhtul kella 10 paigu uppus Hiiumaal Kärdla lähedal Lehtma lahes Kärdla tütarlaps 11-aastane Salme Laasma. Kui laip tõmmati wälja pääsjate poolt, ei annud kunstliku hingamise tegemise katsed enam tagajärgi.

Salme Laasma oli hilja õhtul läinud koos Irma Tisleriga suplema Tareste randa. Laasma piiidnud nooremale sõbrannale demonstreerida oma ujumisoskust ja ujunud kesklahe poole, kus weesi sügawam. Kui jalad enam ei ulatanud põhja, wajus Laasma wee alla. Tisleri hädakisja peale joostid kohale läheduses seiswad isikud, tütarlapse keha tõmmati weest wälja ja kutsuti kohale arst. Arst piiidis kunstliku hingamise abil tütarlapse elu päästa, mis aga ei annud tagajärgi.

Wõrumaalt.

Wõrumaal wähjakatk. Nagu meie mõne aja eest teatasime, on Wõrumaal wiimasel ajal wähjad wälja suremas. Nüüd on asutud põhjusi selgitama. Teisipäewal sa

Tööpakkumised

Kodulist,

wanemat naisterahwast, waja maale. Kaupa teha 5. juulil kella 8—9 homm. Paldiski mnt. 40.

Tüdrukut

tarwis maale tallu pikemaks ajaks. Kauplema tulla neljap. kl. 3—5 Magasini tän. 2-a, krt. 5.

Raamatupidamis-

töödega wilunud preili wõi üksik proua (eelistatud, kes omab ainelise kindlustuse), leiab kestwa teenistuse. Soowiaw. ühes elulookirjeldusega ja päewapildiga ilt. „25—35 a."

Wajatakse
karjatalitajat ja tubast teenijat,

kes weidi keeta oskab. Habersti mõis, Paldiski mnt.

Kena wälimusega noor puhweitipreili ja kelnerinna
saavad koha

ärasõiduks prowintsilinna. Küsida reedel, 5. juulil, kl. 11½—1 wõõrastemaja Imperiali uksehoidjalt.

Wirk, korralikust perekonnast 15—16-a. tütarlaps saab
õpilasekoha

käsitööärisse. Rataskaewu t. 2.

Mees- ja nais-
heinalisi

tarwis maale. Kaub. 5. skp. kl. 9—12 Tornimäe t. 7—4.

Vajatakse

linna lähidale maale naisheinalist. Kauplema tulla Kaasarmu tän. 4—7, Laadaplatsi ääres. Tulla õhtul pärast kella seitset, wärem ei ole kodus.

Taluteenijat-

perenaiseabilist maale suuremaste tallu sutwekuudeks tarwis, soowikorral ka pikemaks ajaks. Kirjad saata ilt. „Korralik 467".

Korralikku
teenijat

tarvis, kel on huvi kaupluses kaasa aidata; võib olla ka provintsist wõi maalt. Vana Viru t. 10—4, õhtul pärast kl. 8 wõi homm. kl. 7.

Maale tallu

kohe sulast ja tüdrukut waja. Kaub. reedel, 5. juulil, kella 12—2 S. Tartu mnt. 82, hoowis.

Teenijat

vaja Lagedi jaama juure väikesesse majapidamisse ja aiatööle. Kaub. täna, 4. juulil, kl. 3—8 Maakri tän. 6, väravas.

Kaht teenijat

tarvis maale väikesele kohale, soovitav üks nais- ja teine meesteenija. Kauplema palun tulla reedel, 5. juulil, S. Juhkentali t. 24, lihakarni.

Sulast

tarvis maale. Kaubelda pärast kella 5 Vabriku tän. 25—23.

Betoonitöölisi

tarwis tööstusse Järwel. S. Pärnu mnt. 128, Järwel.

Õpipoissi

vaja kella-kullasepa juure. S. Tartu mnt. 42.

Apteegi assistenti

kohe tarwis maa-apteeki. Teat. slt. „Apteegi asistent".

Müüri- ja puutöölisi

tarwis Nõmme, Turuplats nr. 2.

Põllutöökoda

wajab
maamõõtjald-kultuurtehnikuid

Soowitaw kõrgema eriharidusega. Lähemaid teateid saab Põllutöökoja maaparanduse ja maamõõdu talitusest Tallinn, Pikk tän. 40.

Naisheinalisi

tarvis maale. Kaub. täna kella 5—7 Seltersi t. 30—32.

Osanikku

tarwis tööstusettewõtele, wõi
laenuks

kuni Kr. 750, hiljemalt 1 aastaks. Protsendid kokkuleppel. Teat. slt. „Laenuks nr. 7735".

Sulast

ja tüdrukut tarwis linna lähidale maale. Kaub. 4. juulil kl. 8—10 homm. Weerenni 5—9.

Tüdrukuid

tarwis heinatööle. Paldiski mnt. 52-w, Krüger.

Waja korralikku
köögiteenijat.

Tulla pärast kl. 5 õhtul rest. „Must Kass".

Waja öölokaali
lillepreilisid

ja palgalisi baaridaame. Tulla pärast kella 5 õhtul restor. „Must Kass".

Wajatakse wilunud
tööjõudu

pesukotta pesutööle. Tulla Karu tän. 11.

Teenijat

waja, kes keeta oskab. Narwa mnt. 43, söögisaal.

Rakvere jaama raamatukapp on avatud

kella 7 homm. kuni kella 8 õhtul, samuti öiste rongide ajal. „Päevaleht" ilmub müügile Rakveres kell 17.45 p. l.

E. Videvik,

Rakvere jaama raamatukapp

Töötsimised

Poole kuu palk

sellele, kes wõimaldab töökale, karskele, mittesuitsl. noormehele mingi teenistuse, omab pikema kaswu, tugeva jõu ja ausa iseloomu. Kirj. slt. „Teie ei kahetse".

Intelligentne, haritud 28-a. naine
otsib kohta

üksiku haritud, korraliku härra majapidamisse. Pal. aadress jätta slt. „Leidsin".

Kautsjoniwõimeline haritud aus ja karske 26-a. noormees soowib teenistust ärisse, wabrikusse, autole kraamipakkujaks wõi muud, nõus ka ärasõiduks. Pakk. slt. „Noormees maalt + 26".

1-liigi autojuht

kauase praktikaga soowib kohta era- weo- wõi taksoautole. On täiesti karske, töötab kaasa. Kirjad slt. „Autojuht = 71".

Puusepad,

saarlased, soowivad wooderdus-, remondi- wõi uue ehituse tööd. Kirjad slt. „Puusepad 1+2".

Nelu

otsib kohta üksiku härra juure wõi väikesesse perekonda. Kirj. slt. „Tööpuudus 26".

Noor tütarlaps

soowib toiduainetekauplusse abilisteks-teenijaks. Kirjad slt. „Weidi wilunud 16".

Noormees

otsib teenistust — kontorisse, uksehoidjaks, ladusse, wõib ka mõni muu töö olla. Walitseb 5 keelt. Teatada slt. „W. M. 35".

Noor haritud preili palub wõimaldada
tööd

ettekandjana (wilumata), äriõpilasena wõi üksikik mis alale. Kirjad slt. „Elu kriimustab 7605".

Omab head soovitused.

Kommertsgümn. lõpet. soowib kohta kontorisse, kassasse wõi ärisse. On wilunud raamatupidamises, on enne pangas teeninud. Pakk. slt. „Õnnelik 1. juuli".

Intellig. keskealine wene daam, wilunud õpetajanna, otsib
kasvatajanna-kohta

laste juure, seltsidaamiks wõi haigepõetajaks. Soowitaw oma korterist käimisega. Kirjal. slt. „Nr. 7599".

Töökas

noor maanaisterahwas palub linna wabrikusse, ajutusse üksfõi kmis tööle. Kirj. slt. „Hea tunnistus 26".

Täiesti karske ja korralik
1-liigi autojuht

soowib kohta, kas era- wõi weomajinale, on teinud ka töökojas autoremonti. Kirjad slt. „Maal, linnas".

Vanem kammija

soowib head kohta, tunneb meestetööd ja teeb ka wähe wesilaineid. Pakk. slt. „Solidne äri".

Tutwuse puudusel
otsin tööd

igasuguseid remondi-, puu-, tsemendi- ja maalritööd. Kirj. slt. „Mitte kallis".

Kaubanduskooli haridusega tütarlaps
soovib kohta

ärisse, kontorisse wõi laste juure. Kirjad slt. „Aus ja õiglane".

Korralik neiu

soowib kohta toiduainetekauplusesse, ettekandjaks wõi toanetiuks, omab wilumust kõiges, walitseb keeli. Kirjalikult slt. „88, 79".

Tunnistuste ja soowitustega wanem lasteta
kojamees

soowib kohta, teeb kõiki ettetulewaid töid. Kirj. slt. „Aednik 7654".

Neiu soowib
passikohta,

iga päew wõi 3 korda nädalas. Teat. slt. „Aus 65".

Potisepp

teeb kõiki ahjutöid. Raudtee t. 68—3, G. Kõrgemägi.

Võtan enda peale

wälis- ja sisemaalri töid, peremehe wõi oma materjaliga. Teat. Ahju tän. 5—3, wõi kirj. slt. „Korralik töömees".

Wanem lasteta abielupaar soowib
kojamehekohta,

tunneb remonti, omab tunnistuse. Pal. teatada nüüd wõi edaspidi slt. „Karske 50. 15".

Keskealine, karske
meesisik

soovib mingisugust teenistuskohta: ladu- wõi majavalitsejaks, kontoritöödele, raamatupidajaks, kasseerijaks, kümnikuks wõi muud, on neil aladel vilunud, võib ka metsaasjanduse alal töötada. Omab kauaaegse praktika ja väga head soovitused endistelt kohtadelt. Koha soovitajale tasuks Kr. 50.—. Teatada slt. „Vilunud tööjõud 1909".

Lgp. tööandjad!

Palun, võimaldage korralikule, töökale mehele väljavedajakoht, võib ka kautsjoni maksta, soovitajale tasu, soovitav leivaärisse. Pal. teat. slt. „Töömees 32".

Aus, täiesti karske, kesthärid. noormees palub mingisugust
teenistust

tööstusesse, ärisse, ladusse, trükikotta wõi mujale. Pal. teatada slt. „Kaitseväest tulnud".

Noor wilunud
ettekandja

soowib kohta ettekandjaks, kohwikusse wõi pikoloks, nõus ka ära õittma. Kirjad slt. „Wilunud kõiges 7739".

Poole kuu palk

sellele, kes soowitab noormehele mingi töö wabrikusse wõi ärisse. Kirj. slt. „Poole kuu palk + 19".

W. a. härrad tööstturid, kaupmehed ja kaaskodanikud!

Palun, võimladage ausale, intelligentsele noormehele mingisugune
teenistus;

kas ärisse, kontori wõi wabrikusse, nõus ka iga muuga. Lahkeid abistajaid palun teatada slt. „Korralik — 20+4".

Aus, korralik saareneiu
soovib kohta

üksiteenijaks wäikesesse perekonda, on enne teeninud, oskab keeta, räägib wene keelt, omab ka tunnistused, soow. Nõmmele. Kirjad slt. „Saareneiu 7716".

Härrad tööstturid!

Palun, võimaldage haritud 28-a. meremehele mingi teenistus wabrikusse, ärisse wõi ladusse, tunneb elektrit ja mootoreid. Ärilise vilumusega, kohaneb kiiresti tööga. Kirj. slt. „1-liigi autojuht".

Algkooli lõpetanud
noormees

palub kaheks kuuks mingit kergemat tööd. Teat. slt. „Töö + 1".

Lgp. tööturid!

Noor korralik tütarlaps palub pisarsilmil mingisugust tööd wabrikusse. Teat. slt. „Viimne palve 7719".

20-aastase praktikaga bilansiwõimeline
raamatupid.-korrespondent,

täiesti vilunud kauband.-tööst., aktsiaselts. raamatupid. organiseer., valitseb kohalikke, ingl. ja prants. keelt, otsib alatist wõi juhusl. teenistust. Nõus iga töö ja tasuga, ka ärasõiduks. Parimad soovitused. Pikkjalg 3—15.

Täiesti vilunud
ettekandja

palub kohta söögisaali wõi restorani, võib ka olla pikoloks. Pal. teat. slt. „Vilunud + 20".

„Päevalehe"

üksikuid numbreid müüg. Jõelehtmes, J. Saarmaki äris.

Korteripakkumised

Tallinnas.

Korralik
möbl. tuba

erafisf. kiiguga wälja üürida. Niine t. 9—1.

Suur elegantne 5—6-toal.
esinduskorter

Toompeal, waatega merele ja Tornide wäljale, wälja anda Toom-Rüütli tän. 12—5, waadata wõib kella 7—8 õhtul.

Tuba

ära anda, wanni tarwitusega, mõõbliga wõi ilma. Narwa m. 66—2.

Söögisaal,

hästi töötaw, ära anda. Soow. kirj. slt. „84".

Kelder

üürile anda. Niguliste tän. 18.

Möbl. tuba,

erafisisek., härrale üürile anda. Kaupmehe 13—1.

Korter

— 1 tuba ja kõõk, keldrikorral, elekter, vesi, välja üürida Terase t. 3, küsida kojamehelt.

Elumuutmise puhul kohe ära anda tööstuste keskuses hästiminev
koloniaalkauplus

lahtise piima ruumiga ja õllemüügi õigusega. Korter poega ühes. Teateid saab Scheeli panga vastast lehekioskist Vanaturukaelas nr. 1.

Kaasüüriliseks

wõib tulla noormees wähese tasu eest. Suur Tartu mnt. 18—3.

Korter

—2 tuba ja kõõk, ja töötoaruum wälja üürida. Palju päikest. S. Pärnu mnt. 8—1.

Omaette, mugaw,
möbl. tuba,

wanni tarw., elettriga, üksikule ära anda. Õllepruuli t. 3, 2. korral. (Tõnismäe lõpul.)

Uues korralikus majas ära anda
korter

— 1 tuba, kõõk ja esik, ühes kõrwaliste ruumidega, üksikule wõi noorpaarile. Oskari tän. 6—2.

Ära anda wähese mõõbliga ruumikas
tuba

Wäike Tartu mnt. 19—2 (sissekäik hoowist).

Korter

— 2 tuba ja kõõk, wõib mõõbliga, ära anda Tina tän. 8. Näha wõib reede homm. kella 8—10 ja õhtul pärast kella 7. Sissekäik hoowist.

Korteripakkumised

Nõmmel ja mujal.

Kloogal

kohe üürile anda mõõbliga suwila — 5 tuba, koos wõi üksikult. Teine suwila müüa; ja ehituskrunt raudteejaama juures odawasti müüa. Läh. äripäewiti telef. 312-90; iga päew telef. Klooga 20.

Suvitajad

perekonnaga wõi üksikult wõiwad saada korteri, soowikorral ka üksiku toa, suweks Kohila alewis. Läheda jõgi, männimets; 5 min. tee raudteejaamast. Läbi rääkida kuni kl. 4 päewal Wana Wiru 13—12.

Nõmme, pension Hammerbeck,

Aia tän. 9 (Liiwa tän. nurgal) wabanes suur ilusasti mõbleeritud tuba. Täieline pansion. Telef. 520-11.

Elvas,

männimetsas, järwe ääres on mõbleeritud toad ühes wanni tarwitamisega ja täiel. pansioniga ära anda. Aadress: Elwa, Järwe t. 1, villa Afanasjef, pansion Eichhorn.

Korteriotsimised

Riigiteenija wajab 1—2-toal.
korterit

Teat. slt. „Kohe 7590".

Wajatakse awarat 2—3-toal.
korterit.

Teatada slt. „Kindel teenistus 7604".

Wajatakse
autogaraashi

kesklinna ümbruses. Teat. slt. „Garaasi."

Kindlas ametis noormees emaga otsib
korterit

— tuba ja kõõk wõi tuba wahesseinaga, kas nüüd wõi edaspidi. Teat. slt. „Nr. 333".

Üksik ametiskäija prl. soowib wäikest omaette
korterit

wõi tuba mõõbliga. Teat. slt. „Ametiskäija + 1550".

Ametiskäija proua emaga otsib
korterit

— tuba kõõgiga wõi wahesseinaga wõi ruumikat tuba pliidiga, soow. mitte kaugel kesklinnast, wesi ja W. C. majas. Pal. teatada slt. „Üür 15 krooni".

Kes võtab 2 tütarlast,

12—11 aast., suwitama ühes kostiga, teat. Jakobsoni 65, pudukaupl. wõi kirj. slt. „2×2".

Intelligentne perekond Pirital wõi Meriwäljal, kes wõtaks
suveks 6-a. poisi kostile,

teatagu slt. „Armas ja hea laps".

Korralikult maksja wäike perekond otsib 1. aug. wäiksemat
korterit

2 toa, kõõgi ja üldwanniga, korralikus majas, S. Tartu mnt. wõi S. Pärnu mnt. ümbruses, wõib olla ka mujal. Pakkumised ühes hinnaga slt. „1. august".

Lasteta abielupaar, täpne maksja, wajab 1—2 toa ja kõõgiga
korterit

turu ümbruskonda. Pakk kirjal. slt. „Nr. 20 S."

Ühetoalist
korterit

soowib pensionär (wanem naisterahwas) wõi tuba wahesseinaga wõi mõõblita tuba, suuremat. Teat. slt. „Pensionär 7662".

Lasteta abielupaar wajab kohe wõi edaspidi 2 toa ja kõõgiga (wõi 2 tuba pliidiga) korralikku korterit, soowitaw Narwa mnt. ja Reimani tän. rajoonis. Pakk. kirjal. slt. „Kindel teenistus + II linnajaon".

Vajatakse 9. juuliks
korterit.

(1 suurem tuba ja kõõk wõi 2 tuba ja kõõk), elektervalg. ja veevärgiga, Kalamaja rajooni. Teat. slt. „7608".

Kalamaja rajooni soovib preili kohe korralikku perekonda wõi üksiku naisterahva juure
magamiskohta.

Teat. kirj. slt. „7726".

Otsitakse kuni 15. augustini wäikest
3—4-toalist korterit

kõrwalruumidega, kesklinnas wõi lähedas eeslinnas. Pakk. slt. „M. T."

Tühi äriruum

rahwarikkas kohas kohe ära anda, ühes korteriga. S. Pärnu mnt. 153.

Vajatakse 1. augustiks 2-toalist kõõgiga
korterit

wõi tuba kõõgiga. Soovitav uues majas ja II wõi III linnajaos. Pakkumised ühes üürihinnaga teat. slt. „Riigiametnik M."

2-toalist korterit

4. linnajaos vajab wäike perekond. Kirj. slt. „5317".

„Päevalehe"

üksikuid numbreid müüa Keila-Joal August Puusepp.

Müüakse

TAPEETE

SUURES VALIKUS JA maalrivärve soovitab

rohu-, värvi- ja tapeedikauplus

Joh. Pert

(end. K. Dutshinsky)

Paldiski mnt. nr. 9

Uus „Naumann" meester.
jalgratas

müüa. Näha kella 9—1 Koidu tän. 27—10.

Soovitame Toidutööst. „Tervise"
RULLHEERINGAID
patentpakendis.
Nõudke toiduäridest!

Müüakse suvituskiunte
Merevahes,

Laulasmaa lähedal. Raudteeühendus Kloogalt, autobuseüh. Keila-Joalt, hind 50 senti r.-mtr. alates. Soodsad tingimused. Teateid annab maamõõdubüroo Dunkri t. 4—1, III kord, kella 3—4.

Hästi puhtaks hõõweldatud
trepiastmeid

ja ehituspaasi mõõduka hinnaga soowitab Ed. Sogenbits, Künka tän. 20, Lasnamäel, tuuleturbiini juures.

Maja

Nõmmel, ilusas kohas, soodsail tingimusil müüa. Teat. kirj. slt. „Ilus puuwiljaaed".

Täiesti korras
sõiduauto

„Steyr", 12½ h.-j., odawasti müüa. Küsida Tui tän. 16—8, telef. 468-45.

Müüa wähepruugitud
sportauto,

6-tsil., 12 hob.-j. Chevrolet. Näha kella 9—2 S. Roosikrantsi tän. 8, garaažis.

Müüa noor
hundikoer

odawasti. Roopa 6—8.

Müüa

ratsahobune „Janki". (Kõlwuline ka wankri ette.) Sealsamas waja karjast. Koidu tän. 80.

Müüa 8 korras pumpa — „Bodan nr. 3", „Imatra nr. 2" ja 2-tolline kolbepump, kõlwuline tulekustutamiseks ja muuks otstarbeks. Liiwalaia tän. 33, wanaraua kauplus.

Suured vaibad

müüa: 1) pärsia, 2) prantsuse 3) imärna

S. Karja 23,

küsida mõõblikauplusest.

Müüa spitsi tõugu
kutsikaid

isa pruun, Mischka. Läbi rääk. Tatari tän. 18—1, kl. 13—15 ja 20—22.

Linksarm

ja lappimismasin „Singer", peaaegu uued, 1—2 a. tarwit., juhuslikult ¼ hinnaga müüa. Suur Roosikrantsi tän. 8—15.

Odawasti müüa pilliroost
punutud mõõbel,

diiwan, 2 tugitooli, laud ja jalaga lamp.

S. Karja 23,

küsida mõõblikauplusest.

Lukusepatöökoja

sissejeade, müüa ühes masinate ja inwentariga. Soow. kirj. slt. „Töökoda nr. 25".

Müüa

Klooga raudteejaamas häid männipalke 4300 kantjalga. Lähemalt: Tallinn, Toom-Kuninga tän. 34, krt. 1-a, hoowimajas.

Soodsail tingimusil müüa
palkmaja,

uuem moodne ehitus, osal. järelmaksuga. Nõmmel, Kiwimäel, Lemmiku 14.

Müüa
2 mootorratast.

Näha wõib kl. 8—6 Narwa mnt. 15, garaažis.

Katusepilpaid

müüa suuremal hulgal. Teateid saab Kentmani tän. 32—1, Tallinnas.

Piirsalu Kuiemõisas ilus
talukoht

müüa, hind 2.500 kr., väljamaks 1800 kr., ülejäänud pikaajaline võlg. Kirjad kuni 15. skp. slt. „Ilus talu 7758".

Müüa

pikemat aega töötanud lukusepa- ja kummiparanduse töökoda. Soow. kirj. slt. „Kiirelt 7731".

Juuksetööstus

ärasõidu pärast odawasti müüa wäikese korteriga. Laulupeo tän. 16—14.

Sõiduauto

kiiresti odawasti müüa. Teat. saab Hollandi 28, söögisaalis.

Odawasti müüa suure walgusjõuga rullfilm-
fotoaparaat

6×9. Teat. slt. „Foto 6×9".

Kodasema masinaühingu liikwideerimise tõttu odawasti müüa täiesti korras ja töötõimsad 6-hobusejõuline
aurukatel ja viljapeksumasin,

48 tolli trumli laiusega, wiljasorteerija „Tegur", tuulimasin „Andersson". Lähemaid teateid saab kohapealt Esna p.-ag. Kodasema. Juhatus.

Maa-apteek

rutuliselt müüa perekondl. põhjusil. Kirjad Loobu ag. Läsna, Karl Mutra'le.

Rutuliselt odawasti müüa täiesti sõidukorras
purjelaev,

suurus 14 netto rg.-tonni. Teateid annab A. Jakula, Pärispea, Loksa.

Tähe tän. müüa
krunt

ühes pealolewa tööstusruumiga, hind 2800 kr. Teateid kl. 9—2 Jaani tän. 6, 2. korral, agentuurkontorist „Wa-He".

Müüa hea
vedruvanker,

kohane piima- wõi turukaubaweoks. S. Juhkentali 42—2.

„Päewalehe" ja „Laste Rõõmu"

kuulutusi ja tellimisi wõetakse wastu ja müüa üksikuid numbreid

Türil,

H. Kimbergi kauplusest.

Ostetakse

Kiire!

Soowin osta pruugitud, kuid sõidukis täiesti kõlwulise, ilma korwita, mootorratta, 2—5 h.-jõudu. Soowiawaldused saata üksikult wõi kirjalikult Estonia pst. 25, kojamehele.

Ostetakse

pandipileteid, pruugitud suwe- ja talwepalituid, kantud ülikondi, õmblusmasinaid, jalgrattaid j. n. e. Maksan korralikult. Wäike Pärnu mnt. 23.

Briljante, kulda, hõbedat,

kulduurisid, wanu rahasid, antiikasju ja pandikwiitungeid kõrge hinnaga ostan Wene tän. 4, Ed. Muga.

Briljante, kuld-, hõbe- ja kristallasju

ja walgeid pandikwiitungeid ostab kõrge hinnaga

L. Krasnokutsky ja poeg

Kuninga tän. 6, telef. 481-59.

Kes vajab raha?

Kompassi tän. nurgal, S. Tartu mnt. 19, ostame igasuguseid riideid. Sealsamas müüa väga odavasti pükse, ülikondi ja palituid. Müüa suured vaibad.

Hästi hoitud
numeraator-templi,

kuue kohaga, soowin osta. Teatada ühes hinnaga slt. „Numeraator".

Maja

juhusl. müüa mere ääres, prowintsilinnas, 3 äriga, turu wastas, sisse teeb 16%, hind kõigest Kr. 4750, väljamaks kokkuleppel. Kaub. kuni kl. 11 e. l. Salu tän. 6—1, Seebi t. sisse.

Soovitakse osta
pruugitud kolbe

veoautole Chevrolet, 1929. a. mudel. Kolbid peavad olema niisugused, mis on kõrvaldatud enne teiskordset puurimist. Teatada slt. „Kolbid".

Nõmmel soowin osta wäikese
krundi

ehituseks. Teat. krundi suurus, asukoht ja hind slt. „35+45".

Soowin osta korras
talu

wõi mõne wäiksema koha, raudteejaamast mitte kaugel. Soowitaw, kus on metsa ja wett. Kirj. slt. „Ostja 128".

Kõige kõrgema hinnaga
ostan

pruugitud riideid, majakraami, pandipileteid j. n. e. Teat. S. Tartu mnt. 18, tel. 314-06.

„Päevalehe"

üksikud numbrid on müügil Jõhvis, J. Priksi kauplusesi.

Mitmesugust

Hea südamega soliidne 24-a. noormees, kellel puudub tutwusringkond, soowib leida
hea sõbra

preilide wõi härrade hulgast. Kirj. slt. „Ka olen üksi 888".

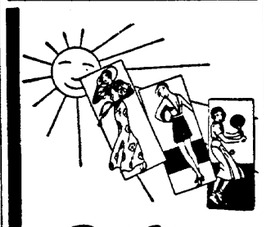

„Czibi"

juba suur!

Tuhandeile soowele wastu tulles on ilukreem CZIBI nüüd saadawal ka 3 korda mahukamas karbis à 50 s. (wäike karp 25 s.)

Kes rõhku paneb heale jumele, see tarwitab järjekindlalt FEIWAL'I meeldiwalt lõhnastatud ilukreemi CZIBI kollases karbis ja selle juure sobiwat FEIWAL'I glütseriinseepi «STANDARD»

Walm. Feiwal, Tallinn.

Wajan wähemalt 4000-kr. kapitaliga
osanikku

ettewõtte laiendamiseks. Eriti soodsad wõimalused. Soow. slt. „Erijuhus 7746".

1000 krooni

laenu maja obligatsiooni wastu vaja, prots. kokkuleppel. Kirj. slt. „Kindel laen 7715".

TALLINNA EESTI KIRJAST.-ÜHISÜ

TRÜKIKODA

LITOGRAAFIA TSINKOGRAAF

KÜITEKODA

WALMISTAB KÕIGE KIIREMALT JA MAITSERIKKAMALT IGASUGUSEID AKTSIDENTS-, RAAMATU-, KIWI-, OFFSET-, ROTATSIOONTRÜKI- JA RAAMATUKÖITMISTÖID, KLIŠEID

TALLINNA EESTI KIRJAST.-ÜHIS

TALLINN, PIKK T. 2.

TELEFONID: OMA KESKJAAM WÄLJAKUTSEGA AINULT ÄRIPÄEWITI KELLA 9—15, PÄRAST SEDA

Astro-grafoloog Vilma

oitsustab õigesti elusaatust, lahendab kõik tüüd, kõhtuprotsessid ja õnnetu armastuse saladused. Nõu ja abi kõigis asjus. Wäike Tartu mnt. 2—5, hoowimajas, 2. korral. Maks wabatahtlik.

Kas leidub

seiklejat, kes teeb kaasa pikema merereisi lõunamaadesse? Kirj. pal. slt. „Reis jahtlaeval".

Ma'mist weerõõstja kanalisatsooni

KAEVU KAASI

igas suuruses müüb alates 4 kr. tükk

AIVAZ TALLINN SOO 27.

Kes usaldaks noorele prouale laenata kohe
25 krooni,

Teat. slt. „Vaikima".

Kellel on
puuhoov

ära anda wõi vastav plats puuhooviks, teat. slt. „1005".

Tõsiselt ellu suhtuv, soliidne, parema wälimusega 28-a. haritud noormees, kuid vaene, sellepärast ei leidu kohast teenistust,
soovib tutvust

abielu mõttes ausameelsete, heatahtlike rikaste preilide ja prouadega. Kirj. slt. „Olen 175 sm pikk".

Daamid!

Elektri-aurulokid wälismaa õlidega, kestwus 8—10 kuud, suured rullid, alates Kr. 1.50 pea wõi 15 s. lokk. Töö eest wastutus. Juukseteõstus „Ira", Raua tän. 42, Kreutzwaldi t. nurgal.

Autobused

wäljasõitudeks saada Narwa mnt. 16—5, telef. 311-89.

Korralik noormees soowib
tutvust

preili wõi prouaga tööliskringist, ustawa sõbra leidmiseks. Wanad. 18—26 a. Kirjad palun slt. „Ustaw sõber 7607".

Daamid!

Parimaid Wella elektri-aurulokke ja wesilaineid tehakse Narwa mnt. 4, telef. 300-97. Hinnad wõistlemata.

Austusega Fathal.

Tikerberi-

ja punasesõstra-põõsad wälja rentida wõi ka tikerbere liitriwiisi müüa. S. Pärnu mnt. 34—1.

Minu südame daam, kas magad? Pikk, blond, iseseisew 30-a. mees soowib
tutvust.

Kirjuta slt. „Os."

Jäävalt kasulapseks

soowib 19-a. ausa minewikuga, meeldiwa kaswuga noormees. Kirj. slt. „Kaunis kasulaps".

Daamide ja härrade juukseteõstus
SAUNA 3.

Hinnad daamidele: lokkimine — 30 s., lõikamine — 25 s., vesilained — 40 s., maniküür — 30 s., kulm. ja ripsm. värvimine — 35 s. Härradele habemeajamine — 10 s., lõikamine — 25 s., peapesemine — 25 s.

500 krooni

kiires korras hea protsendi ja hea tagatise wastu soowin laenata. Teat. slt. „Wäikkiwelt".

Energiline pr., pr
ra, kes
laenab

liha- ja delikatessäri
heas rajoonis Kr.
saab kindlapalgalise
maśse äriśie. Pro
leppel. Ainult tõsi
kuni 8. juulini
„Äri + tulu".

Wõlukunsti salad
astr.-spiritis

selgitab kõik, mis s
ranud, nõu ja abi õ
ja armastuses, õpet
Inimkujude etletoom
ri tän. 13—4, kl. 9

Elektri-aur

Bellen-Favorit-apara
red rullid, juuks on
läike ja lokid kaua
soeng walmib 2 tun
lokk. Pikk tän. 36,
Aust. pr

Heinam

niiduks wälja rent
tän. 10/12, küsida
17—6.

Lgp. preilid ja pr
autoomani

Palun, võimaldage t
liigi autojuhile. Ol
parema välimusega
mees. Soovin ühtlas
kaaslasecks. Kirj. s
28 × 175".

Jäätaks
kasulaps

sellele, kes võimald
lis õppimise. Kirj
Jaani, A. Mutli ka
sulaps".

Huvisõ

üürijalgrataste Pa
peale 6. juulil. Sõi
krooni. Lähemalt k
Pärnu mnt. 8 (ho
mistõhas).

Kadun

Palun s

härra

kes nägi 2. juuli
peapost., kui puldi
rahakoti leidja sell
oma aadress teata
isiku lohtamisel pol
da. Tasu Kr. 50
A. Bartoschewitschi
risse, Dunkri 3—2

Võimal

hea teenistuskoha s
kes toob tagasi Ta
ris 2. juulil s. a. k
Teatada slt. „Võim

Loodan, et peat
te oma
säärsaa

misfuguised 3. skp.
salu rongile. Teat
ride Keskkogi uksel

Kanaari

rohekashall, saba
suled, lendas wäl
õhtul, palun lei
Mardi 6/8, krt. 2

Leit

Kanaari

tulnud. Wabadusp
me. Telef. 523-3

K-M
JO
ROOSI
NARWAS. PÄEW
TALLIN. PÄEWA
KÕIK, K
JA TALLIN
WASTU
VÕIT

Äkilise surma läbi lahkunud

VI ko'onni salgajuhti JOHANNES TOHWER'it

mälestab kurbuses **E. P. Risti Samariitlaste Tallinna Koondus.**

Ootamata surma läbi lahkunut kaaswõitlejat

Johannes Tohwer'it

mälestab sügawas leinas

E. P. Risti Samariitlaste Tallinna Koonduse VI kolonn.

---

30. 6. s. a. Riias surma läbi lahkunud ühinguliiget

Jakob Brigmann'i

mälestab **Eesti Tehas-Meistrite Uhing.**

Kauaaegset juhatuseliiget

Johannes Tohver'it

mälestab

Tallinna linnateenijate Laenu-Hoiuühisuse juhatus.

ETA

„Kirjalik õpetus on odawaim ja parim".

Thomas Alva Edison.

KODUKESKKOOLI

wõetakse uusi õpilasi wastu kõikidesse klassidesse. Kodukeskkoolis wõiwad õppida kõik, kellel puuduwad wõimalused käia tawalises keskkoolis (gümnaasiumis).

Ulikooli sisseastumiseksamitele

ettewalmistamiseks soowitab Kodukeskkool tööjuhatusi kõigis aineis keskkooli (gümnaasiumi) õppekawa ulatuses.

Õpetajaile ja ametnikele — eesti keele erikursus.

Lähemaid teateid annab suuliselt ja kirjalikult Kodukeskkooli büroo, Tallinn, Estonia p. 11, tel. 306-22.

Kodukeskkooli juhataja.

Tallinna linnawalitsuse ehituseosakond annab wälja kirjalikul wähempakkumisel

trammikuuri ehitustööd

S. Pärnu mnt. 47.

Pakkumised toimuwad 17. juulil 1935. a. kell 10 linnawalitsuse ehituseosakonnas tuba nr. 14, Nunne tän. 2. Wähempakkumise ja lepingu tingimusi wõib näha igal tööpäewal kella 11—12 linnawalitsuse ehituseosakonnas, Nunne tän. 2, kuhu ka kinnised pakkumised märgusõna all „Trammikuur" ära anda. Wähempakkumise tagatistrahwi suurus on 10 protsent wähempakkumise summast.

Tallinna linnawalitsuse ehituseosakonnal on wälja anda

Naiskutsekooli maja ehitustööd

Tõnismäe ja Tui tänawa nurgale.

Lähemaid andmeid saab igal tööpäewal kella 10—12 linnawalitsuse ehituseosakonnast, Nunne 2, tuba 15.

Nõmme linna rohu- ja wärwikaupluse

wajab suwekuudeks

drogisti abi.

Soowiawaldused ja curriculum vitae saata rohukaupl. juhataiale kuni 8. juulini.

„PÄEWALEHE"

UKSIKNUMBRITE MUUK

H. WARIK, LEISI — SAAREMAAL.

Adwokaadid

Vandeadvokaadid:

Vulf Katznelson

&

Bernhard Markovič

Vandeadvokaadi abi:

Joosep Markovič

Kuni 15. augustini k. a. vastuvõtt hommikul kella 9—1 ja 3—4 p. l.

Arstid

Dr. Lury.

Naha- ja suguhaiguste eriarst. Wastuwõtt kl. 10—1 ja 5—8, pühap. kl. 11—1 S. Karja 4—11.

Ära sõitnud

kuni 16. juulini s. a.

Dr. A. Vastalu

Nõmmel, S. Pärnu mnt. 90/92.

Elan nüüd Tehnika tän. 1—4.

Dr. Grasmansdorf

sisehaigused.

Telef. 453-71, kella 6—7.

Dr Kolomoitsev.

Suvel vastuvõtmine

kl. 10—12 ja 6—8

Viru t. 15 (apteegi peal), tel. 435-40.

Eriala: naha-, põie- ja suguhaigused.

Dr. H. Schwarz

Wiru tän. 1 (Demini maja)

Juukse-, naha-, põie- ja suguhaigused. Elektriravi.

Wast. kl. 10—12 ja 5—8 pühap. kl. 10—12 tel 433-49

Hambaarst D. Pikarevitsch

Narwa mnt. 18—3.

Kunsthambad.

Wastuw. kl. 10—1 ja 4—6, õõnetr. 310-15.

Olen jälle terve

ja wõtan haigeid wastu kl. 9—12 ja 5—8

Dr. Harry Dreyer

naha-, põie- ja suguhaigused. Wiru tän. 12, telef. 465-24.

Tagasi jõudnud. Hambaarst

R. Michailovsky.

Wastuwõtt kl. 1/2 1—2 ja 7—8 õht., laupäeviti kl. 4—7 p. l. Õõnetr. 430-73.

Palwekirjad

Harju 34 (büroos) Vastulauseid,

jüüteo, edasikaeb., tõlkeid jne. kirj. ümber asjatundlikult.

Tunnid

Matemaatika

ja füüsika tunnid gümn. ja ülikooli eksameile. Jaanuta 14—5 (hoowis). Wastuwõtt kl. 10—12 ja 4—6.

Õpetaja annab tunde

matemaatikas

ja kaub.-aritmetikas, kesk- ja ülikooli kawa ulatuses. Nunne 1—2, büroos, kl. 3—5.

Annan odawasti ja hästi

saksa ja vene

keele tunde õpilastele ja täiskasvanutele, walmistan edukalt kolledshi eksameile, õp. 4—6 kuu jooksul rääkima. Kaupmehe tän. 35—3.

Soowin wõtta

inglise keele

tunde härra juures. Pakkum. ilt. „Gentleman 7694".

Vaja ingl. keele õpetajat,

kes walmistaks ette õpilaje ingl. kolledshi II ettewalmistamisklassi. Soowitaw, kes elab Nõmmel, Tähe t. läheduses. Tulla Haawa t. 19—3, Rahumäel, homm. kl. 9—12.

Wilunud keelteõpetajanna annab täiskasvanutele ja õpilastele tunde, prantsuse, saksa, wene, inglise keeles, walmistab eksamitele (keskk. kawa ulat.), ka prantsuse lütseumi ja inglise kolledshi. Gonsiori tän. 10—2 ülal, puuhoowi wastas. Rääkida kl. 10—12 ja 5—7 p. l.

Ülikooli haridusega preili õpetab

inglise ja saksa

keelt. Ettewalmistus sügisestele eksamitele. Wene tän. 3—1.

Algebra,

trigonometria, analüüsi, füüsika, keemia jne. tunnid, eriti kollehshi-, järel- ja wõistluseksamiteks. (14-a. prakt., kuid odawasti). — Kentmani tän. 16—2.

Tööpakkumised

Vajatakse kiiresti sümpaatset neidu-

juukselõikajat.

Kirj. slt. „Soliid nr. 7774".

Rätsepaabilist

tarwis, meester, wõi naisterahwast, kes oskab riideid pressida. Lühikejalg 3—2.

Vajatakse

korralikku majateenijat, kes hästi keeta oskab. Tulla Suur Tartu mnt. 74—6.

In kl. kinderlosen Familie kann junges, anspruchloses

Mädchen

für leichte Hausarbeit und Gartenarbeit angenehme Stellung finden. Angebote sub. „1935 + 7689" in d. Redaktion dieses Blattes.

Vilunud **ehituspuuseppi, müüriseppi-krohvijaid** Nõmmel uude majja kohe tarvis. Põhjalik tööoskus nõutav. Töötasuks korterid 2 perekonnale. Pakk. slt. „Iseseisev, kog. jõud".

Juhus! Wäheje rahaga mehele, kel puudub teenistus, haiguse tõttu edasi anda parem lihaäri Tallinnas, ühes õppimud poisiga. Soodsad tingimused. Kuuteenistus 150—200 krooni. Kirjad slt. „Järelmaks kottuleppel".

Linna ligidale tallu vajatakse pikemaks ajaks põllutöös vilunud

sulast

ja päeviti nais- ja meesheinalisi. Kaub. reedel kl. 7 h. kuni kl. 5 õht. Paldiski mnt. 51-a, Lutri poes.

Teenijaid

waja tallu kuuks wõi kauemaks Soowitaw naised. Rääk. reede, homm. kell 8 wõi õht. kell 1/2 5 Estonia all nr. 9.

Nõmmele wajatakse

teenijat

wäikesesse perekonda. Läbirääk. tulla Paldiski mnt. 15, ärisse, kella 4—1/2 5 wõi Nõmmele, Raudtee tän. 39.

Linna ligidale tallu waja

sulast,

kes kõiki talutöid tunneb. Tulla S. Tartu mnt. 49, kontori.

Mööblitislerit

tarvis. Narva mnt. 53 wõi 15. Joh. Kilk.

Vilunud kompveki-

väljatõmbaja

leiab koha. Pakk. slt. „Kompvekivabrik".

Maale tarwis

tüdrukuid.

Ballasti tän. 7—6. Kaub. 4. ikp. kella 6—7.

Tublit

tüdrukut

tarwis. W. Juhkentali tän. 23—3.

Piimavedajat

vaja Sõjamäe tallu (mõisa). Ülemiste jaama ligidal. Küsida kohapeal wõi Tallinnas, Raua t. 11—1.

Juuksurit

vaja meestetöödele. Oleks soovitav, kes tunneb ka naistetööd. Pal. läbi rääkida S. Juhkentali t. 4. juuksetööstuses.

Mees- ja nais-

heinalisi

waja. Tulla täna kuni kella 3—5 S. Tartu mnt. 10.

Karske rätsep,

kellel on head joowitused, leiab kestwa teenistuse parandustööde alal. Peab tööd hästi tundma, eelistatud noorem. Kirjad ilt. „Parandustöötuba Kr. 50—100".

Wajatakse tööle mees- ja nais-

heinalist.

Kaubelda homm. kella 9—11 W. Tartu mnt. 12, puudelaos.

Heinatöölisi

tarvis Dvigateli vabrikusse. Teateid töö üle kell 7 hommikul vabriku väravas.

Vajatakse kraavitöölisi

Wändra metsas, Tikasilla wahtkonnas Pärnumaal. Maapind turwas, huumus, liiw. Teateid töö kohta saab iga päew Mädara w., Soowa kirjatalust, tööettewõtjalt.

Wajatakse wilunud

tislereid

uksc- ja aknatööle. Ilmuda Kauba tän. 1.

Õpipoissi

on waja plekisepatöötuppa. Narwa mnt. 43.

Kiviklompijaid

wajatakse kohe uul.-sill. kiwide klompimiseks, tulla Luha 26-a, krt. 6, pärast kl. 8 õhtul.

Takutajat

tarwis. Küsida Luha t. 26-a, krt. 2.

Sadulseppa

tarwis, kes nahatööd oskab teha Narwa mnt. 10, töötuppa.

Wajan wilunud

kudujat

rätikutööle. Septembri 4—6.

Sadulseppa

tarwis. Lühikejalg 6, töösuse.

---

4 ehitusmeest

tarwis. Bekkeri teh. 29—39, 4.—5. juulil kella 18—20.

Wilunud meestetöö-

juuksur

leiab kestwa koha. Rüütli 13.

Tarwis tallu

lastehoidjat

(soowitaw majapidamiskooli õpilane), tüdrukut ja meesheinalist. Kaubelda reedel kella 9—10 W. Tartu mnt. 12, puulaos.

Sihtasutis

„Mihkli arsti sihtasutis", asukohaga Weltsa wallas Tarwal, Läänemaal, wajab

arsti.

Lähemaid teateid Mihkli kogudusc õpetajalt, Mihkli p.-ag. kaudu.

Sillutajaid

tarwis suuremal hulgal. Kaub. Reinwaldi 5—3, õht. kl. 5—7, homm. kl. 7—9.

Köögiteenijaid

wajab NMKü, wäljaspoole Tallinna. Tulla kella 6—8 õht. NMKü büroosse, Lai tän. 1.

Restorani wajatakse

nõudepesijat

ja maale teenijat. W. Tartu mnt. 25.

Juuksurit

mõlemale tööle kohe waja linna sisse. Kindel koht ja palk wõi protsent. Teat. ilt. „Kindel jõud 7699" wõi Maakri t. 34—17.

---

2 naisheinalist

waja linna ligidale maale. Kaubelda homme kl. 3—5 Toom-Kuninga tän. 19—12.

Juuksurit

waja kindlale kohale, kes tunneb ka daamide tööd. S. Juhkentali tän. 41, ärisse.

Teenijat

tarwis, kes ka lehmi lüpsab. Wäätriku tän. 2—1 (Marta tänawalt üle raudtee).

Puhvetineidu

ja köögiteenijat kohe tarwis. Kaubelda rest. „Salwe", Juurewee tän.

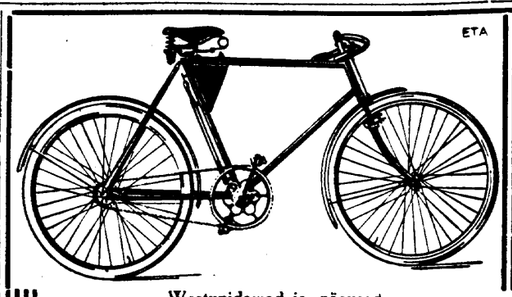

Wastupidawad ja nägusad

„STERLING"

jalgrattad hõlbustawad mitmewõrra Teie jalawaewa oma kerge käiguga.

Ostes «STERLING» jalgratta paigutate oma kapitali püsiwasse wäärtusesse.

Esindab Eestis

JOH. FREYBACH TALLINN, V. Karja 8.

Hästi põletatud

telliskiwe

jälle saada **Waltu telliskiwiwabrik,** Rapla telef. 25, wõi Tallinn, Lai 13-4, tel. 437-92, iga reedel ja laupäewal kella 9—11 ja 3—4.

Raudteewalitsuse warustustoimkond korralda Ta linnas, Soo tän. nr. 22, 17. juulil 1935. a. kell 11 hommik kirjaliku wähempakkumise raudteewalitsuse tehniliste tingimust nõuetele wastawa 100 tonni walukoksi ja 800 tonni sepasõ muretsemiseks. Hange tuleb täita 1. oktoobriks 1935. a.

Pakkumised tuleb esitada kinnistes ümbrikkudes, pea kirjaga «Walukoks» ja «Sepasüsi» ühes 10 prots. tagatistrahwig hankehinnast.

Tingimustega tutwumine on wõimaldatud igal äripäew kella 9—14 raudteewal. warustustoimkonnas, Soo t. 22, tuba nr. 9

Raudteewalitsuse Warustustoimkond korraldab 17. juul 1935. a. kl. 11 h. Soo tän. 22 Tallinnas kirjaliku walikpakk misse Raudteewalitsuse tehniliste tingimuste nõuetele wastan 500 tihumeetri kodumaa tammepakkude muretsemiseks. Han tuleb täita hiljemalt 1. juulils 1936. a. Pakkumised tuleb ei tada kinnistes ümbrikkudes, pealkirjaga „Tammepakud" üh 10% tagatistrahwiga hankehinnast. Tingimustega tutwumis on wõimalik igal äripäewal kella 9—14 Raudteewalitsuse Wa rustustoimkonnas, Soo tän. 22, tuba nr. 9.

Kaarissaare walla Kolepi 6-kl. algkoolile kutselise

naisõpetaja walimine.

on 23. juulil 1935. a kell 12 Kaarissaare wallamajas. Soowiawe duied ühes kutse- ja haridustunnistusega esitada wallawalitsu 23. juulils 1935 a.

Isiklik ilmumine soowitaw. Reisi- ja ärakuluśid ei makset Wallamaja Wõru raudteeraamast 6 klm kaugusel.

Kaarissaare, 2. juulil 1935. aastal nr. 391.

Wallawalitsus.

Suurem äriline ettewõte wa ab kiiresti

suuremaid ruume

rätsepatööstusele südalinnas ning kautsjoniwõimelisi

ärijuhte ja müüjaid — osakonna juhatajaid

kolonialkauba alale.

Pakkumised ja elulookirjeldused esitada slt. «Kaubandus 7706».

Huwitaw kuukiri

„Laste Rõõm"

on lastele armsam ajawiide

Tarwis wilunuid

rätsepaid

wormikuubede (frentshide) tööle töötuppa ja koju. Pikk t. 5.

Soowitakse

kauba-väljapakkujat,

kellel on head sidemed ja tutwused weo-, omnibuse- ja sõiduauto . omanikkude juures. Pakk. jaata ilt. „Kwiitungi nr. 7603 ettenäitajale".

Karjatalitajat

wajatakse maale. Kauplema tulla õht. pärast kl. 6 Falkpargi tän. 29—15.

Üksik mees wajab

teenijat-perenaist

kes ka loomi talitab, wann mitte alla 30 a. Koht linna Tulla Heina 29-a—6, kl. 4— pärast lõunat.

Heinatöölisi

waja. Kaupa tehakse 4. ikp. kl 4—6 Suur Pärnu mnt. 26 jõõgimajas.

Vanainimest

waja kahe lapse juure. Pal diski mnt. 48—5, rääk. õhtu kl. 8.

Juuksur,

praktikant, saab kestwa koh meestetöö alal. Kirj. ilt. „Kin del palk 7629".

---

2. skp. surnud kauaaegset kaaswõitlejat

wanem-allohw. Oswald Pau'd

mälestab kurbuses

Aegnasaare komandantuuri ülealateenijate kogu

SAAREMAA AJUTINE MAAWALITSUS

wajab järgmist terwishoiu personaali:

I Kaht JAOSKONNAARSTI

Saaremaale Waltala ja Mustjala jaoskondadesse. Palk rahas Kr. 70.— kuus, priikorter, kütteraha Kr 100.— aastas. Abiandmine takside järgi.

II HALASTAJAT ÕDE

maakonna haiglasse — Kuressaare. Palk Kr. 40 — kuus, priiülalpidamise juures.

III ÄMMAEMANDAT

Saaremaale Kihelkonna jaoskonda. Palk Kr. 38.— kuus, abiandmise takside järgi.

Kandideerimise palwed ühes dokumentidega kutseõiguse kohta ja endise tegewuse kirjeldusega esitada maawalitsusele kuni 15. juulini s. a.

Kuressaares, 2. juulil 1935. a. nr. 7634 **Saarema aj. maawalitsus.**

PAKKIMISPABERIT

mitmes wärwis, paksuses ja poogna suuruses ja

PABERIST KOTTE

ostate odawasti

„PÄEWALEHE" RAAMATUKAUPLUSTES

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Ouendage weel täna „Päewalehe" tellimisi 1. juulist s. a.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk